

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İLKÖĞRETİM 6. VE 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İNGİLİZCE DERSİNDE
KULLANDIKLARI KELİME ÖĞRENME STRATEJİLERİ

SEDA ŞERABATIR

EYLÜL - 2008

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİMİ ANA BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM 6. VE 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İNGİLİZCE DERSİNDE
KULLANDIKLARI KELİME ÖĞRENME STRATEJİLERİ

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Seda ŞERABATIR

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Zeki ARSAL

Eylül- 2008
BOLU

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Seda ŞERABATIR'a ait "İlköğretim 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinin İngilizce Dersinde Kullandıkları Kelime Öğrenme Stratejileri" adlı çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir. 13/10/2008

Üye (Tez Danışmanı) : Yrd. Doç. Dr. Zeki ARSAL
Üye : Prof. Dr. Ali GÜLER
Üye : Yrd. Doç. Dr. Mehmet CANBULAT

Prof. Dr. Uğur ESER

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET

İLKÖĞRETİM 6. VE 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İNGİLİZCE DERSİNDE KULLANDIKLARI KELİME ÖĞRENME STRATEJİLERİ

Seda ŞERABATIR

Yüksek Lisans Tezi

Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Zeki ARSAL

Eylül, 2008, xv + 121 sayfa

Bu araştırmanın amacı İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin İngilizce öğrenirken kullandıkları kelime öğrenme stratejilerini belirlemektir. Bu çalışmada öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejilerinin; cinsiyet, dershaneye gitme, özel ders alma, akademik başarıları, İngilizce dersine karşı tutumları, anne ve baba eğitim düzeylerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır.

Araştırma 2007-2008 eğitim öğretim yılı birinci döneminde, Bolu Gazipaşa İlköğretim Okulu'nda yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Bolu ilindeki tüm 6. ve 7. sınıf öğrencileri, örneklemini ise Gazipaşa ilköğretim Okulunda öğrenim gören 6. ve 7. sınıf toplam 337 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada betimsel yöntem kullanılarak nicel verilere, öğrencilerle görüşme yapılarak nitel verilere ulaşılmıştır. Araştırmada öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejilerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen “Kelime Öğrenme Stratejileri Ölçeği”, öğrencilerin akademik başarılarını ölçmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen “6. Sınıf Kelime Başarı Testi” ve 7. Sınıf Kelime Başarı Testi, öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarını belirlemek amacıyla Erdem (2007) tarafından geliştirilen “İngilizce Dersine Karşı Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Nicel

verileri desteklemek amacıyla son olarak öğrencilerle kullandıkları kelime öğrenme stratejileri ile ilgili görüşme yapılmıştır. Araştırma sonunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Öğrencilerin genel olarak kelime öğrenme stratejilerini kullandıkları, en fazla sosyal stratejileri kullandıkları, en az yürütücü biliş stratejilerini kullandıkları tespit edilmiştir.

Öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumları, cinsiyete göre incelendiğinde kızlar lehine anlamlı fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kızların erkeklere göre genel olarak kelime öğrenme stratejilerini daha çok kullandıkları belirlenmiştir.

Öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumları, dershaneye gitme durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumları, İngilizceden özel ders alma durumlarına göre sadece sosyal stratejilerin kullanımında farklılıklar göstermektedir. Buna göre özel ders alan öğrenciler kelime öğrenme stratejilerinden sosyal stratejileri, özel ders almayan öğrencilere göre daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerini kullanma durumları akademik başarılarına göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Akademik başarısı yüksek olan öğrenciler, diğer öğrencilere göre not alma ve sosyal stratejileri daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerini kullanma durumları İngilizce dersine karşı tutumlarına göre farklılıklar göstermektedir. İngilizce dersine karşı tutumu yüksek olan öğrencilerin, diğer öğrencilere göre örgütleme, yürütücü biliş, sosyal, tekrar, not alma stratejilerini daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Sadece İngilizce dersine karşı tutumu orta düzeyde olan öğrencilerin, diğer öğrencilere göre sosyal stratejileri daha fazla kullandıkları belirlenmiştir.

Öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumları, anne ve babalarının eğitim düzeylerine göre sadece anneleri üniversite mezunu olan öğrenciler için anlamlı farklılık göstermektedir. Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin sosyal stratejileri, diğer stratejilere göre daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumları babalarının eğitim düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kelime öğrenme stratejileri, akademik başarı, ilköğretim öğrencisi, tutum.

ABSTRACT**VOCABULARY LEARNING STRATEGIES USED BY 6th AND 7th
GRADES AT PRIMARY SCHOOL IN ENGLISH CLASSES****Seda ŞERABATIR****Master Thesis****Curriculum and Instruction Education****Thesis Advisor: Yrd. Doç. Dr. Zeki ARSAL****September, 2008, xv + 121 pages**

The purpose of this study is to determine the vocabulary learning strategies of 6th and 7th grades at Primary School. In this study care is shown to determine if there is any significant difference according to students' gender, the situation of going to any course and taking private lesson, academic achievement, attitude towards English lesson and the situation of their mothers' and fathers' education level in their usage of vocabulary learning strategies.

This research was conducted at Gazipaşa Primary School in Bolu, during the first term of the 2007-2008 teaching year. The subjects of the study were 337 students from 6th and 7th grades. Descriptive method was used in the study. In order to search vocabulary learning strategies of the students, "Vocabulary Learning Strategies Questionnaire", to search their academic achievement "Vocabulary Tests" that were developed by the researcher and for their attitudes towards English lesson "Attitude Toward English Scale" that was developed by Erdem (2007) was applied to the students. At the end, in order to support the data with the qualitative results an

interview was done with the students. At the end of the study the followings were found:

The results indicated that the students generally use the vocabulary learning strategies. But they use mostly social and note taking strategies. Metacognitive strategies are used at a low level.

It was found that there is a significant difference based on usage of vocabulary learning strategies between females and males in favour of female students.

It was determined that there is no significant difference based on usage of vocabulary learning strategies according to their situation of going to any course.

It was found that there is no significant difference based on usage of vocabulary learning strategies except from the usage of social strategies according to their situation of taking any private lesson.

The results indicated that successful students in vocabulary test use note-taking and social strategies more than less successful students.

The results indicated that there are significant differences based on usage of vocabulary learning strategies between the students that at higher attitude level and lower attitude level towards English lesson. The students that at higher attitude level use organization, metacognitive, social, repetition and note-taking, strategies more than the students at lower attitude level. The students at mid attitude level use social strategies more than at the other attitude level.

It was found that there is a significant difference based on usage of vocabulary learning strategies according to their mothers' education level. The students whose mothers graduated from university use social strategies more than the other strategies. The situation of usage of vocabulary learning strategies doesn't show any significant difference according to their fathers' education level.

Key Words: Vocabulary learning strategies, academic achievement, primary school student, attitude.

Sevgili Eşime ve Aileme...

TEŞEKKÜR

Araştırmamın her aşamasında yardımını ve desteğini hiç eksik etmeyen, çalışmalarımı her zaman titizlikle denetleyen çok değerli danışmanım Yrd. Doç. Dr. Zeki Arsal'a teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum.

Ölçek geliştirme sürecinde tecrübelerini paylaşan Yrd. Doç. Dr. Bayram Bıçak'a teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum.

İngilizce Dersine Karşı Tutum Ölçeğini kullanmama izin veren değerli Araş. Gör. Devrim Erdem'e teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum.

Eğitimim boyunca manevi desteklerini esirgemeyen aileme ve eşime teşekkürlerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

KAPAK	i
ONAY SAYFASI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	vi
İTHAF	viii
TEŞEKKÜR	ix
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar DİZİNİ	xii
ŞEKİLLER DİZİNİ	xv
I.BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem	4
1.2. Çalışmanın Amacı.....	4
1.3. Alt Problemler.....	4
1.4. Araştırmanın Sayıtlıları.....	5
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.6. Tanımlar.....	5
II. BÖLÜM	7
2.1. Kuramsal Temeller	7
2.1.1. Öğrenme stratejileri.....	6
2.1.2. Dil öğrenme stratejileri.....	14
2.1.3. Dil öğrenme stratejileri türleri.....	16
2.1.3.1. Doğrudan stratejiler (Direct Strategies)	17
2.1.3.2. Dolaylı stratejiler (Indirect Strategies).....	26
2.1.4. Kelime öğrenme stratejileri.....	35
2.2. İlgili Araştırmalar.....	49

III. BÖLÜM	59
YÖNTEM.....	59
3.1.Araştırmanın Modeli.....	59
3.2. Araştırmanın Katılımcıları	59
3.3 Veri Toplama Araçları	64
3.4. Araştırma Süreci	69
3.5. Verilerin Analizi.....	70
IV. BÖLÜM	72
BULGULAR.....	72
V. BÖLÜM	90
SONUÇLAR VE TARTIŞMA.....	90
5.1. Sonuçlar	90
5.2. Tartışma	91
VI. BÖLÜM	96
ÖNERİLER.....	96
6.1. Kelime Öğrenme Stratejilerinin Geliştirilmesine Yönelik Öneriler	96
6.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	97
KAYNAKÇA	99
EKLER	107
EK. 1. Kelime Öğrenme Stratejileri Kullanma Ölçeği	108
EK. 2. İngilizce Kelime Başarı Testi Maddelerinin Madde Güçlük, Ayrıcılık Gücü, Standart Sapma ve Varyans Değerleri	110
EK. 3. 6. Sınıf İngilizce Kelime Başarı Testi.....	112
EK 4. 7. Sınıf İngilizce Kelime Başarı Testi.....	115
EK 5. İngilizce Dersine Karşı Tutum Ölçeği.....	117
EK 6. Görüşme Formu.....	119

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Öğrenme stratejilerinin yapılan tanımları.	8
Tablo 2. Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıflara göre dağılımı.	60
Tablo 3. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımları.	60
Tablo 4. Araştırmaya katılan öğrencilerin dershaneye gitme dağılımı.	60
Tablo 5. Araştırmaya katılan öğrencilerin özel ders alma durumları.....	61
Tablo 6. Araştırmaya katılan öğrencilerin anne eğitim durumları dağılımı.	61
Tablo 7. Araştırmaya katılan öğrencilerin, baba eğitim durumları dağılımı.....	62
Tablo 8. Araştırmaya katılan öğrencilerin, başarılarına göre dağılımları.	62
Tablo 9. Araştırmaya katılan öğrencilerin, İngilizce dersine karşı tutum düzey aralıkları	62
Tablo 10. Araştırmaya katılan öğrencilerin, İngilizce dersine karşı tutum düzeyleri.....	63
Tablo 11. Araştırmada görüşme için seçilen öğrencilerin dağılımı.	63
Tablo 12. “Kelime Öğrenme Stratejileri Kullanma Ölçeği” nin faktör yükleri.	65
Tablo 13. “Kelime Kullanma Stratejileri Ölçeği”nin alt boyutlarının güvenirlik katsayıları.	66
Tablo14. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları.....	72
Tablo 15. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumlarının cinsiyet ile ilgili t testi sonuçları.	73
Tablo 16. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumlarının, dershaneye gitme ile ilgili t testi sonuçları.	74
Tablo 17. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumlarının, özel ders almaları ile ilgili t testi sonuçları.	75
Tablo 18. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumlarının, akademik başarıları ile ilgili varyans analizi sonuçları.	76

Tablo 19. Öğrencilerin akademik başarılarına göre, not alma stratejilerini kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hsd testi sonuçları.	77
Tablo 20. Öğrencilerin akademik başarılarına göre, sosyal stratejilerini kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hsd testi sonuçları.	77
Tablo 21. Öğrencilerin akademik başarılarına göre, kelime stratejilerini genel kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hsd testi sonuçları.	78
Tablo 22. Görüşmenin 1. sorusu olan “Yeni kelime öğrenirken neler yaparsınız?” sorusuna verilen cevapların, öğrencilerin başarı düzeylerine göre dağılımı.	78
Tablo 23. Görüşmenin 2. sorusu olan “İngilizce kelime öğrenirken ya da çalışırken ne tür hedefler koyarsınız?” sorusuna verilen cevapların, öğrencilerin başarı düzeylerine göre dağılımı	79
Tablo 24. Görüşmenin 3. sorusu olan “İngilizce kelime çalışmaya günde ya da haftada ne kadar zaman ayırıyorsunuz?” sorusuna verilen cevapların, öğrencilerin başarı düzeylerine göre dağılımı.	80
Tablo 25. Görüşmenin 4. sorusu olan “İngilizce sınavlarınızdan önce kelimeleri tekrar etmek için neler yaparsınız?” sorusuna verilen cevapların, öğrencilerin başarı düzeylerine göre dağılımı.	80
Tablo 26. Görüşmenin 5. sorusu olan “Kelime çalışmalarınızı kiminle ya da ne ile yapıyorsunuz?” sorusuna verilen cevapların, öğrencilerin başarı düzeylerine göre dağılımı.	81
Tablo 27. Görüşmenin 6. sorusu olan “Öğrendiğiniz kelimeleri kullanmak için ne yaparsınız? Nerede ve Nasıl kullanırsınız?” sorusuna verilen cevapların, öğrencilerin başarı düzeylerine göre dağılımı.	82
Tablo 28. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumu, İngilizce dersine tutumları ile ilgili varyans analizi sonuçları.	83
Tablo 29. Öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre, yürütücü biliş stratejilerini kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hsd testi sonuçları.	84

Tablo 30. Öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre, örgütlenme stratejilerini kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hds testi sonuçları.	84
Tablo 31. Öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre, not alma stratejilerini kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hds testi sonuçları.	85
Tablo 32. Öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre, Tekrar stratejilerini kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hds testi sonuçları.	85
Tablo 33. Öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre, Sosyal stratejileri kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hds testi sonuçları.	86
Tablo 34. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, anne eğitim durumları ile ilgili varyans analizi sonuçları.	87
Tablo 35. Öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre, sosyal stratejileri kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hds testi sonuçları.....	88
Tablo 36. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları,baba eğitim durumları ile ilgili varyans analizi sonuçları.	89

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Dolaylı ve Doğrudan Stratejiler ile Altı Strateji Grubunun Birbirleriyle olan ilişkileri.	34
--	----

I. BÖLÜM

GİRİŞ

İnsanlar var olduğundan beri birbirleriyle çeşitli yollarla iletişim kurmaya çalışmışlardır. Zamanla topluluklar haline gelen insanlar dili keşfederek en iyi iletişimin dili kullanma olduğuna karar vermişlerdir. Kendi dillerini geliştiren toplumlar gün geçtikçe diğer toplumlarla iletişim kurabilmek için onların dillerini öğrenmeye başlamışlardır. Uluslar çoğaldıkça, ticari, ekonomik ilişkiler de artmış ve anadil dışında diğer dilleri öğrenme gereksinimi gün geçtikçe ihtiyaç haline gelmiştir. Günümüze bakıldığında dil öğrenme ihtiyacı üst seviyelere ulaşmış ve yabancı dil öğrenmek kaçınılmaz hale gelmiştir.

Dünyada yaşanan hızlı gelişmelere ayak uydurabilmek ve yaşanan gelişmelerden fayda sağlayabilmek için yabancı ülkelerle iyi iletişimlerin kurulması gerekmektedir. İletişimlerin etkin kurulabilmesi o ulusların dilinin iyi bilinmesine bağlıdır. Bu açıdan yabancı dil öğrenmenin önemi giderek artmaktadır. (Gencel, 2005).

Vergili (1993), yabancı dil öğrenmenin bireyler açısından çeşitli yararları olduğunu, öncelikle toplumsal bir statü, daha iyi bir iş ve kazanç olanağı, insanlara yönelik daha geniş ve derin bir bakış açısı, yenilik ve gelişmelere açık olabilmenin ancak bir veya birkaç yabancı dil bilmekle kazanılabileceği üzerinde durmuştur. Bunların dışında radyo, televizyon, internet, kitap, gazete ve dergiler yoluyla yapılan yayınları izleyebilme, yurtdışı gezi ve incelemelerde sağlanan kolaylıkların da yabancı dil sayesinde olduğunu vurgulamıştır (Akt: Bağçeci, Yaşar, 2007).

Her öğrenci, öğretmenin öğretim etkinliklerini sunumunun ardından kendi öğrenme sorumluluğu ile baş başa kalır. Öğrencinin kendini tanıması, kendi öğrenme stratejilerini belirlemesi açısından önemlidir. Oxford (1990)'a göre öğrenme stratejileri, öğrencilerin kendi öğrenmelerini geliştirmek için öğrenciler tarafından

atılan adımlardır. Stratejiler özellikle dil öğreniminde önemlidir, çünkü iletişim becerilerini geliştirmede esas olan kendini yönlendirme, aktif olmanın önemli araçlarıdır. Nykos ve Oxford (1993:11)'e göre “öğrenme, öğrenenle başlar.” Bu sebeple öğretmen ya da öğretim yöntemleri ne kadar iyi olsa da, öğrencinin öğrenme yolunu keşfetmesini sağlamak atılacak ilk adımlardan biri olmalıdır. O'Malley ve Chamot, (1990); Nunan, (2000)'ın belirttiğine göre dil öğrenme stratejileri, öğrencilerin ikinci dili öğrenirken kullandıkları zihinsel ve iletişimsel işlemlerdir. Başarılı öğrencilerin daha çok ve daha çeşitli stratejiyi, öğrenme durumunun ihtiyaçlarına göre farklı şekillerde kullanabilen öğrenciler oldukları saptanmıştır (Akt: Zengin, Seven;2007).

Oxford (1990)'a göre, stratejilerin öğrenci tarafından öğrenilmesi, öğrenmenin yeni durumlarda daha kolay, daha hızlı, daha eğlenceli, daha etkili olmasını sağlamaktadır. Öğrenme stratejileri, bilginin edinilmesine ve kullanılmasına dönük zihin etkinliklerinin bilişsel stratejilerle gerçekleştirilmesi nedeniyle, hem “bilişsel stratejiler” içerisinde hem de bilişsel stratejilerle eşanlı olarak kullanılmakta, öğrencilerin kendi kendilerine öğrenmelerini sağlamaya dönük etkinlikleri kapsamında dolayı da “öğrenci stratejileri” şeklinde de adlandırılmaktadır. Ad olarak ister öğrenme stratejisi, ister bilişsel strateji, isterse öğrenci stratejileri olsun temel olarak bu stratejiler yalnızca öğrenmenin bilişsel yönüne değil duyuşsal yönüne de etki etmeyi amaçlayarak, öğrencilerin öğrenmelerini denetleme ve yönlendirme işlevini görürler (Özer, 1998). Buna göre, farklı öğrenme stratejilerini kullanabilen ve yeni öğrenme stratejileri geliştirebilen öğrencilerin kendi kendilerine ve etkili öğrenmeyi gerçekleştirebildikleri söylenebilir.

Ghazal (2007)'ye göre, yabancı dil öğrenirken, öğrencilerin karşılaştığı en büyük zorluklardan bir tanesi de kelime öğrenmektir. Bu zorluğu aşabilme yöntemlerinden biri, öğrencileri dil öğrenme sürecinde bağımsız kılabilme yöntemidir.

Kelimeler, nesnelere, olaylara, fikirlere isim veren, dili inşa eden malzemelerdir. İnsanlar kelimeler olmadan anlatmak istediklerini dile getiremezler. İngilizce'de kelime öğretimi sadece belirli kelimeleri öğretmekle olmamalı, aynı zamanda öğrencileri, kelime bilgilerini geliştirmek için gerekli olan stratejiler ile donatmak gerekmektedir (Ghazal, 2007).Kelime bilgisi öğrencinin hem anadilde

hem de yabancı dilde yeterliliğinde önemli rol oynamaktadır. Bilinen kelime miktarı yabancı dili anlama sürecinin en iyi göstergesidir (Rasekh ve Ranjbary, 2003). Kişi bir problemi çözmede belirli stratejiler uygulamaya çalışır. Problem çözme süreci problemin üstesinden gelindiği öğrenme bağlamıyla yapılır. Genel olarak dil öğrenme ve özelden kelime kazanımı problem çözme sürecinden oluşmaktadır ve süreçte kullanılan stratejilerin etkililiği öğrencinin kendisine bağlıdır (Gu, 2003). Kelime öğrenme stratejileri, genel öğrenme stratejilerinin bir parçası olan dil öğrenme stratejilerinin önemli bir parçasıdır (Nation, 2001). Dil öğrenme stratejileri, öğrencilere kendi kendilerine öğrenirken cesaret verirler. Kendi kendine öğrenen öğrenciler, kendi öğrenmelerinin sorumluluklarını alabilen, zamanla güven, katılım ve yeterlik kazanan bağımsız öğrencilerdir (Oxford, 1990). Bu durum kelime öğrenme stratejilerinin öğrenilmesiyle gerçekleşir. Bu yüzden öğrenciler en çok ihtiyaç duydukları kelime öğrenme stratejilerini öğrenmeye ihtiyaç duyarlar. Araştırmalar, çoğu öğrencinin dinleme konuşma gibi becerilerle karşılaştırıldığında, kelime öğrenmek için stratejiler kullandıklarını göstermektedir (Schmitt, 1997). Görüldüğü üzere, kelime öğrenme dil öğrenmenin önemli bir parçası ve kelime öğrenme stratejileri dil öğrenmeye olumlu yön veren araç olarak görülmektedir.

Kelime öğrenme stratejilerini kullanım ile ilgili yapılan araştırmalarda, Ahmed (1989), ve Sanaoui (1995)'e göre, kelime öğrenmede başarılı olan öğrenciler, öğrenmelerinde bilinçli, aktif olarak strateji kullanan ve strateji kullanımı düzenleyen adımlar atan öğrenciler olarak bulunmuşlardır. Bununla beraber başarısız öğrencilerin yeni bir kelimeyi nasıl öğrenecekleri konusunda ya da yeni kelimeleri bilinen eski bilgilerle eklemeye yapma konusunda az bilgiye sahip olduklarını göstermişlerdir (Akt: Atay ve Özbulgan, 2007).

Gu (2005) stratejilerin öğrenciler tarafından kullanımı ile ilgili görüşlerini şu şekilde belirtmektedir;

“Başarılı öğrenciler stratejileri bilinçli olarak seçerler, izlerler ve amaçlarına ulaşım ulaşmadıklarını görmek açısından kullandıkları stratejileri değerlendirirler. Diğer tarafta başarısız öğrenciler ise, öğrenme davranışlarını akranlarından gördükleri kadarıyla bilinçsiz ve amaçsızca gerçekleştirmeye çalışırlar. Bu yüzden öğrenci, kelime öğrenme başarısı ve strateji arasındaki bağlantıyı

güçlendirebilmesi için, bir stratejiyi bilişsel sürece, bilinçli olarak uygulamaya ihtiyaç duyar.”

Öğrencilerin öğrenme süreçlerinde gerekli stratejileri benimseyip kullanabilmeleri için strateji öğretimine ihtiyaç duydukları görülmektedir. Bu çalışmada, öğrenmeyi gerçekleştiren öğrencilerin, hangi stratejilerden faydalandıklarını belirlemek, eğitimcilere öğretilecek stratejiler konusunda yardımcı olacağı düşünülmüştür ve bu sebeple öğrencilerin kullandıkları kelime stratejileri ve kelime bilgilerinin ilişkisi ele alınırken, İngilizce dersine karşı tutumları da belirlenmeye çalışılmıştır.

1.1. Problem

İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin İngilizce kelime öğrenirken kullandıkları kelime öğrenme stratejileri nelerdir?

1.2. Çalışmanın Amacı

Araştırmanın amacı, ilköğretim öğrencilerinin kullandıkları kelime öğrenme stratejilerini belirlemektir.

1.3. Alt Problemler

1. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları nelerdir?

2. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

3. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, dershaneye gitme durumlarına göre farklılık göstermekte midir?

4. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, özel ders alma durumları açısından farklılık göstermekte midir?

5. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, kelime ile ilgili akademik başarıları açısından anlamlı bir fark var mıdır?

6. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, İngilizce dersine karşı tutum düzeyleri açısından farklılık göstermekte midir?

7. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, anne ve babalarının eğitim durumları açısından farklılık göstermekte midir?

1.4. Araştırmanın Sayıtları

1. Öğrenciler uygulanan “Kelime Öğrenme Stratejileri Ölçeği”ni ve “İngilizce Dersine Karşı Tutum Ölçeği”ni samimi olarak cevaplandırmışlardır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma;

1. Bolu ili Gazipaşa İlköğretim Okulu 6. ve 7. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.

2. 6. ve 7. sınıf İlköğretim İngilizce Programı’nın 1. dönem ünitelerinde geçen kelimeleri ile sınırlıdır.

3. 2007- 2008 eğitim öğretim yılının 1 dönemi ile sınırlıdır.

4. Yabancı dilin kelime boyutu ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Kelime Öğrenme Stratejileri: Öğrencilerin yeni kelimedenden çıkardıkları bilgiyi yapılandırmaları, onları uzun süreli bellekte tutmalarını, gerektiğinde geri çağrılmalarını ve dili üretebilmek için onları kullanabilmelerini sağlamaya çalışan yollardır (Catalan 2003,Akt: Jurkovic,2006).

Akademik Başarı: Öğrencilerin Kelime Başarı Testi'ndeki akademik puanları.

Öğrenci: Araştırmanın katılımcıları olan İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencileri.

Hedef Dil: İngilizce.

Araştırmada yabancı kaynaklardan alınan literatürün Türkçe'ye çevirisi araştırmacı tarafından yapılmıştır.

II. BÖLÜM

KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Temeller

Araştırma öğrenme stratejileri, strateji kullanımı ve sonuçları ile ilişkili olduğundan öncelikle öğrenme stratejileri, dil öğrenme stratejileri ve son olarak kelime öğrenme stratejileri ile ilgili kuramsal temellere yer verilmiştir. Daha sonra araştırma konusu ile ilgili çalışmalar sunulmuştur.

2.1.1. Öğrenme stratejileri

Öğretmenler öğrencilerden birçok bilgiyi öğrenmelerini beklerler fakat bu öğrenmenin nasıl gerçekleşeceği konusu daha önemlidir. Weinstein ve Mayer (1986)'ya göre, birçok eğitimcinin katıldığı görüş, iyi bir öğretim, öğrenciye nasıl öğreneceğini, nasıl hatırlayacağını, kendi kendini nasıl güdüleyeceğini ve kendi öğrenmesini etkili olarak nasıl kontrol edip yönlendireceğini öğretmeyi kapsar (Akt: Senemoğlu, 2005:557).

Öğrenme stratejileri, öğrenme sırasında uygulanan, öğrenmeyi artırıcı faaliyetlerdir. Bu stratejilere, sunulan materyali tekrarlama, anlamlı gruplar halinde düzenleme ve görsel imajlar yoluyla anlamlı hale getirme gibi etkinlikler örnek verilebilir (Mayer, 1987). Bir başka ifade ile öğrenme stratejileri, öğrencilerin öğrenme-öğretme süreci içinde ya da bireysel hazırlıklarında kendisine sunulan bilgileri zihinsel süreçlerinden geçirerek, ona anlam vermesi ve kendine mal etmesi için gerekli olan çabaları ortaya koyması şeklinde tanımlanabilir (Tay, 2002). Zimmerman (1990)'a göre öğrenme stratejileri, öğrenenlerin işine yarayacağını düşündüğü ve hedeflediği bilgi ya da becerileri kazanmak amacıyla yürüttüğü

işlemlerdir. Arends (1997) öğrenme stratejilerini, belleğe yerleştirme, geri getirme gibi bilişsel stratejileri ve bilişsel stratejileri yönlendirici, yürütücü biliş süreçlerini kapsayan ve öğrencinin öğrenmesini etkileyen, öğrenci tarafından kullanılan davranış ve düşünme süreçleri şeklinde tanımlamıştır (Akt: Senemoğlu, 2005:558).

Öğrenme stratejileri ile ilgili tanımlar araştırmacılara göre çeşitlilik göstermektedir. Gu (2005) araştırmacıların tanımlarını şu şekilde özetlemektedir:

Tablo 1. Öğrenme stratejilerinin yapılan tanımları.

Yazarlar	Öğrenme Stratejileri Nelerdir?	Öğrenme Stratejilerinin Amaçları Nelerdir?
Brown ve diğerleri (1983)	Etkinliklerin,planların Sistematik bir şekilde Uygulanması	Öğrenmeyi geliştirmek
Derry and Murphy (1986)	Öğrenme durumunda birey tarafından geliştirilen zihinsel taktiklerin toplanması	Bilgi ya da becerinin elde edilmesini kolaylaştırmak
Kirby (1988)	Bilişsel eylemlerin seçilmesi birleştirilmesi ve bir araya getirilmesi	Belirli görevleri yerine getirmek
Mayer (1988)	Öğrenenin kasıtlı davranışları	Öğrenenin bilgiyi nasıl işlediğini etkilemek
Nisbet and Shucksmith (1986)	Yöntem sonuçlarının biraraya gelmesi ve uygun olanının seçimi	Öğrenme durumunun ihtiyaçlarını karşılamak
Rigney (1978)	Genel işlemler ya da yöntemler	Akılda tutmaya yardımcı olmak ya da bilgiyi geri getirebilmek
Schmek (1988)	Yöntemleri sıralamak	Öğrenmeyi kazanmak
Wade ve diğerleri (1990)	Kasıtlıca seçilen ve dikkatlice izlenmiş farklı taktiklerin yapılandırılması	Etkililik ve belirli amaçları elde etmek
Weinstein ve Mayer (1986)	Öğrenenin öğrenme boyunca birbiriyle ilişkilendirdiği kasıtlı davranış ve düşünceler	Öğrenme sürecinde kodlama yapmasını sağlamak

Gu, 2005

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmacıların çoğu öğrenme stratejilerini, öğrenmeyi gerçekleştirmek için öğrenciler tarafından kullanılan yöntemler olarak

tanımladıklarını göstermektedir. Araştırmacılar öğrenme stratejilerinin zihinsel süreçte bilişsel eylemlerle gerçekleşen bilinçli, kasıtlı yöntemler olduğunu belirtmişlerdir. Stratejilerin ortak amaçları arasında bilginin kalıcılığını sağlamak, öğrenmeyi gerçekleştirmek, hatırlamayı ve bilgiyi geri getirmeyi kolaylaştırmak vardır.

Öğrenme stratejilerinin işlevleri Özer (2002) tarafından şu şekilde sıralanmıştır:

- Öğrenciyi bilinçli öğrenici durumuna getirir.
- Öğrencinin öğrenmedeki verimliliğini artırır.
- Öğrenciye bağımsız öğrenebilme niteliği kazandırır.
- Öğrencinin isteyerek ve zevk alarak öğrenmesine yardım eder.
- Öğrencinin okul sonrası öğrenmelerine temel hazırlar.

Öğrencinin öğrenme sürecini bağımsız kılması, bilinçli planlı öğrenme etkinliklerinde bulunması, öğrendiklerinin kalıcılığını arttırmada önemli rol oynayabilmektedir. Öğrenci kendi öğrenme yolunu keşfederek, öğrenmeyi öğrenir. Öğrenme stratejileri öğrencilerin öğrenme şekillerine göre çeşitlilik göstermektedir. Öğrenme stratejileri bir kaç biçimde sınıflandırılmıştır.

Öğrenme Stratejileri Türleri

Özer (2002)'in aktarımına göre, öğrenme stratejileri, değişik araştırmacılar tarafından değişik biçimlerde sınıflandırılmıştır. Bunlardan en yaygını Weinstein ve Mayer (1986) tarafından yapılmış olan sınıflandırmadır.

- Yineleme Stratejileri
- Anlamlandırma Stratejileri
- Örgütlenme Stratejileri
- Anlamayı İzleme Stratejileri
- Duyuşsal Stratejiler

- **Yineleme stratejileri**, öğrencinin bilgiyi seçmesini ve edinmesini sağlamaya dönük stratejilerdir. Bu stratejilerde temel etkinlik, zihinsel yinelemedir. Olduğu gibi hatırlanması istenen bilgilerin öğrenilmesinde bu stratejiler etkilidir. Aynen yineleme, liste ezberleme, sesli okuma, değiştirmeden yazma, satır altı çizme, yineleme stratejilerine örnektir.

- **Anlamlandırma stratejileri**, bilgi birimleri arasında ilişki kurarak anlamlı öğrenmeyi sağlamaya dönük stratejilerdir. Öğrenci, bu stratejilerle, öğrenmeyi amaçladığı yeni bilgiyi, daha önce öğrendiği ve uzun süreli belleğinde varolan bilgilerle birleştirerek, ona anlam yükleyerek öğrenir. Bu ilişkilendirmeyi yaparken, öğrenci, anlamlandırmayı sağlayan zihinsel imgeler ya da sözel yapılar, cümleler kullanır. Zihinsel imge oluşturma, cümlede kullanma, başka sözcüklerle anlatma, ilişkilendirme, özetleme, benzetim yaratma, not alma, soru yanıtlama, anlamlandırma stratejilerinden kimileridir.

- **Örgütlenme stratejileri**, öğrenilecek bilgilerin yeniden düzenlenip yapılandırılarak öğrenilmesini sağlamaya dönük stratejilerdir. Bu stratejilerle öğrenmede de, anlamlandırma stratejilerinde olduğu gibi, anlamlandırmaya önem verilir. Kümelendirme ya da sınıflandırma, ana çizgileri çıkarma, bilgi şeması oluşturma, aşamalı yapı oluşturma, çizelgeleştirme, örgütlenme stratejileri arasında yer alır.

- **Anlamayı izleme stratejileri**, öğrencinin kendi öğrenmelerini düzenlemesine, denetlemesine ve yürütmesine yön veren stratejilerdir. Anlamayı izleme, öğrencilerin biliş bilgisine sahip olmalarını gerektirir. Sorunu belirleme, çalışmasını planlama, kendini sorgulama, kendini değerlendirme, hata düzeltme birer anlamayı izleme stratejisidir.

- **Duyuşsal stratejiler**, Subaşı (2000) duyuşsal stratejileri, öğrenmede duygusal ya da güdüsel etmenlerden oluşan engelleri ortadan kaldırmak için kullanılan stratejiler duyuşsal stratejiler olarak tanımlamaktadır (Akt: Erdem,2005) Öğrenci, kimi zaman, öğrenmeleri sırasında dikkatini toplayamama, olumsuz tutumlara sahip olma, sınav kaygısı duyma gibi duyuşsal nitelik taşıyan sorunlarla karşılaşır. Bu sorunlar onun öğrenmelerinde güçlük yaratabilir, hatta öğrenmesine engel

oluşturabilir. Öğrenci bu engelleri duyuşsal stratejilerden yararlanarak aşabilir ve kendisi için öğrenmeyi sağlayıcı koşulları sağlayabilir. Dikkat toplamasını sağlama, güdülemeyi sağlama ve koruma, güven artırma, kaygıyla baş etme, zamanı etkili kullanma ile ilgili stratejiler duyuşsal stratejilerin başında gelir (Akt: Özer,2002).

Gagné (1988) de, öğrenme stratejileriyle ilgili bir sınıflandırma yapmıştır. Bu sınıflandırma Senemoğlu (2005)'in özetlediği şekilde belirtilmektedir;

- Dikkat Stratejileri,
- Kısa Süreli Bellekte Depolamayı Artıran Stratejiler,
- Anlamlandırmayı (Kodlama) Artıran Stratejiler,
- Geri Getirmeyi (Hatırlamayı) Kolaylaştıran Stratejiler,
- Yürütücü Biliş (izleme) Stratejileridir.

• **Dikkat Stratejileri:** Öğrenci öğreneceği hedefe bağlı olarak bir çok dikkat çekme stratejisinden birini kullanarak dikkatini öğrenilecek hedef üzerinde yoğunlaştırabilir. Anahtar sözcüklerin ya da temel fikirlerin altına çizme öğrencinin dikkatini öğrenilecek bilgi üstünde yoğunlaştırma yollarından biridir. Altını çizme stratejisinin etkili olarak kullanılabilmesi için, önemli bilginin önemsiz bilgidan ayırt edilmesi gerekmektedir.

Öğrenciler, öğrenmeye ihtiyaç duydukları bilgiye dikkatlerini daha kolay yöneltirler. Öğrencinin dikkatini bir konuda yoğunlaştırması için öğrenmeye ilgi ve ihtiyaç duyması gerekmektedir. Öğrencilerin dikkatlerini bir konuda toplamalarına yardımcı olan diğer faktör de öğrencilerin öğrenme hedeflerine sahip olmalarıdır. Hedefler ister öğretmen tarafından seçilsin, isterse öğrenci tarafından seçilsin, dikkati yönlendirmede önemli olan, öğrencinin öğrenme hedefinden haberdar olması ve hedef alınan öğrenmeye ihtiyaç duymasıdır.

Dikkati çekmede kullanılan diğer öğrenme stratejisi ise metin kenarına not almaktır. Metin kenarına alınan notlar, yuvarlak içine alınan bilinmeyen sözcükler, önemli fikri belirtmek üzere satırın yanına konan yıldızlar, anlaşılmayan ya da tutarlı olmayan cümlelerin ya da paragrafın sonuna konan işaretler, benzerlik ve farklılıkları belirten notlar gibi işaret ve açıklamalar, öğrencinin dikkatini belirli noktalara yoğunlaştırmasını, önemli bilgi üstünde odaklaşmasını ve daha hızlı bir biçimde tekrar etmesini sağlar (Senemoğlu, 2005:560).

- **Kısa Süreli Bellekte Depolamayı Artıran Stratejiler:** Kısa süreli belleğin aldığı bilgi miktarı ve bilginin burada kalış süresi bakımından sınırlılıkları bulunmaktadır. Bu sınırlılıkları en aza indirmek için zihinsel tekrar ve gruplama stratejileri kullanılmaktadır. Zihinsel tekrar stratejileri bilgiyi, daha sonra uzun süreli belleğe yerleştirmek için gerekli olan ileri işlemlere hazır halde tutmayı sağlar ve ayrıca ezberleme için kullanılır. Gruplama stratejileri de kısa süreli bellekteki kapasite sınırlılığını azaltıcı, daha çok bilgiyi kısa süreli bellekte tutmayı sağlayıcı stratejilerdir. Örneğin hayvanların bir listesini öğrenmek durumunda olan bir öğrenci, hayvanları kategorilere ayırarak bilgiyi organize edip öğrenebilir (Senemoğlu, 2005:562).

- **Anlamlandırmayı (Kodlama) Artıran Stratejiler:** Öğrenciler öğrenme hedeflerine ulaşmak için eklemleme stratejilerini, not tutma ve örgütleme stratejilerini etkili olarak kullanabilirler. Eklemleme stratejileri eski ve yeni bilgiler arasında ilişkiler kurmayı sağlayan stratejilerdir. Eklemleme stratejilerinden en önemlisi olan benzetimler, yeni bilginin daha önceden bilinen eski bir bilgiyi somut olarak açıklamaya yardım eder. Yeni bilginin, eski bilgiyle benzerliklerini bularak ilişkilerini kurmayı ve yani bilgiyi anlamayı sağlar. Örgütleme stratejileri, öğrenilecek materyalin yeniden yapılandırılarak, organize edilerek anlamlandırmasını sağlar. Önemli fikirleri, anahtar sözcükleri, kavramları not alma, özetleme öğrencinin bilgiyi kendine göre yeniden organize ettiği öğrenme stratejileridir. Örgütleme stratejileri arasında yer alan not alma stratejileri öğrencinin dikkatini önemli bilgi üstünde yoğunlaştırırken aynı zamanda eski ve yeni bilgiler arasında ilişki kurmasını ve bilgiyi kendisi için en anlamlı olacak biçimde yeniden örgütlemesini sağlamaktadır. Not alma, hem dikkat, hem eklemleme hem de örgütleme stratejisi olarak kullanılabilir. Özetleme, öğrencinin yazılı materyali özetlemesi, etkili çalışma ya da öğrenme stratejilerinden biridir. Özetleme öğrenciyi anlamak için okumaya, önemli fikirleri ayırt etmeye ve bilgiyi kendi sözcükleriyle ifade etmeye yönlendirmektedir (Senemoğlu, 2005:563).

- **Geri Getirmeyi (Hatırlamayı) Kolaylaştıran Stratejiler:** Kodlamaya yardım eden stratejiler, geri getirmeyi ya da hatırlamayı kolaylaştırmaktadır. Bilgiyi kodlamada kullanılan benzetimler, bellek destekleyiciler, kendi kendine soru sorma

bilginin geri getirilmesine de yardım eden stratejilerdir. Bilgi ne kadar etkili bir biçimde anlamlandırılarak uzun süreli belleğe yerleştirilirse geriye getirilmesi de o kadar kolay olmaktadır (Senemoğlu, 2005:571). Ormrod(1990)' a göre, bir bilginin uzun süreli bellekten geri getirilmesi, büyük ölçüde onun ilk olarak ne kadar iyi kodlandığı ve depolandığına bağlıdır. Bilgi kodlamada kullanılan benzetimler, bellek destekleyiciler, kendi kendine soru sorma, uzamsal temsilciler oluşturma, bilginin geri getirilmesine de yardım eden stratejilerdir (Akt: Tay, 2005).

- **Yürütücü Biliş (İzleme) Stratejileri:** Yürütücü biliş bireyin kendi düşünmesi, öğrenmesi, bilişsel stratejileri ile ilgili bilgisidir. Bireyin kendi düşünme ve öğrenme yollarının farkında olmasını ve kendi öğrenmesini etkili olarak düzenleyebilmesidir. Yürütücü biliş iki temel öğeye sahiptir: Biliş hakkında bilgi ve bilişi izleme. Biliş hakkında bilgi bireyin kendi düşünme ve öğrenme süreçleri hakkındaki bilgisini ve anlayışını kapsadığı gibi, belirli öğrenme durumlarında kullanmak üzere çeşitli öğrenme stratejileri hakkındaki bilgisini de kapsamaktadır. Bilişi izleme ise bireyin bir taraftan öğrenilecek durumun özelliklerine uygun öğrenme stratejilerini seçme, kullanma, izleme ve değerlendirme sonuçlarına göre yeniden düzenleme yapma yeteneğidir (Senemoğlu, 2005:575).

- **Güdüleme Stratejileri:** Öğrenci bazen kendi kendine öğrenmek için uygun bilişsel öğrenme stratejilerini kullanmakla birlikte yine de, öğrenme hedeflerine ulaşmada güçlüklerle karşılaşabilir. Bu güçlükler bilişsel olmaktan çok güdüsel ya da duygusal faktörlerden kaynaklanabilir. Öğrenmede güdüsel ve duygusal engelleri kaldırmaya yardım eden stratejilere duyuşsal stratejiler adı verilmektedir (Senemoğlu, 2005:572). Weinstein ve Mayer (1986)'e göre öğrencinin öğrenme sırasında dikkatini toplaması ve sürdürmesi, konsantre olması, kaygıyı azaltması, zamanını etkili kullanması, motivasyonunu sağlaması ve sürdürmesi için kullandığı stratejiler duyuşsal stratejiler olarak ifade edilmektedir (Akt: Tay, 2005).

Başarıyı sağlamak için bilişsel ve biliş üstü stratejileri kullanmanın yanı sıra öğrencilerin bu stratejileri kullanmaya motive olması da önemlidir. Öğrencilerin motive olmalarına yardımcı olan en önemli öğelerden biri motivasyonel inançlardır. Motivasyonel inançlar, Boekaerts (2002) tarafından öğrencilerin objeler, olaylar ya da konu alanına ilişkin sahip oldukları inançlar, fikirler ve değer yargıları; Pintrich ve De Groot (1990) tarafından öğrencinin sınıftaki akademik performansı ve bilişsel

faaliyetlerine ilişkin bakış açısı ve inançları şeklinde tanımlanmaktadır (Akt: Üredi ve Üredi,2005). Bununla beraber araştırmalar (Crookes ve Schmitt,1991; Gardner,1985) motivasyon ve dil öğrenme başarısı arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ve motivasyonu başarının en önemli göstergesi olduğunu göstermektedir (Oxford,Park-Oh,Ito ve Sumrall,1993; Akt: Wharton, 2000).

Yaklaşık 20 yıldır, dil öğretimi alanında, öğretim yöntemlerinden daha çok öğrenme stratejileri üzerine yoğunlaşmaktadır. Öğrencilerin bireysel özellikleri ayrıntıyla incelenmekte ve öğrenmenin bireysel olduğu ve öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejilerinin öğrencilerin kişiliklerine bağlı olarak kullanıldıkları görülmektedir (Lessard ve Clouston,1997, Akt: Kütük,2007). Öğrenme stratejileri dil öğreniminde de çeşitlenmektedir. Araştırmanın amacı olan öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejilerinden önce dil öğrenme stratejileri üzerinde durulmuştur.

2.1.2. Dil öğrenme stratejileri

Yabancı dil eğitiminde, dil öğrenme stratejilerinin birçok tanımı yapılmıştır. Grenfel ve Harris (1996) dil öğrenme stratejilerini, öğrencilerin yeni bilgileri anlamalarına, öğrenmelerine ya da akılda tutmalarına yardımcı olan belirli düşünceler ya da etkinlikler olarak tanımlamışlardır (Akt: Kütük, 2007). Oxford (1990:7) ise öğrenme stratejilerini öğrencilerin öğrenmelerini geliştirmek için kendileri tarafından atılan adımlar olarak tanımlamaktadır. Bu stratejiler özellikle dil öğrenme için önemlidir. Oxford'un belirttiği gibi stratejiler iletişim becerilerini geliştirmede temel olan aktif ve öğrencinin kendini yönlendirebileceği araçlardır.

Oxford (1990:9) dil öğrenme stratejilerinin özelliklerini aşağıdaki şekilde sıralamıştır:

- Dilde asıl hedef olan iletişim becerilerine katkı sağlar,
- Öğrencilerin kendi kendine öğrenebilen öğrenciler yetişmesini sağlar,
- Öğretmenlerin rollerini genişletir,
- Öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirir,

- Öğrenciler tarafından yapılan belirli eylemlerdir,
- Öğrenciyi sadece bilişsel olarak değil, bir çok yönünü geliştirir,
- Öğrenmeyi hem dolaylı, hem dolaysız olarak destekler,
- Her zaman gözlenebilir değıllerdir,
- Genelde bilinçli olarak yapılırlar,
- Öğretilebilirler,
- Farklı durumlara uyarlanabilirler,
- Birçok faktör tarafından etkilenebilirler.

Lessard ve Clousten (1997) de dil öğrenme stratejilerini aşağıdaki şekilde sıralamışlardır:

- Dil öğrenme stratejileri öğrenci merkezlidir ve öğrenci tarafından atılan adımlardır.
- Dil öğrenme stratejileri dil öğrenimini ve dil becerisini geliştirir.
- Dil öğrenme stratejileri gözlemlenebilir (davranışlar, adımlar, yöntemler gibi) ya da gözlemlenemezler (düşünceler, zihin süreci gibi).
- Dil öğrenme stratejileri bilgi ve belleği içerirler (kelime, bilgi, dil bilgisi kuralları gibi) (Akt: Kütük, 2007).

Oxford (1990:12) dil öğrenme stratejilerinin genel yapılarını şu şekilde belirtmektedir:

Gözlemlenebilirlik Dereceleri: Dil öğrenme stratejileri her zaman gözlemlenebilir değıllerdir. Öğrenci öğrenme hedefini gerçekleştirirken başka biriyle olan işbirliğinin birçok yönü gözlemlenebilir fakat önemli hafıza stratejisi olan zihinsel birleştirmeler yapma eylemi gözlemlenemez. Öğretmenlerin öğrencilerinin hangi stratejileri kullandıklarını bilmeleri genellikle zordur çünkü bazı stratejileri gözlemlenmek, videolarla bile imkansızdır. Stratejileri gözlemlenmek ile ilgili diğer problem ise birçok stratejinin sınıfın dışında, doğal durumlarda kullanılıyor olmalarıdır.

Bilinçlilik Düzeyi: Öğrenme stratejilerinin birçok kullanımı, öğrencilerin öğrenmelerini kontrol altına alan bilinçli çabalarını yansıtmaktadır ve bazı araştırmacılar öğrenme stratejilerini her zaman bilinçli eylemler olarak belirtmişlerdir. Bununla beraber yeterli miktarda pratik ve kullanımdan sonra her davranış ve beceri gibi stratejiler de otomatik hale gelmektedir. Gerçekte uygun öğrenme stratejilerinin hepsini otomatikleştirmek bilinçsizdir ve özellikle dil öğrenimi için genelde istenen şeydir.

Öğretilebilirlik: Strateji öğretimi, öğrencilerin stratejileri neden ve ne zaman önemli olduğunu, stratejileri nasıl kullanacaklarını ve onları yeni durumlara nasıl uyarlayacaklarını öğrendiklerinde etkilidirler. Dil öğretmeni strateji öğreticisi olarak, öğrencilerine nasıl öğrendikleri farkındalığını kazanmalarına ve aynı zamanda hem sınıf içinde hem sınıf dışında tüm öğrenme tecrübelerini geliştirmelerine yardım eder.

Uyarlanabilirlik: Öğrencilerin stratejileri seçme, birleştirme ve sonuçlandırma yollarında büyük çabaları vardır. Öğrenciler bazen stratejileri tahmin edilebilecek yolda ilişkilendirirler. Örneğin, bir okuma parçasını genellikle önce göz atarak bakarlar, daha sonra boşlukları doldurmak için tahminlerde bulunurken onu daha yakından okurlar ve son olarak özetleyerek ve notlar çıkararak parçayı düzenlerler.

Stratejilerin genel yapılarına bakıldığında, stratejilerin gözlemlenebilir davranışlardan ya da gözlemlenemeyen zihinsel süreçlerden oluştuğu görülmektedir. Stratejiler bilinçli eylemleri yansıtabildiği gibi, zamanla otomatikleşen davranışlara dönüşebilmektedir. Stratejileri, öğrenciyi dil öğreniminde stratejileri kullanmanın önemini kavratarak öğretime geçmek öğrencinin bilinçli olarak öğrenmesini sağladığı söylenebilmektedir. Stratejiler öğrenci tarafından birbiriyle birleştirilebilir ve kullanılabilir.

2.1.3. Dil öğrenme stratejileri türleri

Bilim adamları dil öğrenme stratejileri için sınıflandırma yapmışlardır. Oxford (1990:11) iletişim becerilerinin gelişimine odaklandığı sınıflandırmasında dil öğrenme stratejilerini iki gruba ayırmaktadır:

Doğrudan Stratejiler (Direct Strategies)

- Bellek Stratejileri (Memory Strategies)
- Bilişsel Stratejileri (Cognitive Strategies)
- Telafi Edici Stratejiler (Compensation Strategies)

Dolaylı Stratejiler (Indirect Strategies)

- Yürütücü Biliş Stratejileri (Metacognitive Strategies)
- Duyuşsal Stratejiler (Affective Strategies)
- Sosyal Stratejiler (Social Strategies)

Doğrudan Stratejiler, yeni dilin kendisiyle ilgilenmektir, örneğin bir tiyatro oyuncusunun çeşitli durum ve görevlerde dille çalışması gibi. Doğrudan stratejiler sınıfı, hatırlama ve yeni bilgileri yeniden düzenlemek için bellek stratejileri, dili üretmek ve anlamak için bilişsel stratejiler ve bilgi boşluklarına rağmen dili kullanabilmek için telafi edici stratejilerden oluşmaktadır.

Dolaylı Stratejiler, öğrenme sürecini koordine eden biliş-üstü stratejiler, duyguları düzenleyen duyuşsal stratejiler ve diğer bireylerle öğrenmeyi sağlayan sosyal stratejilerden oluşmaktadır.

2.1.3.1. Doğrudan stratejiler (Direct Strategies)

1. Bellek Stratejileri (Memory Strategies)

Bellek stratejileri, bilgileri sıraya koyma, ilişkiler kurma ve tekrarlama gibi basit ilkeleri yansıtır. Bu ilkeler “anlamı” içerirler. Yeni bir dil öğrenmek, düzenleme ve ilişki kurma açısından öğrenen için anlamlı olmalıdır. Çoğu öğretmenin kelime öğrenmenin kolay olduğunu düşünmesine rağmen, öğrenciler akıcılığı sağlamak için gerekli olan çok sayıda kelimeyi hatırlayabilmenin sıkıntısını yaşarlar. Bellek stratejileri, öğrencinin bu sıkıntıyla baş etmesine yardımcı olur. Öğrencilerin kelimeleri hafızaya almalarını ve iletişimde gerektiğinde onları kullanmalarını sağlar. Bunun yanında, yapılmış tekrarlarla, hafıza stratejileri

bilginin var olan seviyeden, beceri seviyesine geçişine yardım eder ki beceri seviyesi bilginin otomatikleştiği yerdir. Bilgi beceri seviyesine ulaştığında, geri getirilmesi kolaydır ve bir süre kullanılsa bile unutma durumu azdır. Hafıza stratejileri genellikle farklı türdeki materyali eşleştirmeyi içerir. Dil öğrenmede, resimlere yazılı etiket vermek ya da kelime ya da kalıplara görsel resimler yaratmak mümkündür. Görsellik ile yazıyı birleştirmek dil öğrenmede dört sebepten dolayı çok faydalıdır: Birincisi, zihnin kayıt kapasitesi görsel bilgiler için, yazılı materyal için olan kapasitesinden daha büyüktür. İkincisi, görsel resimler yoluyla, ilişkili bilgilerin hazır halde uzun süreli belleğe aktarımı etkilidir. Üçüncüsü, görsel materyaller, yazılı materyallerin hatırlanmasına yardımcı olan belki de etkili araçlardır. Dördüncüsü ise, görsel materyallerin öğrenenler tarafından büyük ölçüde tercih edilmesidir. Çoğu kişi görseller ile öğrenirken, diğerleri işitsel, kinestetik ve dokunsal öğrenme stillerine sahiptirler ve bu sebeple yazılı materyalleri sesle, hareketle ya da dokunmayla birleştirerek öğrenirler (Oxford,1990:38-40).

Bellek stratejileri 4 grup altında incelenmiştir:

A. Zihinsel Bağlantılar Yaratma (Creating Mental Linkages): Hafıza stratejilerinden zihinsel bağlantılar yaratma başlığı altında 3 strateji vardır. Bunlar; Gruplama, Ekleme ve Yeni kelimeleri bir bağlama yerleştirme stratejileridir.

- **Gruplama (Grouping):** Dili anlamlı ünitelere sınıflama ya da sınıflanmış bilgiyi yeniden sınıflama. İster zihinde, ister yazılı olsun, materyaldeki soyutlukları azaltıp daha kolay hatırlamamasını sağlamaya yarar. Gruplama kelimenin yapısıyla (isimler, eylemler), konu (hava ile ilgili kelimeler), pratik fonksiyon (araba yapma işinde geçen süreçler), dilbilimsel fonksiyon (özür dileme, rica, istek), benzerlik (ılık, sıcak, tropikal), farklılık ya da zıtlık (arkadaşça, düşmanca), bir şey hakkındaki hisler (hoşlanmak, hoşlanmamak) ve bunun gibi. Kelime gruplarına isimler vererek, grupları hatırlamak için kısaltmalar kullanarak ya da farklı grupları temsil eden farklı renkler kullanarak, bu stratejinin gücü artırılabilir.

- **Ekleme (Associating/Elaborating):** Dil ilgili olan yeni bir bilgiyi, önceki bilgilerle, ya da bir parçayı diğeriyle ilişkilendirmek, hafızada yeni

birleşmeler yaratmaktır. Bu birleşmeler basit ya da karmaşık, sıradan ya da garip olabilir fakat bunlar öğrenen için anlamlıdır.

- **Yeni Kelimeleri bir Bağlama Yerleştirme (Placing New Words into a Context) :** Bir kelimeyi ya da kelime kalıbını hatırlayabilmek için anlamlı bir cümleye, karşılıklı konuşmaya ya da bir hikayeye yerleştirmektir. Bu strateji yeni bir bilgiyi bir bağlama ilişkilendirmek ile ilgisi olan ekleme stratejisini içerir.

B. Resimler Ve Sesleri Uygulama (Applying Images and Sounds):

Burada 4 dil öğrenme stratejisi; görsellik kullanma, anlam haritaları, anahtar kelime kullanma ve hafızadaki sesleri çıkarma stratejileri hakkında bilgilere yer verilmiştir.

- **Görsellik Kullanma (Using Imagery):** Anlamlı görsel resimler oluşturmak için hem akılda hem de gerçek çizimde, yeni bilgiyi kavramlarla ilişkilendirir. Şekil, görüntü bir nesnenin resmi olabilir. Bu strateji soyut kelimeleri görsel bir sembole ya da somut bir nesnenin resmiyle birleştirilerek de kullanılabilir.

- **Kavram Haritaları (Semantic Mapping):** Resimde kelimelerle düzen oluşturma. Merkezde ya da en üstte asıl kavramı koyarak, oklar ya da çizgilerle ilgili kelimeleri ve kavramları asıl kavrama ilişkilendirerek yapılmaktadır. Bu strateji, anlamlı şekillendirme, gruplama ve birleşmeleri gerektirir ve görsel olarak kelime grupları birbirleriyle olan ilişkileri gösterir (Oxford, 1990). Kavram haritaları dil yeterliliğinin her seviyesinde öğrencinin kullanabileceği yararlı bir stratejidir (Ghazal, 2007).

- **Anahtar Kelimeler Kullanma (Using Keywords):** Görsel ve işitsel bağlantılar kullanarak bir kelimeyi hatırlama. İlk adım, yeni kelimenin okunuşuna benzer anadilde başka bir kelime tanımlamak, buna “işitsel bağlantı (auditory link)” denilmektedir. İkinci adım; yeni kelime ile benzeri olan kelime arasındaki ilişkiyi gösteren resim yaratmaktır, buna “görsel bağlantı” (visual link) denilmektedir. Her iki bağlantı öğrenen için anlamlı olmalıdır. Örneğin, Fransızca yeni bir kelime “potage” (çorba) öğrenmek için, dil öğrenen kişi bunu önce “pot” (kap) ile sonra da, çorba dolu kap resimleri ile ilişkilendirir. Soyut bir kelimeyi hatırlamak için anahtar

kelimeler kullanma, kelimeyi, ses benzerliği olan somut bir kelime ile ilişkilendirmek ile olur, örneğin, Minnesota “mini soda” şekli ile hatırlanabilir.

- **Hafızadaki Sesleri Çıkarma (Representing Sounds in Memory):**

Dil ile ilgili yeni bilgiyi sesine göre hatırlama. Bu, sayısız teknikle kullanılabilen geniş bir stratejidir. Tüm teknikler, yeni materyal ve önceden bilinen materyal arasında anlamlı, ses temelli ilişkilendirmeler yaratmaktadırlar. Örneğin, yeni kelimeyi başka bir dildeki sesleri benzer herhangi bir kelime ile ilişkilendirmek, fonetik heceleme ya da işaretlerini kullanmak ya da bir kelimeyi hatırlamak için kafiyelerden faydalanmak.

C. Gözden Geçirme (Reviewing Well): Bu kategori sadece bir stratejiyi kapsamaktadır; Yapılanmış Gözden Geçirme. Dil ile ilgili bir bilgiye bir kere bakmak yeterli değildir, hatırlanabilmesi için gözden geçirilmelidir.

- **Yapılanmış Gözden Geçirme (Structured Reviewing):**

Bu strateji, ilk öğrenmeden sonra örneğin 10 dakika gözden geçirmeye başlar, 20 dakika sonra, 1-2 saat sonra, 1 gün sonra, 2 gün sonra bir hafta sonra tekrar gözden geçirerek devam eder. Buradaki amaç doğal ve otomatik olan bilgiyle yakın olmak.

D. Harekete Geçme (Employing Action): İki stratejiyi içerir; Fiziksel Tepki ya da His Kullanma ve Mekanik Teknikler Kullanma. Her ikisi de anlamlı bir hareketi ya da tepkiyi gerektirir. Bu stratejiler kinestetik öğrenme stiline sahip olan öğrencilerde ortaya çıkmaktadır.

- **Fiziksel Tepki ya da His Kullanma (Using Physical Response or Sensation):** Yeni bir ifadeyi fiziksel olarak yapma (örneğin; kapıya gitme) ya da anlamsal olarak yeni bir ifadeyi fiziksel bir hisle ya da duyguyla ilişkilendirmek.

- **Mekanik Teknikler Kullanma (Using Mechanical Techniques):**

Yaratıcı fakat anlaşılır teknikler kullanma, özellikle hedef dil ile ilgili yeni bilgiyi hatırlamak için somut bir şeyi değiştirmeyi ya da hareket ettirmeyi gerektirir. Örneğin, kelimeler kartlara yazılır, bir kelime öğrenildiğinde kartlar bir yığından diğerine taşınır ya da bir dil öğrenme defterinin farklı bölümlerine farklı çeşitteki materyaller koyma gibi.

2. Bilişsel Stratejiler (Cognitive Strategies)

Bilişsel stratejiler yeni bir dil öğrenmede önemlidirler. Bu stratejiler çok çeşitlidirler, tekrar etmeden, analize ve özetlemeye kadar uzanırlar. Bilişsel stratejiler 4 bölümden oluşurlar: Uygulama (Practicing), Mesaj Alma ve Gönderme (Receiving and Sending Messages), Analiz Etme ve Sebep-Sonuç İlişkisi Kurma (Analyzing and Reasoning), Girdi ve Çıktı Yapıları Oluşturma (Creating Structure for Input and Output). Uygulama için kullanılan stratejiler, en önemli bilişsel stratejiler arasındadır. Dil öğrenenler asıl pratiğin nasıl olduğunun her zaman fark etmezler. Ders boyunca pratik yapma fırsatları genellikle kaçırılır çünkü diğerleri otururken, bir kişi ders anlatır. Küçük grup etkinlikleri sınıf pratiklerinin miktarını arttırsa bile, tam bir pratik için kabul edilebilir bir yeterliliğe ulaşmaya ihtiyaç vardır, dilin ve diğer faktörlerin zorluğuna bağlı olarak yüzlerce ya da binlerce saat pratik yapmak. Mesaj alma ve gönderme stratejileri gerekli araçlardır. Örneğin bir fikri hemen kapmak hızlı okurken ana fikri ya da göz geçirirken önemli noktaları yerleştirmede öğrenenlere yardımcı olur. Bu strateji, öğrenenlerin her kelimeye tek tek odaklanmanın gerekli olmadığını vurgular. Analiz etme ve sebep-sonuç ilişkisi kurma stratejileri öğrenenler tarafından genellikle kullanılırlar. Özellikle yetişkinler sebep bulmaya yatkındırlar. Beyinlerinde analize, karşılaştırmaya, genel kuralları çıkarmaya dayalı olarak bir model oluştururlar ve bu modeli yeni bir bilgiyle karşılaştıklarında gözden geçirirler. Bu süreç çok değerlidir. Ne var ki öğrenciler bazen kuralları soru sormadan genelleme yaptıklarından hata yaparlar. Dil öğrenenler bazen radyodan, televizyon programlarında, filmlerde, hikayelerde, makalelerde ve konuşmalarda geçen bazı kelimelerden dolayı sorun yaşarlar. Onları daha iyi anlamak için, not alma, özetleme, gibi stratejileri kullanarak yönetebilecekleri yapılar haline getirme ihtiyacı hissederler. Konuşmada ve yazmada çok yardımcıdırlar. (Oxford,1990:43-44)

Bilişsel stratejiler 4 grupta incelenmiştir:

A. Uygulama (Practicing) : 5 alt stratejiden oluşmaktadır.

- **Tekrar Etme (Repeating):** Bir şeyi tekrar tekrar söyleme ya da yapmadır, bir şeyi birkaç kez dinleme, tekrar etme, anadili hedef dil olan kişiyi taklit etme.

- **Sesler ve Yazılı Sistemlerle Formal olarak Pratik Yapma (Formally Practicing with Sounds and Writing Systems):** Seslerle çeşitli yollarda (telaffuz, tonlama, kayıt gibi) doğal iletişim ortamında olmadan pratik yapma ya da yabancı dilin yeni yazılım sistemlerini çalışma.

- **Formülleri ve Biçimleri Tanıma ve Kullanma (Recognizing and Using Formulas and Patterns):** Rutin konuşmaların farkında olma (basit yapılar) örneğin “Merhaba, Nasılsın?” gibi.

- **Yeniden Birleştirme (Recombining):** Daha uzun bir sonuç elde etmek için bilinenleri yeni yollarla birleştirmek, bir sözcük grubunu başka bir cümle içinde bağlamak gibi.

- **Doğal Bir Şekilde Pratik Yapma (Practicing Naturalistically):** Yeni dili doğal, geçekçi yaklaşımla pratik yapmadır. Karşılıklı konuşmaya katılma, hedef dilde kitap ya da makale okuma, bir seminer dinleme ya da hedef dilde bir mektup yazma.

B. Mesaj Alma Ve Gönderme (Receiving and Sending Messages): Fikri hemen kavrama ve mesaj alıp göndermek için kaynaklar kullanma stratejileri bu grupta yer almaktadır. Fikri hemen kavramada, belirtilen düşüncüyü çıkarıp almak için iki teknik kullanılır. Mesaj alıp göndermek için kaynaklar kullanmada ise, düşüncüyü anlamak ya da yeni bir düşünce oluşturmak için çeşitli kaynaklar kullanmayı gerektirir.

- **Fikri Hemen Kavrama (Getting the idea Quickly):** Ana fikri tespit etmek için hızlıca okuma (skimming) ya da ilgili olan belirli detayları bulmak için göz gezdirme (scanning) kullanmadır. Bu strateji öğrenciye yeni bir dilde ne okuduğunu ya da ne duyduğunu hızlıca anlamada yardım etmektedir.

- **Mesaj Alıp Göndermek İçin Kaynaklar Kullanma (Using Resources for Receiving and Sending Messages):** Mesaj oluşturmak ya da gelen mesajları anlamak için yazılı ya da yazılı olmayan kaynakları kullanmaktır.

C. Analiz Etme Ve Sebep-Sonuç İlişkisi Kurma (Analyzing and Reasoning): Bu gruptaki 5 strateji mantıksal analiz ve sebep sonuç ilişkisi kurma ile ilgilidir. Öğrenciler genelde yeni bir ifadeyi anlamak ya da yeni bir ifade oluşturmak için bu stratejileri kullanmaktadırlar.

- **Tümünden Gelim Yöntemiyle Sebep Sonuç İlişkisi Kurma (Reasoning Deductively):** Genel kuralları kullanma ve onları hedef dilin durumlarına uygulama. Bu, genelden özele doğru giden stratejidir.

- **İfadeleri Analiz Etme (Analyzing Expressions):** Yeni bir iadenin anlamını, onu bölümlere ayırarak belirlemedir. Tüm ifadenin anlamına ulaşmak için çeşitli parçaların anlamlarını kullanmaktır.

- **Karşılaştırarak Analiz Etme (Analzing Contrastively) :** Yeni dilin bileşenlerini (sesler, kelime, dilbilgisi), ana dildeki benzerlikleri ya da farklılıkları belirlemek için karşılaştırma.

- **Çeviri Yapma (Translating) :** Hedef dili ana dile ya da ana dili hedef dile dönüştürmedir.

- **Transfer (Transferring):** Kelime, kavram ya da yapıları, hedef dildeki bir ifadeyi anlamak ya da yeni bir ifade oluşturmak için direkt olarak bir dilden diğerine uygulamadır.

D. Girdi Ve Çıktı İçin Yapı Oluşturma (Creating Structure for Input and Output) : Bu gruptaki stratejiler yeni dili anlamak ve üretmek için gerekli olan yapılar oluşturmada kullanılmaktadırlar.

- **Not Alma (Taking Notes):** Önemli noktaları ya da ana fikri yazmadır. Bu strateji, kabataslak not almayı ya da daha sistematik bir biçimde not almayı (örneğin alışveriş listesi formatı, kavram haritaları, ya da standart listeleme) gerektirir.

- **Özetleme (Summarizing):** Uzun metinlerin giriş ya da özetini yapma.
- **Vurgulamak (Highlighting):** Bir metindeki önemli bilgilere odaklanmak için vurgulama tekniklerini (altını çizme, yıldız koyma ya da renkle kodlama) kullanma.

3. Telafi edici stratejiler (Compensation Strategies)

Telafi edici stratejiler, sınırlı bilgiler yüzünden öğrenciye hem anlamda hem üretmede yardımcı olan stratejilerdir. Bu stratejiler, öğrenenin dil bilgisi ve özellikle kelimedeki yetersiz kapasitesi olan öğrencilere yardımcı olmaktadır. İki grup altında toplam on telafi edici stratejiler bulunmaktadır. Birinci grup, Dinleme ve Okumada Akıllıca Tahminlerde Bulunma (Guessing Intelligently in Listening) ve ikinci grup, Konuşmada ve Yazmada Sınırlılıkların Üstesinden Gelme (Overcoming Limitations in Speaking and Writing)'dir. Tahminde bulunma stratejileri, genellikle anlam çıkarma (inferencing) olarak da tanımlanmaktadır ve çeşitli ipuçları kullanmayı gerektirir. İpuçları dilbilimsel olsun ya da olmasın öğrenci kelimeyi bilmiyorsa anlamını tahmin ipuçlarıyla tahmin etmeye çalışmaktadır. Dil becerisi iyi olan öğrenenler bilinmeyen ifadelerle karşılaştıklarında, iyi tahminlerde bulunurlar. Diğer tarafta dil becerisi iyi olmaya öğrenenler ise bu durumda genellikle panik olurlar ve bilmedikleri her kelimenin anlamı için sözlüğe bakarlar. İleri seviyede dil öğrenenler ve ana dili İngilizce olan kişiler bile bilmedikleri bir kelime duyduklarında tahmin stratejilerini kullanırlar. Tahminde bulunma, insanların yeni bir bilgiyi oluşturma sürecinde özel bir yoldur. Telafi etme yeni dili sadece anlamada değil aynı zamanda dili üretmede de oluşur. Telafi etme stratejileri kişilere bilgiyi tamamlamadan yazma ve konuşma ifadeleri üretmeye yardımcı olurlar. Özellikle konuşmada jest ve mimikler kullanmak bilinen telafi edici stratejilerindendir (Oxford,1990:47-48).

Telafi edici stratejiler 2 grup altında incelenmiştir (Oxford,1990:49-50).

A. Dinleme Ve Okumada Akıllıca Tahminlerde Bulunma (Guessing Intelligently in Listening and Reading): Bu gruptaki iki strateji, dilbilimsel olan ya da dilbilimsel olmayan iki farklı türdeki ipuçlarını ima eden akıllıca tahminlerde bulunmaya katkı sağlarlar.

- **Dilbilimsel İpuçları Kullanma (Using Linguistic Clues):** Hedef dilde, okunan ya da duyulan bir kelimenin anlamını tahmin etmek için, kelime, dilbilgisi ya da diğer dil oluşumlarındaki eksikliklerde dil temelli ipuçlarını araştırmak ve kullanmaktır. Dil temelli ipuçları, öğrenenin hedef dilde, anadilinde ya da başka bir dilde önceden bildiği görüşlerden gelebilir.

- **Diğer İpuçlarını Kullanma (Using Other Clues):** Hedef dilde, okunan ya da duyulan bir kelimenin anlamını tahmin etmek için, kelime, dilbilgisi ya da diğer dil oluşumlarındaki eksikliklerde dil temelli olmayan ipuçlarını araştırmak ve kullanmaktır. Dil ile ilgili olmayan ipuçları çok çeşitli kaynaklardan gelebilir; bağlam, durum, metin yapısı, kişisel ilişkiler ya da genel kültür.

B. Konuşmada Ve Yazmada Sınırlılıkların Üstesinden Gelme (Overcoming Limitations in Speaking and Writing): Konuşma ve yazmada sınırlılıkların üstesinden gelmek için 8 strateji kullanılmaktadır. Bunlardan bazıları sadece konuşma için, bazıları da sadece yazma için uygundur.

- **Anadile Dönüştürme (Switching to the Mother Tongue):** Bir ifadeyi tercüme etmeden anadille kullanma. Bu strateji ayrıca anadildeki bir kelimenin sonuna yabancı dilde kelimeler eklemeyi de kapsamaktadır.

- **Yardım Alma (Getting Help):** Hedef dilde tereddüt edilen eksik bir ifadeyi tamamlaması için bir kişiden yardım isteme.

- **El kol Hareketleri ve Yüz İfadeleri Kullanma (Using Mime or Gesture):** Bir ifadede yer alan anlamı göstermek için fiziksel hareketlerden; yüz ifadeleri ve el kola hareketlerinden faydalanma.

- **İletişimin Tamamından ya da Bir Bölümünden Kaçınma (Avoiding Communication Partially or Totaly):** Zorluklar hissedildiğinde iletişimden kaçınma. Bu strateji, genel olarak belirli konularda, özel ifadelerde iletişimde bulunmamayı ya da iletişimi yarıda bölmeyi gerektirir.

- **Konu Seçme (Selecting the Topic):** Öğrenenin ilgisine göre iletişimde bulunabileceği konular seçmesi ve bu konuda yeterli dilbilgisi ve kelime bildiğinden emin olmasıdır.

- **İletiyi Uygun Hale Getirme ya da Yakınlaştırma (Adjusting or Approximating the Message):** Öğrenenin fikirleri daha yalın yaparak, bilgideki bazı öğeleri çıkararak iletiyi uygun hale getirmek ya da bir kelimenin anlamına çok yakın olan kelimeler kullanmak, kurşun kalem sözcüğü yerine dolma kalem sözcüğünü kullanmak gibi.

- **Kelimeler İcat Etme:** İstenen fikre ulaşmak için yeni kelimeler bulma, “defter” kelimesi yerine “kağıt tutan” kelimelerini kullanma gibi.

- **Dolaylı Söz ya da Eş Anımlı Kelime Kullanma:** Anlamı elde etmek için bilinen kelimeyle kavramı tanıtmak ya da aynı anlama gelen başka bir kelime kullanmak. Örneğin; “bulaşık süngeri” için, “bulaşıklar onunla yıkanır” şeklinde ifadeler kullanmak.

2.1.3.2. Dolaylı stratejiler (Indirect Strategies)

Dolaylı Stratejiler hedef dili direkt olarak gerektirmeden dil öğrenmeyi yönetirler ve desteklerler. Dolaylı Stratejiler 3 başlık altında incelenmiştir.

- Yürütücü Biliş Stratejileri (Metacognitive Strategies)
- Duyuşsal Stratejiler (Affective Strategies)
- Sosyal Stratejiler (Social Strategies)

1. Yürütücü Biliş Stratejileri (Metacognitive Strategies)

“Yürütücü Biliş” bilişin arkasında, yanında ya da biliş ile beraberdir. Bu yüzden yürütücü biliş stratejileri bilişsel araçların arkasında giden eylemlerdir ve öğrencilere kendi öğrenme süreçlerini koordine etmelerini sağlarlar (Oxford,1990: 138). Bireyin, kendi bilişsel sistemini tanımlaması ve kontrol etmesi ile ilgili bir kavram olan (Panaoura, 2002) bilişütü, Winne ve Perrry (2000) tarafından öğrenenin akademik olarak güçlü ve zayıf yönlerinin farkında olması; Heo (2000) tarafından da kişisel farkındalık, kişinin öğrenme süreçleri hakkındaki bilgisi ve öğrenme esnasında bu süreçleri kontrol etme eğilimi şeklinde tanımlamıştır (Akt: Üredi ve

Üredi, 2007). Gu ve Johnson (1996) yürütücü biliş stratejilerin kelime sayısı ve yabancı dilde genel yeterliliğin olumlu göstergesi olduğunu bulmuşlardır (Akt: Lai,2005). Yürütücü biliş stratejileri 3 strateji grubunu içermektedir: Öğrenmeyi Merkeze Alma (Centering your Learning), Öğrenmeyi Düzenleme ve Planlama (Arranging and Planning your Learning), Öğrenmeyi Değerlendirme (Evaluating your Learning). Yürütücü biliş stratejileri dil öğrenmede önemli yer tutmaktadırlar. Dil öğrenenler genelde çok fazla yeni kelime, bilinmeyen kelime, karmaşık kurallar, farklı yazım sistemlerinin üstesinden gelmeye çalışmaktadırlar. Tüm bu durumlarla öğrenenler dile odaklanmayı kaybederler. Bu durumda yürütücü biliş stratejilerinden dikkati verme stratejileri bilinçli olarak kullanılabilir. Organize etme, hedef ya da amaç belirleme, planlama gibi diğer yürütücü biliş stratejileri, öğrencilere kendi öğrenme süreçlerini etkili ve yeterli bir şekilde düzenlemeye, planlamaya yardım eder. Yeni bir dili öğrenmeye ilgi duyan öğrenciler mümkün olduğunca çok pratik yapma fırsatları (genellikle sınıf dışında) aramada sorumluluk alırlar. Öğrenciler bazen kendi hatalarını objektif olarak görmede problemler yaşarlar. Öğrenme sürecini izleme ve tüm sürecin sonundaki yeterliliğini görebilme açısından izleme ve değerlendirme stratejilerini kullanırlar. Yürütücü biliş stratejileri çok önemli olmalarına rağmen araştırmalara göre, öğrenciler bu stratejileri, öneminin farkında olmadan dağınık şekilde kullanmaktadırlar. Oxford (1990)'un yaptığı çalışmaya göre öğrenciler yürütücü biliş stratejileri, bilişsel stratejilere göre daha az kullanmakta ve yürütücü biliş stratejilerinden sınırlı bir şekilde faydalanmaktadırlar. En fazla planlama ve daha az kendini izleme ve kendini değerlendirme stratejilerini kullanmaktadırlar. Bu sebeple öğrencilerin yürütücü biliş stratejileri hakkında daha fazla bilgiye ihtiyaç duydukları söylenebilmektedir (Oxford, 1990:136-137). Rasekh ve Ranjbary (2003)' göre yürütücü biliş becerisi, öğrencilerin öğrenme süreci hakkında düşünmesi ve bilinçli kararlar vermesi anlamına gelen öğrenme uygun stratejileri seçme ve kullanmadır.

Yürütücü biliş stratejileri 3 grup altında incelenmiştir (Oxford,1990:138-139):

A. Öğrenmeyi Merkeze Alma (Centering Your Learning): Bu gruptaki üç strateji, öğrencilerin dikkatini, enerjisini dil etkinliklerine, becerilerine ya da

materyallerine yakınlaştırmalarına yardım etmektedir. Bu stratejiler dil öğrenmeye odaklanmayı sağlamaktadır.

- **Gözden Geçirme ve Önceden Bilinen Materyalle Bağlantı Kurma (Overviewing and Linking with Already Known Material):** Asıl noktayı, ilkeyi ya da bir grup kuralı verilen dil etkinliği içinde kapsamlı bir biçimde gözden geçirmek ve önceden bilinenlerle birleştirmek. Bu strateji değişik yollarla uygulanabilir fakat genellikle şu üç adım faydalı olmaktadır: 1. etkinliğin neden yapıldığını öğrenme, 2. ihtiyaç duyulan ve yapılanan kelimeleri öğrenme ve 3. birleştirmeler yapma.

- **Dikkat Etme (Paying Attention):** Dil öğrenme görevine genel olarak dikkat vermenin iyi olacağına karar vermedir. Dilin ya da durumsal ayrıntıların belirli yaklaşımlarına dikkat etmedir.

- **Dinlemeye Odaklanmak için Konuşmayı Erteleme (Delaying Speech Production to Focus on Listening):** Dinleme becerileri gelişene kadar, konuşma becerisini tamamen ya da kısmi olarak geciktirmenin iyi olacağına karar verme. Bazı dilbilimciler programın bir parçası olarak ertelenmiş konuşmayı “sessiz dönem” (silent period) desteklerler fakat öğrencilerin gerçekten bu döneme ihtiyaç duyup duymadıkları tartışılmaktadır.

B. Öğrenmeyi Düzenleme Ve Planlama (Arranging and Planing Your Learning): Bu grup, öğrencilere dil öğrenme hedeflerini gerçekleştirmek için planlama ve düzenlemede yardım eden 6 stratejiden oluşmaktadır.

- **Dil Öğrenmenin Yollarını Bulmak (Finding Out About Language Learning) :** Kitaplar okuyarak ve diğer insanlarla konuşarak dil öğrenmenin nasıl olacağı konusunda araştırarak çaba harcama ve sonra dil öğrenimini geliştirmek için bu bilgileri kullanma.

- **Düzenleme (Organizing):** Yeni dili en uygun öğrenmeye ilişkin durumları anlama ve kullanma; çalışma programı ve çalışma ortamı (ısı, ses, ışıklandırma) ve dil öğrenme defteri düzenlemedir.

- **Hedef ve Amaçlar Belirleme (Setting Goals and Objectives):** Uzun dönemli hedefler ya da kısa dönemli hedefler içeren dil öğrenme için hedefler belirlemedir.

- **Bir Dil Etkinliğinin Amacını Belirleme (Identifying the Purpose of a Language Task):** Dinleme, okuma, konuşma ya da yazma becerilerini içeren belirli bir dil etkinliğinin amacına karar vermedir. Örneğin, hisse senetleri değişimi hakkındaki son haberleri almak için radyo dinleme, eğlence için bir tiyatro metni okuma, tren bileti almak için kasiyer ile konuşma, bir arkadaşı kötü bir şey yapmamasına ikna etmek için mektup yazma. Bu etkinlikler amaçlı yapılmaktadırlar.

- **Bir Dil Etkinliğini Planlama (Planning for a Language Task) :** Beklenen bir dil durumu ya da etkinliği için gerekli olan dilsel işlevleri ve öğeleri planlamadır. Bu strateji 4 adımdan oluşmaktadır: 1. Durumu ya da etkinliği tanımlama, 2. Gereksinimleri belirleme, 3. Dilbilimsel kaynakları kontrol etme, 4. ilave dil öğelerini ya da işlevleri belirleme.

- **Pratik Yapma Fırsatları Araştırma (Seeking Practice Opportunities):** Yeni dili doğal ortamlarda uygulamak için fırsatlar araştırma ya da yaratmadır. Örneğin, hedef dilde yayınlanan bir filme gitme, dilin konuşulduğu bir partiye ya da uluslar arası sosyal bir kulübe katılma gibi.

C. Öğrenmeyi Değerlendirme (Evaluating Your Learning): Bu grupta öğrencilerin kendi dil performanslarını kontrol etmelerine yardımcı olacak 2 strateji yer almaktadır.

- **Kendini İzleme (Self-Monitoring):** Yeni dili anlama ve üretmede yapılan hataları tanımlama, önemli olan hataları belirleme, bu hataların kaynağını araştırma ve bu tip hataları aza indirmeye çalışmaktır.

- **Kendini Değerlendirme (Self-Evaluating):** Kişinin kendi öğrenme gelişimini değerlendirmesidir. Örneğin, her karşılıklı konuşmada, karşındakini anlama yüzdesinin gittikçe arttığını kontrol etmek.

2. Duyuşsal stratejiler (Affective Strategies)

“Duyuşsal” terimi duygu, tutum, motivasyon ve değerler anlamlarına gelmektedir. Duyuşsal stratejiler dil öğrenimini önemli ölçüde etkilemektedir. Bu stratejiler 3 grup altında incelenmiştir; Kaygıyı Azaltma (Lowering Your Anxiety), Kendini Cesaretlendirme (Encouraging Yourself), Duyguları Ölçme (Taking Your

Emotional Temperature). Öğrencinin duyuşsal yönü, muhtemelen dil öğrenme başarısında ya da başarısızlığında etkili olan önemli etmenlerden biridir. Dili öğrenmede iyi olanlar öğrenme konusundaki duygularını, tutumlarını nasıl kontrol edeceklerini bilirler. Olumsuz duygular dil gelişimini yarım bırakabilir. Diğer taraftan olumlu duygular ve tutumlar dil öğrenmeyi daha etkili ve eğlenceli yapabilir. Öğretmenler sınıfın duygusal atmosferi üzerinde 3 farklı yolla etkili olabilirler: 1. Öğrencilere daha fazla sorumluluk vererek sınıfın sosyal yapısını değiştirerek, 2. İletişimin miktarını arttırarak, 3. Duyuşsal stratejilerin kullanımını öğrencilere öğretmek. Tutumlar hayatın her alanında özellikle dil öğrenmede motivasyonun önemli göstericileridir. Tutumlar motivasyonu etkileyerek, dil öğrenme performansını da etkilemiş olurlar. Kendini cesaretlendirme stratejileri, tutumu ve dolayısıyla motivasyonu etkileyen güçlü yollardır. Ortalama düzeydeki kaygı öğrencileri en üst düzeydeki performansa ulaştırmaya yardımcı olmaktadır, fakat çok fazla kaygı dil öğrenimini engeller. Zararlı kaygının görüldüğü durumlar: üzüntü, kendinden şüphe etme, korku, yardımsızlık, güvensizlik, fiziksel belirtiler. Gülme ve derin nefes alma gibi endişe azaltma stratejileri bu yüzden gereklidir. Bunların yanında olumlu durumlarla kendini cesaretlendirme öğrencinin tutumunu, duygularını değiştireceğinden dolayı olarak performans kaygısını da azaltmış olur (Oxford,1990:140-141)

Duyuşsal Stratejiler 3 grup altında incelenmiştir:

A. Kaygı Azaltma (Lowering Your Anxiety): Endişeyi azaltma stratejileri 3 tanedir ve bunlar fiziksel ve zihinsel bileşenler içermektedir.

- **Rahatlama, Derin Nefes Alma ve Meditasyon Kullanma (Using Progressive Relaxation, Deep Breathing or Meditation):** Vücutta bulunan ana kas gruplarını karşılıklı olarak germe ve rahatlatma tekniğini, diyaframdan derin nefes alma yöntemini ya da zihinsel resim ya da sese odaklanarak meditasyon yöntemini kullanmadır.

- **Müzik Dinleme (Using Music):** Klasik müzik gibi rahatlamak için sakinleştirici müzik dinlemedir.

- **Gülme (Using Laughter):** Komedi filmi izleyerek, komik bir kitap okuyarak, şakalar dinleyerek rahatlamak için gülme stratejisini kullanmadır.

B. Kendini Cesaretlendirme (Encouraging Yourself): Bu gruptaki üç strateji, özellikle cesaret almayı sürekli başkalarından bekleyen öğrenciler tarafından genellikle unutulmaktadır. Halbuki bağımsız dil öğrenmede etkili olan güçlü cesaretlendirme öğrencinin içinden gelen cesaretlendirmedir. Kendini cesaretlendirme 3 stratejiden oluşmaktadır.

- **Olumlu Cümleler Kurma (Making Positive Statements):** Yeni dil öğrenirken kendinden daha emin hissetmek için öğrencinin kendine olumlu cümleler yazması ya da söylemesidir.

- **Akıllıca Riskler Alma (Taking Risks Wisely):** Hata yapma ya da komik duruma düşme ihtimali olmasına rağmen, dil öğrenme durumları içinde kendini risk almaya itme stratejisidir.

- **Kendini Ödüllendirme (Rewarding Yourself):** Yeni dil öğrenirken gösterilmiş iyi bir performans sonucunda kendine değerli bir ödül verme stratejisidir.

C. Duyguları Ölçme (Taking Your Emotional Temperature): Bu gruptaki 4 strateji, öğrencilere duygularını, motivasyonlarını ve tutumlarını ölçmede ve çoğu zaman bu duyguları dil etkinlikleriyle ilişkilendirmelerine yardım etmektedir.

- **Kendini Dinleme (Listening to Your Body):** Vücut tarafından verilen sinyallere dikkat etmedir. Bu sinyaller, stresi, gerginliği, korkuyu, öfkeyi yansıtan olumsuzluklar da olabilir ya da mutluluğu, merakı, sakinliği ve memnuniyeti yansıtan olumlu sinyaller de olabilir.

- **Kontrol Listesi Kullanma (Using a Checklist):** Genel olarak dil öğrenmeyi ilgilendiren hisleri, tutumları, ve motivasyonları keşfetmek için bir kontrol listesi kullanmadır.

- **Dil Öğrenme Günlüğü Tutma (Writing a Language Learning Diary):** Yeni bir dil öğrenme sürecinde geçen olayları, duyguları tutmak için günlük yazmadır.

- **Duyguları Başkası ile Tartışma (Discussing Your Feelings with Someone Else):** Dil öğrenme ile ilgili duygularını keşfetmek ve ifade etmek için başka biriyle (öğretmen, arkadaş, akraba) konuşmadır.

3. Sosyal stratejiler (Social Strategies)

Dil bir sosyal davranış şeklidir, dil bir iletişimdir ve iletişim insanlar arasında oluşur. Bu sebeple dil öğrenme diğer insanların varlığını gerektirir ve bu süreçte sosyal stratejilerin kullanımı önemlidir. Sosyal Stratejiler 3 grup altında incelenmiştir: Sorular Sorma (Asking Questions), İşbirliği Yapma (Cooperating with Others), Empati Kurma (Empathizing with Others). En temel sosyal etkileşimlerden biri soru sormadır. Soru sorma öğrencilere düşüncelerindeki anlama yaklaşımlarına yardım eder ve böylece anlamalarını sağlar. Aynı zamanda iletişim arkadaşının verdiği cevaplar, öğrencinin sorduğu sorunun anlaşılır olup olmadığını gösterir ve öğrencinin dil üretme becerileri hakkında bir geribildirim sağlar. Soru sormanın dışında, arkadaşlarla ya da dil becerisinde daha yetenekli olan kişilerle genel olarak işbirliği içinde olmak dil öğrenenler için zorunludur. İşbirliği yarısı yok edip grup ruhunun varlığını vurgular. İşbirlikli öğrenmenin olumlu yönleri: öz değeri ve güveni artırır, hızlı başarı sağlar, okula ve öğretmene karşı olumlu duygular beslenir, önyargıyı azaltır, dil ile ilgili yapılan hatalarda hızlı geri bildirim sağlanır, dil öğrenme motivasyonunu artırır. Empati, başkasının bakış açısını daha iyi anlayabilmek için kendini onun yerine koyabilme becerisidir. Empati her dilde başarılı bir iletişim kurmanın temelidir. Sosyal stratejiler öğrencilere diğerlerinin duygu ve düşüncelerinin farkında olarak ve kültürel anlayış geliştirerek, empati kurma becerilerini geliştirmeye yardım eder (Oxford,1990:145-146)

Sosyal stratejiler üç grup altında sunulmaktadır:

A. Sorular Sorma (Asking Questions): Bu gruptaki stratejiler bir kişiye muhtemelen öğretmene, ana dili hedef dil olan birine ya da dil becerisi daha iyi olan bir arkadaşına doğrulama ya da düzeltme için soru sormayı içermektedir.

- **Doğrulama ya da Bilgilendirme için Sorma (Asking for Clarification or Verification):** Kişiden, tekrar etmesi, özetlemesi, açıklaması yavaşlaması ya da örnekler vermesini isteme; bir ifadenin doğru olup olmadığını ya

da bir kuralın uygun kullanılıp kullanılmadığı konusunda geri bildirim isteme stratejisidir.

- **Düzeltilme için Sorma (Asking for Correction):** Karşılıklı konuşmada birinden doğrulama isteme. Bu strateji genellikle konuşmada kullanılır fakat yazmaya da uygulanabilir.

B. İşbirliği Yapma (Cooperating with Others): Bu grup stratejiler, dil becerisini geliştirmek için bir ya da birden fazla kişiyle etkileşimde bulunmayı gerektirir.

- **Akranlarla İşbirliği Yapma (Cooperating with Peers):** Dil becerilerini geliştirmek için diğer öğrenenlerle beraber çalışma. Bu strateji, sürekli bir öğrenme arkadaşı, ya da geçici veya küçük grupları gerektirebilir.

- **Hedef Dili İyi Olan Kişilerle İşbirliği Yapma (Cooperating with Proficient Users of the New Language):** Ana dili öğrenilen dil olan ya da dil becerisi çok gelişmiş kişilerle, özellikle sınıf dışında işbirliği yapma stratejisidir. Bu strateji karşılıklı konuşmada aldığı role dikkatini vermesini gerektirir.

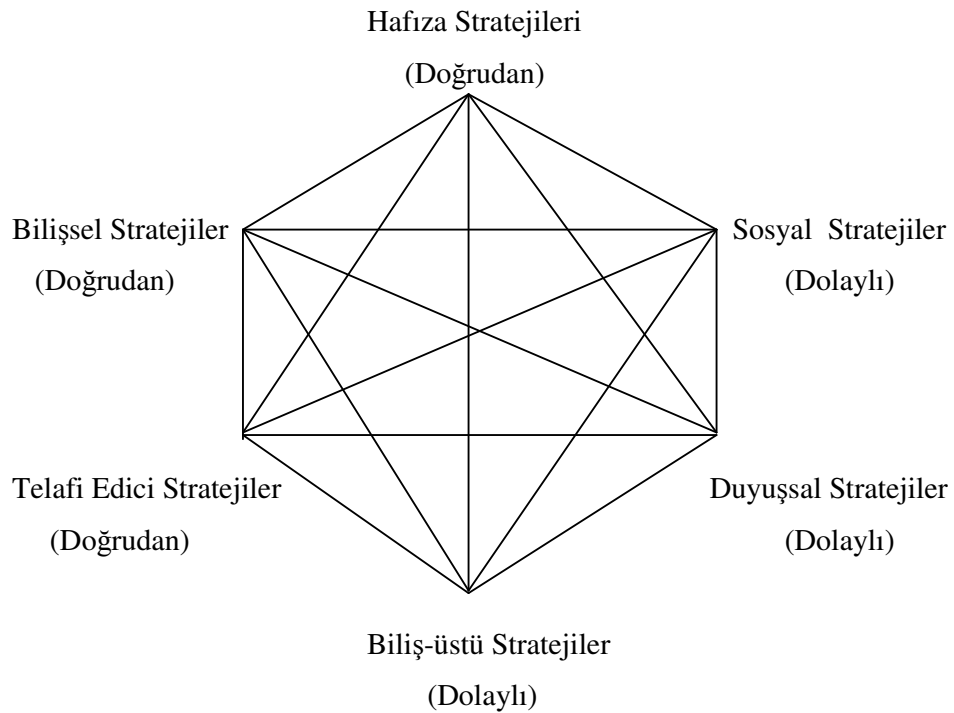
C. Empati Kurma (Empathizing with Others) : Dil öğrenenler belirtilen 2 stratejiyi kullandıklarında empati kurma geliştirilebilir.

- **Kültürel Anlayış Geliştirme (Developing Cultural Understanding):** Kişinin sahip olduğu kültür hakkında bilgi edinerek ve o kişinin bu kültürle ilişkisini anlamaya çalışarak empati kurmaya çalışmaktır.

- **Diğerlerinin Düşünceleri ve Duygularından Haberdar Olma (Becoming Aware of Others' Thoughts and Feelings):** Kişilerin duygu ve düşüncelerini yansıtan ifadeleri gözlemlemektir. Bu, onlara duygu ve düşünceleri ile ilgili sorular sormakla da olabilmektedir.

Dolaylı stratejiler, doğrudan stratejilerle beraber kullandığında etkili olmaktadır. Doğrudan stratejiler yeni dili doğrudan kapsarken, dolaylı stratejiler yeni dil öğrenmeyi odaklanma, planlama, değerlendirme, fırsatlar yakalama, kaygıyı

kontrol etme, işbirliği ve empatiyi artırma gibi dolaylı yoldan desteklemektedirler (Oxford,1990:151).

Oxford, 1990:15.

Şekil 1. Dolaylı ve Doğrudan Stratejiler ile Altı Strateji Grubunun Birbirleriyle olan ilişkileri.

Şekil 1’de görüldüğü gibi, dil öğrenme stratejileri birbiriyle etkileşim içinde kullanılmaktadırlar. Dolaylı ve doğrudan strateji kullanımı birbirini etkileyerek, öğrencinin hedef dile farklı ama birbiriyle ilişkili yollardan ulaşarak öğrenmesine yardımcı olmaktadır.

Araştırmanın amacı olan öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejileri, dil öğrenme stratejileri içinde ayrı bir yere sahiptir. Kütük (2005)’ göre kelime, dil öğrenimi ve öğretiminin önemli kısmını oluşturmaktadır. Dil öğrenenler genellikle öğrenilecek çok kelime olduğu konusunda sıkıntı duymaktadırlar, bu yüzden öğrencilerin kelime öğrenme sürecini yönetme ve anlama yollarına odaklanmaları için çalışmalar yapılmaktadır.

2.1.4. Kelime öğrenme stratejileri

Dil öğrenme stratejilerinin bir bölümü olan kelime öğrenme stratejileri, genel öğrenme stratejilerinin önemli kısmını oluşturmaktadır. (Nation, 2001). Cameron (2001:72)'a göre, bir kelime öğrenme bir kerede olan ve tamamlanan basit bir iş değildir. Kelime gelişimi kelime öğrenmekten daha fazlasını içerir. Kelimeleri öğrenmenin yanında kalıpları, özel ifadeleri, kullanılışlarını da içerir. Çocuklar kelimeleri bir kelimenin yabancı dilde ne anlama geldiklerini sorarlar ve okumayı öğrenirler; kelime, bilgi ve becerilerin kazanılmasında anahtar parçadır. Nation (2001) de kelime öğrenme stratejilerinin, genel öğrenme stratejilerinin bir parçasına dönüşen dil öğrenme stratejilerinin bir parçası olduğunu belirtmiştir. Dil öğrenmenin önemli bir parçası olan kelime öğrenme stratejilerinin öğretimi ile ilgili Schmitt (1997), öğrencilerin dil öğrenmede en çok ihtiyaç duydukları kelime öğrenme stratejileri öğretimi olduğunu vurgulamıştır.

Rubin (1987) kelime öğrenme stratejisini bilginin elde edilen, kaydedilen ve kullanılan bir süreç olarak tanımlamaktadır ve bir kelime öğrenme stratejisinin neye ihtiyaç duyduğunu şu şekilde belirtmiştir:

- Seçimi gerektirir,
- Karmaşıktır, öğrenecek çok adımlar vardır,
- Bilgiyi gerektirir ve öğretimden yarar sağlar,
- Kelime öğrenmeyi ve kelime kullanımını etkililiğini artırır.

Kelime öğrenmeyi kolaylaştıran, öğrenenlerin kendi öğrenme yollarıyla, öğrenme hedefi arasında kurdukları bağı sağlayan kelime öğrenme stratejileri vardır. Schmitt (2000:132), çoğu öğrenenin kelime öğrenirken stratejiler kullandıklarını belirtmiştir. Ona göre hafıza (memorization), tekrar (repetition) ve kelimedede not alma (taking notes on vocabulary) yaygın olarak kullanılan kelime öğrenme stratejilerindedir. Daha çok mekanik olan bu stratejiler daha karmaşık olan stratejilere (görselleştirme, tahmin, anahtar kelime yöntemi) göre daha fazla tercih edilirler. Ahmed (1989) ve Sanaoui (1995)'e göre, strateji kullanımı yönetimi önemlidir. İyi öğrenciler stratejileri, kelime öğrenme yapılarını, gözden geçirme,

hedeflenen kelimeleri kullanımlarını çeşitlendirirler ve önceden bildikleriyle yeni öğrendikleri arasındaki anlamsal ilişkiyi kurarlar; öğrenmelerinde ve öğrenmelerini düzenlemede attıkları her adımda bilinçlidirler (Akt: Schmitt, 2000:133).

Kelime öğrenme stratejileri ile ilgili araştırmalar yapılmıştır fakat kelime öğrenme stratejileri türleri sadece Stoffer (1995) ve Schmitt (1997) tarafından sınıflandırılmıştır (Akt: Kudo, 1999).

Stoffer (1995), kelime öğrenme stratejilerini ölçen 53 maddelik Kelime Öğrenme Stratejileri Anketi Anketi (Vocabulary Learning Strategy Inventory VOLSİ) geliştirmiştir. Çalışmasının sonucunda 53 maddeyi faktör analizi ile 9 bölüme ayırmıştır, bu bölümler şu şekilde belirtilmektedir (Akt: Kudo, 1999:6):

- Dil öğrenimini içeren stratejiler,
- Kendini motive etmede kullanılan stratejiler,
- Kelimeleri düzenlemede kullanılan stratejiler,
- Zihinsel bağlantılar oluşturmada kullanılan stratejiler,
- Bellek stratejileri,
- Etkinlikler oluşturmayı sağlayan stratejiler,
- Fiziksel hareketleri kapsayan stratejiler,
- Kaygıyı azaltmada kullanılan stratejiler,
- İşitsel stratejiler.

Stoffer'ın bu sınıflandırması sonrasında Schmitt (1997) kendi kelime öğrenme stratejilerinin sınıflandırmasını yapmıştır. Schmitt'in sınıflandırması Stoffer'ın sınıflandırmasından farklıdır ve Oxford (1990)'un dil öğrenme stratejilerini temele alan bir sınıflandırma yapmıştır (Kudo,1999:6).

Schmitt (1997) kelime öğrenme stratejilerindeki eksikliğin anlaşılır bir liste ya da sınıflandırma yapılmadığından kaynaklandığını ileri sürmüştür. Schmitt kelime öğrenme stratejilerini şu adımları gerçekleştirerek bir araya getirmiştir: öncelikle bu konuda yazılan kitaplar incelenmiş, ikinci olarak başarısı orta düzeyde olan Japon öğrencilerinden İngilizce kelimelere nasıl çalıştıklarını anlatan bir rapor istenmiştir. Üçüncü olarak ise öğretmenlerden öğrencilerin hazırladıkları raporu incelemeleri istenip, kendi tecrübelerinden faydalanarak oraya yeni kelime öğrenme stratejileri

eklemeleri istenmiştir. Schmitt tüm bu aşamalar sonunda Oxford (1990)'un dil öğrenme stratejileri sınıflamalarını temele alan yeni bir kelime öğrenme stratejileri listesi oluşturmuştur.

Schmitt (1997:207-208) 58 kelime öğrenme stratejilerini aşağıdaki gibi sıralamıştır.

Yeni bir kelimenin anlamını keşfetmede kullanılan stratejiler

- **Belirleme Stratejileri (Determination Strategies – DET)**

Konuşmanın bölümünü analiz etme

Ekleri ve kökleri analiz etme

Anadilde aynı kökten gelen kelimeleri kontrol etme

Var olan herhangi resim ya da hareketleri analiz etme.

Metinsel bağlamdan anlamı tahin etme

İki dilli sözlük kullanma

Tek dilli sözlük kullanma

Kelime listeleri yapma

Resimli kartlar kullanma

- **Sosyal Stratejiler (Social Strategies – SOC)**

Yeni bir kelimenin eş anlamını ya da anlamını öğretmene sorma

Yeni bir kelimenin eşanlamlısını öğretmene sorma

Kelimenin anlamını sınıf arkadaşına sorma

Öğretmene yeni kelime ile kurulmuş bir cümle sorma.

Grup çalışmasında kelimenin yeni bir anlamını keşfetme.

Schmitt (1997)'in yeni bir kelimenin anlamını keşfetmede kullanılan stratejileri belirleme ve sosyal stratejiler altında belirtmiştir. Bu stratejiler öğrencinin karşılaştığı kelime hakkında ilk olarak başvurduğu stratejileri göstermektedir. Öğrenci yeni bir kelime ile karşılaştığında kullandığı stratejiler, kelimeyi tanımak için ilk olarak yapılması gereken stratejiler olarak önemlidir. İlk kez karşılaşılan kelimeleri günlük hayata geçirebilmek için, kelimeleri hatırlamaya, öğrenmenin

kalıcılığını sağlamaya yardımcı stratejiler Schmitt (1997)'nin belirttiği şekilde sunulmuştur.

Bir kez karşılaşılan bir kelimenin kalıcılığını sağlamak için kullanılan stratejiler

• **Sosyal Stratejiler (Social Strategies – SOC)**

Grup içinde kelimenin anlamına çalışma

Öğretmenin, öğrencilerin kelime listelerini ya da resimli kartlarını doğruluk açısından kontrol etmesi.

Anadili İngilizce (ya da öğrenilen dil) olan kişiler ile iletişim kurma

• **Bellek Stratejileri (Memory Strategies– MEM)**

Kelimenin anlamına onun resimli sunumu ile çalışma.

Kelimenin anlamını resimleştirme.

Kelimeyi önceki kişisel tecrübeye bağlama

Kelimeyi, kelimenin işbirliği içinde olduğu diğer kelimelerle ilişkilendirme

Kelimeyi eş ve zıt anlamlarıyla bağlama

Anlam haritaları kullanma

Dereceli sıfatlar için ölçekler kullanma

Peg Yöntemi

Loci Yöntemi

Kelimeleri gruplandırarak çalışma

Kelimeleri bir sayfada dağıtıp gruplandırarak çalışma.

Yeni kelimeyi cümle içinde kullanma

Kelimeleri olay dizini içinde gruplandırma

Bir kelimenin okunuşuna çalışma

Yeni kelimeye çalışırken onu sesli söyleme

Kelimeyi görselleştirme

Kelimenin ilk harfinin altını çizme

Kelimeyi şekille ifade etme

Kelimenin anlamını görselleştirme
 Anahtar kelime yöntemini kullanma
 Kelimelere birlikte çalışmak için gruplama
 Kelimenin yazılışına çalışma
 Ekler ve kökleri hatırlama
 Kelimeyi geçen konuşmadan hatırlama
 Kelimeleri bir deyimle beraber öğrenme
 Anlam haritaları kullanma
 Yeni bir kelime öğrenirken hareketler kullanma

• **Bilişsel Stratejiler (Cognitive Strategies–COG)**

Sözlü tekrar yapma
 Yazılı tekrar yapma
 Kelime listeleri oluşturma
 Resimli kartlar
 Derste not tutma
 Ders kitabının kelime bölümünü kullanma
 Kelime listesini kasetten dinleme
 Nesnelerin üzerine İngilizcesi yazan etiketler yapıştırma
 Kelime defteri tutma

• **Yürütücü Biliş Stratejileri (Metacognitive Strategies- MET)**

İngilizce medyayı kullanma(şarkılar, filmler, haberler, vb.)
 Tekrarı arttırmak için az kullanılan kelimeleri kullanma
 Kendi kendine kelime testleri yapma
 Yeni kelimeyi atlama, geçme
 Zaman geçse de kelimeye çalışmaya devam etme.

İlk defa karşılaşılan kelimeleri keşfettikten sonra öğrenmenin kalıcılığını sağlamak için Schmitt (1997) stratejileri sosyal, bellek, bilişsel ve yürütücü biliş stratejileri altında belirtmiştir. Her strateji kelimeleri kullanmayı, tekrar etmeyi ve

hatırlamayı sağlamaktadır. Yukarıda belirtilen kelime öğrenme stratejileri başlıklar altında Schmitt (1997:208-217)'in özetlediği şekilde ele alınmıştır.

1. Belirleme Stratejileri (Determination Strategies): Öğrenen bir kelimeyi bilmiyorsa, kelimenin anlamını dilin yapısal bilgisinden, anadille olan ilişkisinden, bağlamdan, tahmin ederek ya da başka birine sorarak keşfetmek ihtiyacı duyacaktır. Belirleme stratejileri kelimenin anlamına ulaşmayı kolaylaştırmaktadırlar. Farklı dillerde aynı kökten gelen kelimeler bulunmaktadır. Bunlar kelimenin anlamını tahmin etmede ve hatırlamada çok yararlıdırlar.

Bilinmeyen bir kelimenin anlamını bağlamdan tahmin etmek genel olarak kullanılan bir stratejidir. Bağlam hikâyesel bir durumla birlikte farklı kaynaklarla da düşünülmelidir. Örneğin resimler çok yararlı kaynaklardır. Eğer bağlam bir konuşmada geçiyorsa mimikler, tonlamalar, vurgular kelimenin anlamını tahmin etmede ipuçları vermektedirler. Bağlamdan kelime anlamını tahmin etme stratejisi kullanabilmek için, öğrenenin yeni bir kelimenin yazım hataları şekillerini doğru bir şekilde çözebilecek becerileri içeren belli seviyede dil yeterliliğine sahip olması gerekmektedir. Bununla beraber öğrenenin öğrenme sürecinde kullanacağı stratejiler hakkında da bilgisi sahibi olması gerekmektedir. Sözlük kullanma, kelimenin anlamını bulmada yardımcı olan başka bir stratejidir. İki dilde yayımlanmış sözlükler, tek dilde yayımlanmış olanlara göre daha fazla kullanılmaktadırlar (Tomaszczyk, 1979; Baxter, 1980; Akt: Schmitt,1997:210). Luppescu ve Day (1993) sözlük kullanımı ve kelime başarısı ile ilgili yaptıkları araştırmada sözlük kullanan öğrencilerin, kelime testinde, sözlük kullanmayan öğrencilere göre daha iyi notlar aldıkları sonucuna ulaşmışlardır (Coady, 1997). Nation (1982)'ye göre, kelime listeleri, resimli sözcük kartları kullanmak ilk aşamada yararlıdır fakat bu stratejilerle öğrenilen kelimelerin ek bilgilerle zenginleştirilmesi gerekmektedir (Akt: Schmitt,1997). Schmitt (1997) bu durumun kelime defteri ile şu şekilde olacağını belirtmiştir : çeviri yoluyla yeni kelimeler öğrenilir ve anlam haritaları kurmak ya da kelimeleri cümle içinde kullanmak gibi farklı yollarla zenginleştirilir.

2.Sosyal Stratejiler (Social Strategies): Yeni bir kelimenin anlamını keşfetmede kullanılan ikinci yol bilen birilerine sormak olan sosyal stratejilerdir.

Öğretmenler genellikle bu durumdadırlar ve onlardan bir kelimenin anadildeki anlamı, eş anlamlısı, tanımı, cümle içinde kullanması gibi çeşitli şekillerde yardım beklenir. Bir kelimenin anadile çevirisi öğrenciler tarafından hızlı ve kolay şekilde öğrenilir ve öğrenciler anadilde bilinen kelime bilgisini yabancı dile dönüştürürler. Öğretmenlerin öğrencilerin anadilini bilmeleri dezavantaj oluşturmaktadır, çünkü çoğu çeviri gruplarının tam olarak karşılığı yoktur ve bazı hatalı bilgiler öğrenciye aktarılmış olabilmektedir. Bazen de bir kelimenin birden fazla anlamı ve kullanım alanı vardır ve öğrenci dili kullanırken kelimelerin kullanım alanlarını bilmeye ihtiyaç duymaktadır. Öğretmenin dışında, öğrenci sınıf arkadaşlarından da kelimenin anlamı için yardım istemektedir. Öğrencileri karşılaştıkları yeni kelimelerin anlamlarını keşfetmeyi sağlayacak grup çalışmalarıyla tanıştırmak da sosyal stratejiler arasındadır (Schmitt,1997:211)

Sosyal stratejiler yeni bir kelimeyi keşfetmenin yanında, keşfedilen yeni bir kelimenin kalıcılığını sağlamaya da yardımcı olmaktadır. Nation (1997)'ye göre, grup çalışmaları için kelimeyi keşfetmenin yanında, kelimeleri kullanmak ve alıştırmalarla uygulamak için kullanabileceğini belirtmiştir (Akt: Schmitt,1997:211). Dansereau (1988) işbirlikli grup çalışmalarının faydalarını listelemiştir: grup çalışmaları bilginin aktif işleme sürecini geliştirir, model almayı ve taklit etmeyi sağlar; sosyal ortam katılımcıların motivasyonunu artırır; işbirlikli öğrenme katılımcıların sınıf dışında “takım aktiviteleri”ne (team activities) hazırlar; öğretmen daha geri planda olduğu için öğrenciler grup çalışmalarında yabancı dili daha çok ve çekinmeden kullanırlar (Akt: Schmitt,1997:211).

3. Bellek Stratejileri (Memory Strategies): Çoğu bellek stratejisi, kelimeyi görselleştirmelerden ya da gruplamalardan faydalanarak önceden bilinenlerle ilişkilendirmeyi gerektirir (Schmitt, 1997: 211).

- **Resimler / Görsellik (Pictures / Imagery) :** Yeni kelimeler onların sözel tanımları yerine resimleriyle çalışılarak öğrenilebilir. Kopstein and Roshal (1954)'e göre kelimeleri anadildeki tanımlarla eşleştirmek yerine resimleriyle eşleştirmek öğrenme için daha iyi bir yoldur. Bunun dışında öğrenciler bir kelimenin anlamı ile ilgili kendi zihinlerinde görselleştirmeler yaratabilirler. Steingart ve Glock

(1979) görselleştirmenin okuma metni okumaktan daha etkili bir yöntem olduğunu vurgulamışlardır (Akt: Schmitt, 1997:212).

- **İlgili Kelimeler (Related words):** Yabancı dilde bir kelime, öğrencinin daha önceden bildiği başka bir kelime ile ilişkilendirilebilir. Bu ilişkilendirme birbiriyle anlam açısından örneğin, zıt kelimeler, eş anlamlı kelimeler gibi ilişki içinde olmaları gerekmektedir. Bazı kelimeleri özellikle derecelendirilebilir sıfatlar kendi aralarındaki sıra içinde birbirleriyle ilişkilidirler. Onları bir sıraya koymak kelimeleri hatırlamak açısından yararlı olmaktadır. (Örneğin; kocaman-büyük-orta büyük- küçük-ufak gibi) (Schmitt, 1997:212).

- **Gruplama (Grouping):** Gruplamalar, öğrenilen bilgiyi geri getirmede önemli bir yoldur ve insanlar hızlı bir şekilde doğal olarak kelimeleri gruplara düzenlerler (Schmitt,200: 135). Genel olarak kelimeler birlikte hatırlanacakları gruplara yerleştirilirler (Örneğin hayvanların yer aldığı bir grup). Kelimeler gruplandırılırken kağıdın üzerinde çeşitli biçimlerde olabilir. Decker ve Whealey'e göre kelimeleri hatırlamada çapraz şekilde yazarak gruplandırmak bir sütunda yazarak gruplandırmadan daha etkili olmaktadır (Akt: Schimtt, 1997:213).

Erden (1996)'e göre gruplama yapılırken, bilgi birimleri arasında mantıksal bir bağ kurmaya çalışılmalıdır. Gruplama için şu teknikleri önermektedir (Akt: Tay, 2005) ;

- Kelimenin ortak özelliklerine göre sınıflanması,
- Kronolojik sıralama
- Kelimelerden hikaye ya da cümle oluşturma
- İlk harflerle anlamlı sözcük üretme
- Şarkılar

- **Kelimenin yazımsal ve sesbilimsel şekli (Word's ortographical or phonological form):** Bellek stratejilerinin diğer bir çeşidi ise, hatırlamayı kolaylaştırmak için kelimenin yazım ve ses biçimine odaklanmadır. Bu odaklanma kelimenin yazışına ya da telaffuzuna çalışarak ya da kelimenin yazılışını görselleştirerek zihinde bir resmini oluşturarak olmaktadır.

Kelimelerin ses biçimini anadilde ve yabancı dildeki anlamıyla birleştirme de bellek hafızaları içindedir. Anahtar Kelime Yöntemi (The Keyword Method) öğrencinin anadilinde bir kelimenin telaffuzunun, yabancı dildeki telaffuzuna benzeyen başka bir kelime bulmasıdır. Yapılan araştırmalar Anahtar Kelime Yöntemi'nin kelimeleri hatırlamada büyük fayda sağlayan strateji olduğunu göstermektedir (Atkinson ve Rough, 1975; Presley, Levin ve Miller, 1982; Presley ve diğerleri, 1982; Presley, Levin ve Delaney, 1982; Akt: Schmitt,1997:214).

4. Bilişsel Stratejiler (Cognitive Strategies) : Oxford (1990:43)'e göre, bilişsel stratejiler hedef dilin öğrenen tarafından işlenmesi ya da dönüştürülmesinin genel bir işlevini göstermektedirler. Bilişsel stratejiler bellek stratejilerine benzemektedirler, fakat zihinsel süreçlere çok fazla odaklanmayı gerektirmezler. Bilişsel stratejiler kelimelere çalışırken tekrar etmeyi ve mekanik anlamları içermektedirler. Yazılı ve sözlü tekrarlar, bir kelimeyi birden fazla yazmak ya da söylemek en yaygın bilişsel stratejilerdendir. Kelime listeleri, resimli kartlar kelime ile ilk karşılaşıldığında kullanılabilir fakat çoğu öğrenci bu stratejileri kelimeleri tekrar etmek için kullanmaktadırlar. Resimli kartların avantajlarından biri her yere götürülebilmeleridir. Diğer avantajı ise kartlarla mantıksal bir gruplama, sıraya koyma yapılabilir olmasıdır. Derste notlar alma öğrenciye yeni öğrendiği kelimelerde kendi kişisel yapılarını oluşturmasına yardımcı olur. Öğrenciler kelimelere çalışmak için kitaplarında bulunan kelime bölümlerinden faydalanabilirler ve bu bölümleri kendileri de oluşturabilirler. İşitsel öğrenme stiline sahip öğrenciler kelimeleri ses kayıt cihazına kaydedip, kelimeleri dinleyerek çalışabilirler (Schmitt,1997:215). Thompson ve Campbell (2002) yeni kelimeleri ve ifadeleri bir deftere yazmanın öğrenilen kelimenin kalıcılığını arttırmada önemli rol oynadığını belirtmişlerdir. Kelimelerin deftere yazarken alfabetik sıralayarak, yazılış tarihine göre sıralayarak yazılabileceğini önermişlerdir.

5. Yürütücü Biliş Stratejileri (Metacognitive Strategies) : Yürütücü biliş stratejileri, öğrenme sürecine bilinçli genel bakış ve daha iyi çalışabilmek için planlama, izleme ya da değerlendirmede karar vermeyi gerektirir Bu durum, kişinin gelişimini değerlendirmesi için en uygun çalışmaya, gözden geçirmeye ve test

etmeye geçiş sağlamaktadır (Schmitt, 2000:136). Yabancı dili etkili bir şekilde öğrenebilmek için yürütücü biliş stratejilerini en üst seviyede kullanmak gerekmektedir. Yabancı dilde kitaplar, dergiler, gazeteler okumak, filmler izlemek yürütücü biliş stratejileri arasındadır. Dil öğrenme ilkelerini kontrol edebilecek bir yabancı dilde konuşan biriyle iletişimde bulunmak kendini test etme ve değerlendirme açısından önemlidir. Kendini test etme, kullanılan öğrenme stratejilerinin etkililiğini görme, öğrenme sürecindeki gelişimde olumlu pekiştireç sağlamaktadır. Öğrenci yeni öğrendiği kelimeyi, ilk karşılaşmadan sonra hemen tekrar etmelidir, çünkü en fazla unutmaya öğrenmeden sonra olmaktadır. Öğrenciler tüm kelimeleri öğrenmeleri gerekmediğini bilmelidirler. Öğrenciler en çok kullanılan, onlar için yararlı kelimelere odaklanmaya ihtiyaç duyarlar. Dolayısıyla bir daha karşılaşmayacakları ya da az kullanılan kelimeleri öğrenmeyi atlarlar. Bilinmeyen kelimeleri geçmek kelime gelişiminden çok okuma ve anlama hızını arttırmada kullanılan stratejilerden biridir (Schmitt, 1997: 216).

Kelime öğrenme stratejileri ile ilgili yapılan sınıflamalar, dil öğrenme stratejileri ile paralellik göstermektedir. Dil öğrenme stratejileri, kelime öğrenme stratejilerini kapsadığı görülmektedir. Meara (1980) dil öğrenenlerin dil seviyeleri ileride olsa bile kelimelerle ciddi zorluklar yaşadıklarını kabul ettiklerini vurgulamıştır (Akt: Lai, 2005). Bu sebeple Zimmerman (1997)'ın da belirttiği gibi kelime dilin merkezini oluşturmakta ve dil öğrenenin önem vermesi gereken kısımdır. Altman (1997) ise yürütücü biliş stratejilerinin kullanımının dil kelimeleri, konuşurken akıcı bir biçimde kullanma sürecinde önemli olduğunu belirtmektedir (Akt:Coady,1997). Kelime öğrenme stratejilerinin öğretime duyulan ihtiyaç buradan kaynaklanmaktadır.

Kelime Öğrenme Stratejileri Öğretimi:

Kelime bilgisi dil öğrenimi ve öğretiminin önemli bölümüdür. Kelime öğretme öğrencilerin önceki bilgilerine dayanmalı ve ileriki öğrenmeler için motivasyonu arttırmalıdır. Dil ve kelime öğrenme stratejilerini öğretmek, öğrencilerin duygularını, motivasyonlarını ve tutumlarını düzenlemelerine yardımcı olmaktadır. Böylelikle öğrenciler bireysel öğrenebilirler ve bağımsız öğrenen

öğrenciler olabilirler. Bu sebeple kelime öğrenme stratejilerinin öğretimi öğrenciler açısından fayda sağlamaktadır (Xie, 2007).

Öğrenmede etkili olan stratejiler, öğrencinin öğrenmelerini kendisinin planlamasını, çalışmalarına yön vermesini, öğrenmelerinin kalıcı olmasını sağlamaya yardımcı olur. Okullarda bu stratejilerin öğretilmesi, öğrencinin kendi öğrenme yollarını keşfedebilmesi açısından önemlidir. Senemoğlu (2005:578)'e göre öğrencilerin öğrenme stratejilerini kendi öğrenmelerinde etkili olarak kullanabilmeleri için, öğrenme stratejilerinin neler olduğu, özellikleri, nasıl kullanmaları gerektiği, hangi durumda ve niçin kullanmaları gerektiği konularında bilgilendirmeleri gerekir. Öğrenme stratejilerinin okullarda öğretilmesi konusunda Özer (2002) yaptığı “İlköğretim ve ortaöğretim okullarının eğitim programlarında öğrenme stratejileri” adlı çalışmasında ilköğretim okulları ve liselerin eğitim programlarında öğrenme stratejilerinin öğretimine etkili biçimde yer verilip verilmediğini belirlemeye çalışmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin çoğunun strateji öğretiminin yararlı olacağına inandıkları fakat öğrencilerine yeterince strateji eğitimi vermedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin öğrenmelerini planlı, sistematik ve kalıcı hale getirmek öğretmenlerin uygulayacakları strateji öğretimiyle gerçekleşebilir.

Öğrencilerle kullandıkları kelime stratejileri üzerine çalışma yapan Schmitt (2000)'e göre öğrenciler stratejileri kullanıyorlar ve onları yararlı buluyorlar. Bu durum öğretmenlerin sınıflarda strateji eğitimine ağırlık vermeleri ihtiyacını doğurmaktadır, fakat önemli olan bu strateji eğitiminin etkili bir şekilde nasıl yapılacağı konusudur. Shekan (1989) stratejilerin performansa dayalı olarak ve anlık performans gerektiren çalışmalarla yapılabileceğini önermiştir (Akt: Schmitt, 2000:136). Schmitt (2000:136) özetle, kelime öğrenme stratejileri çok çaba gerektiren bir süreç olduğunu ve öğretmenlerin, programlarına strateji eğitimini dahil ettiklerinde, öğrencilerine ve onların ihtiyaçlarına çok duyarlı olmaları gerektiğini önermiştir. Chamot ve Kupper (1989), Oxford (1990), Tyacke (1991) strateji öğretiminin, dil öğretim programlarında yer alması gerektiğinin önemini vurgulamışlardır (Akt: Bull ve Ma, 2001). Oxford ve Scarcella (1994) öğrencilere uygun kelime öğrenme stratejilerini öğreterek kendi başlarına kelime öğrenebilmeleri konusunda öğretim görmeleri gerektiğini vurgulamaktadırlar (Akt: Coady,1997:278).

En iyi strateji öğretimi sadece dil ya da kelime öğrenme stratejilerini öğretmek değildir, aynı zamanda öğrencinin daha fazla sorumluluk almasını sağlayacak inançlar ve duygular, öğrenme stratejilerinin kullanımını sağlayan değişimle de ilgilidir. Bununla beraber strateji öğretimi, sınıf içinde ya da dışında kullanılan dil işlevleri türleri, grup çalışmalarının ve bireysel çabaların önemi, hata yapma korkusu, gibi dil öğrenmenin genel görüşlerini kapsamaktadır. Strateji öğretiminin amaçları, dil öğrenmeyi daha anlamlı hale getirmek, öğrenci ve öğretmen arasındaki ortak ruhu desteklemek, kelime öğrenebilmenin seçenekleri hakkında bilgi edinmek ve kendine güveni getiren stratejileri öğrenmeyi ve uygulamayı sağlamaktır (Oxford, 1990:201).

Oxford (1990: 204) strateji öğretiminde atılacak adımları şu şekilde belirtmiştir:

- Öğrencinin ihtiyacını ve süreci belirlemek,
- Stratejileri iyi seçmek,
- Strateji öğretiminin bütünleşmesini göz önünde bulundurmak,
- Motivasyon ile ilgili durumları göz önünde bulundurmak,
- Materyaller ve etkinlikler hazırlamak,
- Tamamen bilgilendirilmiş öğretim sağlamak,
- Strateji öğretimini değerlendirmek,
- Strateji öğretimini gözden geçirmek.

Oxford'un strateji öğretimi ile ilgili önerdiği adımlara bakıldığında, adımların uzun süreli strateji öğretimi için yararlı olabileceği görülmektedir. İlk beş adım hazırlama ve planlama adımları iken, son üç adım öğretimi yönetme, değerlendirme ve gözden geçirme ile ilgili olduğu söylenebilir.

Kelime Öğrenme Stratejilerinin Ölçümü:

Etkili strateji öğretimi yapılabilmesi için öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejilerini belirlemek için stratejilerin ölçümüne ihtiyaç duyulmaktadır. En önemli strateji ölçüm yöntemleri gözlem (observations), görüşmeler (interviews), yüksek sesle düşünme (think-aloud), not alma (note-taking), günlükler ve anı

defterleri (diaries and journals) ve kişisel rapor araştırmaları (self-report surveys)dır (Oxford, 1990:193).

- **Gözlem (Observations):** Zihinsel olarak gerçekleşen çoğu dil ve kelime öğrenme stratejileri öğretmen tarafından gözlemlenemez. Örneğin, ekleme, birleştirme, görselleştirme gibi. Bununla beraber akranlarıyla işbirliği yapma, öğrencilerin doğrulama ya da düzeltme için soru sormaları, konuşurken beden dili ve yüz ifadeleri kullanmaları doğrudan gözlemlenebilir etkinliklerdir. Yapılmış iyi bir gözlem formu kullanılabilereği gibi gözlemlenecek ya da önemli görülen stratejileri ölçecek bir liste hazırlanabilir. Stratejiler, yapılandırılmış notlar olarak, bir ders saatinde görülen stratejileri kontrol ederek gözlemlenebilirler. Gözlemleri videoya alma, tekrar izleme şansını doğurduğundan daha da etkili olmaktadır (Oxford,1990: 194).

- **Görüşmeler ve Yüksek Sesle Düşünme Yöntemleri (Interviewsand Think-Aloud Procedures) :** Bu yöntemler birlikte ya da tek tek kullanılabilir. Belirli soru sorma tekniği olmayan yapılanmamış görüşmeleri kullanmak zordur çünkü elde edilen verileri görüşmeden sonra kategorilere ayırma, analiz etme ve yorumlamayı gerektirmektedir. Yapılandırılmış görüşmeler uygulama ve kullanım açısından daha kolaydır. Yüksek sesle düşünme yönteminde ise öğrenciye dil ile ilgili bir görev verilir ve bu görevi yerine getirirken yüksek sesle düşünmesi istenir. Öğrencinin söyledikleri ve genel davranışları kayıt edilir (Oxford, 1990: 195). Böylece öğrencinin görevi yerine getirirken izlediği zihinsel süreçleri konuşması, kullandığı stratejiler hakkında bilgi edinmeyi sağlamaktadır.

- **Not Alma (Note- Taking):** Not alma kendini rapor etme tekniğidir. Görüşme ile birlikte yapıldığında daha etkili olmaktadır. Strateji ölçümünde, 3 farklı not alma yöntemi vardır: Birincisi, öğrenciler dil ile ilgili bir görevi yerine getirirken onlardan yaşadıkları öğrenme güçlüklerini not almaları istenir ve bu notlar öğrencilerle yapılan görüşmelerde kullanılır. İkincisi, alınan notların görüşmede kullanılması yerine, öğrencinin günlük şeklinde aldığı notları kullanmadır. Üçüncüsü ise stratejilerin yer aldığı bir listede, öğrencilerden kullandıkları stratejileri kullanma sıklıklarına, yararlı ve etkili olduğuna inandıklarına göre oylamalarını istemektir (Oxford, 1990:197).

- **Günlükler ve Anı Defterleri (Diaries and Journals):** Günlükler ve anı defterleri öğrencilerin duygu, düşünce, başarı, problemleri, öğretmenleri ve arkadaşları hakkındaki izlenimlerini kaydettikleri kişisel raporlarıdır. Günlüklerin strateji kullanımı hakkında bilgi vermesini sağlamak için öğrencilere günlük tutarken özellikle dil öğrenme stratejilerine odaklanmaları istenmelidir (Oxford,1990:198).

- **Kişisel Rapor Araştırmaları (Self-Report Surveys):** Kişisel rapor araştırmaları, stratejilerin kullanımı hakkında sistematik yazılı verileri toplamak için kullanılmaktadır. Az yapılandırılmış (less-structured surveys) ve çok yapılandırılmış (more-structured surveys) araştırmalar şeklinde 2'ye ayrılmaktadır. Az yapılandırılmış kişisel rapor araştırmaları, öğrencilerin kullandıkları stratejileri tanımlamak için açık uçlu sorular içermektedirler. Çok yapılandırılmış kişisel rapor araştırmaları ise objektif bir şekilde analizin yapılabileceği çoktan seçmeli sorulardan oluşmaktadır (Oxford,1990:199).

Tanımlanan ölçme araçları dil ve kelime öğrenme strateji kullanımının ölçümünde uygun ortam ve koşullarda kullanılabilirler.

Kelime Öğrenme Stratejileri ve Akademik Başarı İlişkisi:

Grenfell ve Harris (1999)'e göre yabancı dilde kelime öğrenme stratejilerinin öğrenimi ve öğretimi 2 sebepten dolayı önemlidir, birincisi, dil öğrenme sürecinde stratejilerin öğrenci tarafından incelenmesiyle dil öğrenmenin gereği olan yürütücü biliş, bilişsel, sosyal ve duyuşsal süreçler tanınmış olunur. İkinci sebep ise, kelime öğrenme stratejileri başarısız öğrencilere öğretilir böylece bu öğrencilerin iyi dil öğrenenler olmasına yardım edilir. (Chamot,2005). Song (2005)'in aktarımına göre, dil performansı iyi olan öğrenciler stratejileri yüksek düzeyde ve sıklıkla kullanmaktadırlar (Green ve Oxford,1995). Bu durum strateji kullanımının başarıyı olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Schmitt (1997) çoğu öğrencinin yabancı dilde kelime öğrenmenin önemli olduğunu farkında olduklarını ve kelime öğrenmek için daha fazla strateji kullandıklarını vurgulamıştır. Başarılı öğrencilerin daha çok ve daha çeşitli stratejiyi, öğrenme durumunun ihtiyaçlarına göre farklı şekillerde kullanabilen öğrenciler oldukları O'Malley ve Chamot (1990) tarafından saptanmıştır (Akt: Zengin ve Seven, 2007). Buna göre öğrenciler strateji kullandıklarında öğrenme etkinlikleri üzerinde daha fazla durmaları ve daha fazla

öğrenme sorumluluğu almaları beklenebilir. Nunan, (2000) stratejiyle beraber gelen özerklik ya da özerkliğin beraberinde gelen stratejiler, bireysel farklılıklar açısından daha nitelikli esnekliklerin ortaya çıkması anlamına gelir. Stratejiler sınıf içiyle sınırlı olmadıklarından bireyin gerek kendi başına, gerekse arkadaşlarıyla birlikte girdiği öğrenme etkinlikleri artar. Dilin aktif kullanımı ve pratik arttığından dil performansının gelişeceğini belirtmiştir. (Akt: Zengin ve Seven, 2007).

2.2. İlgili Araştırmalar

Bu kısımda genel olarak kelime öğrenme stratejileri, dil öğrenme stratejileri ve öğrenme stratejileri ile ilgili daha önce yapılmış çalışmalar ve sonuçları hakkında bilgilere yer verilmiştir. Çünkü kelime öğrenme stratejileri dil ve öğrenme stratejileri ile ilişkilidir.

Kelime öğrenme stratejileri ile ilgili daha önce yapılan çalışmalar şu şekilde şu şekilde belirtilmiştir:

Schouten-van Parreren (1992) Hollandalı 12-15 yaş arası çocuklarla, kullanılan kelime öğrenme stratejilerinin başarı ile ilişkisini incelediği çalışmada, daha az kelime bilen başarısız öğrencilerin metinde geçen kelime hakkındaki bilgilerin sistematik kullanımını yapmadıklarını bulmuştur. Bir bağlamdan, konudan ya da bir resimden kelime ile ilgili bilgileri çıkaran başarılı öğrencilerin tersine başarısız öğrencilerin dikkatlerini çeken herhangi bir kelimeye odaklandıkları sonucuna ulaşmıştır (Akt: Cameron, 2001:92).

Wu ve Wang (1998), 202 İngilizce öğrenen öğrencinin kullandıkları kelime öğrenme stratejilerini araştırmışlardır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin bilişsel ve yürütücü biliş stratejilerini daha fazla kullandıkları, kullanılan kelime öğrenme stratejileri ve öğrencilerin kelime bilgileri miktarı ve kalitesinin birbiriyle ilişkili olduğunu ve iyi öğrenci ile zayıf öğrencilerin kullandıkları stratejiler arasında önemli farklılıklar olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır (Akt: Zhang, 2003).

Ekmekçi (1999), yabancı dil olarak İngilizce öğrenen Türk üniversite öğrencilerinin kelime öğrenme stratejilerini saptamak ve bu stratejilerin dil öğrenme

sonuçlarına etkisini araştırmıştır. Bu amaçla Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İngiliz Dili Eğitimi Bölümü bütün 1. sınıf öğrencileri seçilerek (120 öğrenci) betimleyici bir çalışma desenlenmiştir. Bağımsız değişken olarak kelime öğrenme stratejileri anketi ve bağımlı değişken olarak da kelime bilgisi testi ile TOEFL sınavı ölçme araçları olarak kullanılmıştır. Kelime öğrenme stratejileri anketi istatistiklerine göre öğrenciler birçok strateji kullandıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin verdikleri cevaplar, kelime bilgi testi ve TOEFL (dil seviyesi) sonuçları ile ilişkilendirilmiştir. Çoklu regresyon analizinde ise kelimenin yapısını kullanma stratejisi TOEFL sonuçlarıyla pozitif yönde, fakat görsel tekrar ile kelimeyi etkin hale getirme stratejisi negatif yönde ilişkilidir. Kelime Bilgi testi ise sadece seçici dikkat stratejisi ile pozitif yönde ilişkilidir.

Şahin (2003) öğrencileri ilk kez karşılaştıkları bir kelimenin anlamını bulmaya yönelik kullanabilecekleri çeşitli stratejiler ile tanıştırma ve kelime öğrenme stratejileri öğretiminin öğrencilerin kelime öğrenimi hakkındaki düşüncelerinde ve strateji kullanımlarında etkilerini belirlemek amacıyla tez çalışması yapmıştır. Çalışmaya Uludağ Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu'nda eğitim gören dört Alt-ona düzey sınıf öğrencileri katılmıştır. Kelime öğrenme stratejileri öğretimi altı haftalık bir süreçte gerçekleştirilmiştir. Veri toplama araçları Kelime Öğrenme Stratejileri Anketi ve Kelime Bilgisi Testleridir. Elde edilen bulgulara göre, kelime öğrenme stratejileri öğrenimi öğrencilerin kelime öğrenimi hakkındaki düşüncelerinde bir farklılık yaratmamış, ancak strateji kullanımlarında. Anket ve kelime bilgisi testi sonuçlarına göre, farklılık yaratmıştır. Alınan sonuçlardan, yapılan kelime öğrenme stratejileri öğretiminin öğrencilerin kelime öğrenmelerine ve strateji kullanımlarına olumlu etkisi olduğu düşünülmektedir.

Hancıoğlu (2004) çalışmasında Adana Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencileri tarafından bilinen kelime öğrenme stratejilerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Ayrıca, bu çalışmanın ikinci amacı öğrencilerin bildikleri kelime öğrenme stratejilerini ne ölçüde uygulayabildiklerini gözlemlemektir. Bu çalışmada, Marin tarafından hazırlanan kelime öğrenme strateji anketi ve sesli düşünme tekniği Anadolu Öğretmen Lisesi hazırlık sınıfına devam eden 90 öğrenciye uygulanmıştır. Kelime öğrenme strateji anketi 90 öğrenci tarafından tamamlandıktan sonra, on öğrenci sesli düşünme tekniğinin uygulanması amacıyla seçildi. Anketten elde edilen

veriler beş kategoride, sosyal stratejiler, bilişsel stratejiler, yürütücü biliş stratejileri, hafızaya yönelik stratejiler, analiz edilmiş. Sıklık ve yüzdelik veriler hesaplandıktan sonra tablolar halinde gösterilmiş. On öğrenci tarafından uygulanan sesli düşünme tekniği ile ilgili veriler yazıya dökülmüş ve öğrenciler tarafından kullanılan stratejiler bir sınıflandırma tablosunda gruplandırılmış. Bu çalışmanın sonuçları katılımcıların bildiklerine inandıkları kelime öğrenme stratejilerini uygulamada yeterince başarılı olmadıklarını göstermiştir.

Atay ve Özbek (2007)'in Ankara'da Türk Hava Okulu'nda öğrenim gören yaşları 23-35 arası değişen 50 erkek öğrenci ile yaptıkları deneysel çalışmada, deney grubu ve kontrol grubu oluşturmuşlar, her iki gruba 3 hafta boyunca her gün toplam 6 saat İngilizce öğretimi yapılmış. İki grupta da aynı kitap kullanılmış fakat deney grubunda etkinlikler 5 saatte bitirilip, 1 saat hafıza stratejileri öğretimi yapılmış. Kelime üzerine yapılan Ön test ve son test arasında farklılıklar bulunmuştur. Araştırmada kelime testinde elde edilen sonuçlara göre, bellek stratejileri öğretimi yapılan deney grubu, kontrol grubuna göre belirgin bir şekilde daha fazla başarı gösterdikleri bulunmuştur.

Wu (2005) Tayvan'da İngilizce öğrenen öğrenciler tarafından kullanılan kelime öğrenme stratejilerinin kullanımı üzerine yaşları 13-17 arasında değişen toplam 303 öğrenci ile yaptığı çalışmada, öğrencilerin %75 oranında iki dille yayımlanmış elektronik sözlük, %70 oranında kelimenin anlamını arkadaşına sorma ve bağlamsal metinden anlam tahmin etme stratejisini, %56 oranında kelime listesi yapma stratejisini kullandıkları sonuçlarına ulaşmıştır.

Maria ve Catalan (2003) kelime öğrenme stratejileri kullanımında cinsiyet farkını araştırmak amacıyla 581 İspanyol üniversite öğrencisine araştırmacıların da 2 madde eklediği Schmitt (1997)'nin kelime öğrenme stratejileri sınıflandırmasını anket olarak uygulamışlardır. Araştırma sonucunda kullanılan stratejilerin cinsiyete göre farklılıklar gösterdiği bulunmuştur. Kız öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerini, erkek öğrencilerden daha fazla kullandıkları, sosyal, bellek, bilişsel ve yürütücü biliş stratejilerini kız öğrenciler daha fazla kullanırlarken, erkek öğrenciler ise telafi edici stratejileri daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Kelime öğrenme dil öğrenmenin bir parçası olduğu için, dil öğrenme ile ilgili daha önce yapılmış çalışmalara da yer verilmiştir. Bu çalışmalar şu şekilde belirtilmiştir:

Schmitt (1997), 600 Japon öğrencisiyle yaptığı çalışmada iki dilli sözlük kullanımının, yazılı ve sözlü tekrarın en çok kullanılan stratejiler olduğunu bulmuştur (Schmitt,2000:136).

Bin (2008) öğrenme stratejilerinin İngilizce okuma becerisi ile ilişkisini araştırmak amacıyla 30 üniversite öğrencisine (15'i başarılı, 15'i düşük başarılı öğrenciler) anket ve başarı testi uygulamıştır. Araştırma sonunda başarılı öğrencilerin okuma stratejilerini bilinçli olarak kullandıklarına, genel öğrenme stratejileri kullanımında başarılı ve az başarılı olan öğrenciler arasında anlamlı farklılık olmadığına fakat uygulanan başarı testiyle ilişkilendirildiğinde başarılı öğrencilerin öğrenme stratejilerini daha iyi yönetirken, az başarılı olan öğrencilerin stratejileri çok fazla kullanmadıkları sonuçlarına ulaşmıştır.

Vertaç (1995) erken yaşta yabancı dil öğrenen öğrencilerin kullandıkları dil öğrenme stratejilerini araştırmıştır. Araştırmada, önce dil öğrenme stratejisi kavramını irdelemiş ve dil öğrenmedeki rolünü araştırmıştır. Araştırma sonucunda bilişsel (cognitive) stratejilerin daha sık kullanıldığı sonucuna ulaşmıştır (Akt: Kabadayı, 2003).

Peacock ve Ho (2003) Hong Kong'da 8 farklı bölümde (İnşaat, İş, Muhasebe, Mühendislik, İngilizce, Matematik, İlköğretim ve Fen) okuyan üniversite öğrencilerinin kullandıkları dil öğrenme stratejileri ölçmek amacıyla 48 öğrenciye Oxford'un Dil Öğrenme Stratejileri Ölçeği (Strategy Inventory for Language Learning SILL)'ni uygulamış. Araştırma sonunda stratejileri en fazla İngilizce bölümünde okuyan öğrencilerin ve en az muhasebe bölümünde okuyan öğrencilerin kullandıkları, yaş olarak büyük olan öğrencilerin duyuşsal ve sosyal stratejileri daha fazla kullandıkları, genel olarak öğrencilerin sırasıyla en fazla telafi edici ve yürütücü biliş stratejilerini daha çok kullandıkları, sosyal, bellek ve duyuşsal stratejileri az kullandıkları, kız öğrencilerin tüm stratejileri erkeklere göre daha çok kullandıkları sonuçlarına ulaşmıştır.

Magogwe ve Oliver'ın (2007) Botswana'da 168 ilköğretim, 175 ortaokul ve 137 lise öğrencilerinin (toplam 480 öğrenci) dil öğrenme stratejilerinin, dil

yeterliliği, yaş ve öz-yeterlik inançlarıyla ilişkilerini inceleyen çalışmada, dil yeterliği yüksek olan öğrencilerin dil öğrenme stratejilerini, dilde daha az yeterli olan öğrencilere göre daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Kullanılan stratejilerin yaş ve dil yeterliliği düzeyine göre değiştiğini bulmuşlardır. Örneğin ortaokul ve lise öğrencilerinin yürütücü biliş stratejilerini, ilköğretim öğrencilerinin ise daha çok sosyal stratejileri kullandıklarını bulmuşlardır.

Griffiths (2003) Yeni Zelanda'da 348 özel okul öğrencileriyle yaptığı çalışmada, öğrencilerin dil becerileri seviyeleri ile dil stratejilerini kullanmaları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. İki değişken arasında olumlu korelasyon olduğu sonucuna ulaşmıştır (Akt: Magogwe ve Oliver, 2007).

Griffiths (2007) öğretmenlerin dil öğrenme stratejileri önemi ile ilgili algılarını ve öğrencilerin strateji kullanım sıklığını araştırmak amacıyla yaptığı çalışmada farklı dil seviyesindeki 131 öğrenciye uyguladığı ölçeğin sonucunda öğrencilerin dil öğrenme stratejilerini genel olarak kullandıkları sonucuna ulaşmıştır. Düşük dil seviyesindeki öğrencilerin, yüksek dil seviyesindeki öğrencilere göre daha az düzeyde strateji kullandıkları araştırmanın sonuçları arasındadır.

Üstünel (2008) aile bireylerinin İngilizce öğrenimine katkıları ile öğrencilerin üniversite yabancı dil sınavındaki başarılarının karşılaştırmak amacıyla Muğla Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nden 61 birinci sınıf öğrencilerine (Xuesong 2006) tarafından geliştirilen Likert tipli ve açık uçlu olmak üzere toplam 10 sorudan oluşan anket uygulamıştır. Anket sonucunda 54 öğrencinin aile bireylerinin kullandıkları bir veya birkaç stratejinin, bu öğrencilerin İngilizce öğrenmesine etkisi olduğu bulunmuştur. Geriye kalan 7 öğrenci, İngilizce öğrenmede aile bireylerinin hiçbir katkısı olmadığını belirtmişlerdir. Aile bireylerinin dil öğreticisi olarak 2006 YDS net doğru cevap sayısı oranları ile kıyaslandığında, en üst not aralığı olan 90-100 aralığında doğru cevap sayısı bulunan 21 öğrenci ile 80-90 aralığındaki 7 öğrenci, aile bireylerinin İngilizce öğrenmelerine katkı sağladıklarını belirttikleri sonucuna ulaşmıştır.

Altan (2003) dil öğrenme stratejileri ve yabancı dil başarısını incelediği araştırmasında, İngilizce öğretmenliği bölümü hazırlık sınıfına devam eden 21 öğrenciye Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri (SILL) uygulamış ve yabancı dil başarıları dönem arası yapılan sınav sonuçlarının ortalaması alınmıştır. Öğrenciler

ortalamalarına göre 3 gruba ayrılmıştır: 55-60 puan ortalaması olan 8 öğrenci başarısız, 61-70 puan ortalaması olan 5 öğrenci orta başarılı, 71 ve üzeri puan ortalaması olan 8 öğrenci başarılı olarak gruplandırılmıştır. Bulgularda öğrencilerin genel olarak sosyal, bilişsel ve telafi edici stratejilerini, yürütücü biliş, bellek ve duyuşsal stratejilerden daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Dil öğrenme stratejileri ile yabancı dil öğrenme başarısı arasındaki ilişkinin doğrusal olduğunu bulmuştur.

Oflaz (2008) Almanca öğretmeni adaylarının dil öğreniminde kullandıkları öğrenme stratejilerini araştırmıştır. Araştırmanın evrenini Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı I. ve II. Öğretim programında öğrenim görmekte olan 377 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise I. ve II. öğretim programlarında hazırlık, 1., 2., 3., ve 4. sınıflarında öğrenim gören 231'i kız, 57'si erkek toplam 288 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Oxford (1990) tarafından geliştirilen Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri (SILL) Almancaya uyarlanıp uygulanmıştır. Araştırmanın bulguları kız öğrencilerin erkeklere oranla bütün stratejileri daha fazla kullandıklarını, özellikle bellek, yürütücü biliş ve duyuşsal stratejilerin kullanımlarında kız öğrenciler lehine anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir. Bununla beraber kız öğrencilerin dil öğreniminde özdenetim ve öz değerlendirmeyi gerekli gören yürütücü biliş stratejilerinin uygulanmasında üst düzey kullanım oranına sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Kullanılan dil öğrenme stratejilerinin mezun olunan okul türü açısından, devlet lisesi ve süper lise mezunu öğrenen adaylarının telafi, yürütücü biliş ve sosyal stratejilerin kullanım ortalamaları ile Anadolu Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi mezunlarının kullanım ortalamaları arasında Devlet Lisesi ve Süper Lise mezunu öğretmen adayları lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Öğrenim görülen sınıflara göre dil öğrenme stratejileri kullanım oranlarında ise özellikle hazırlık sınıflarının yürütücü biliş, telafi ve duyuşsal stratejileri üst düzeyde kullandıkları, buna karşın dördüncü sınıf öğrencilerinin sosyal, duyuşsal ve yürütücü biliş stratejilerini diğer sınıflara oranla az düzeyde kullandıkları bulgusuna ulaşılmıştır.

Arsal ve Özen (2006) İngilizce öğretmeni adaylarının kullandıkları dil öğrenme stratejilerini araştırmak amacıyla İngilizce Öğretmenliği bölümünde okuyan 279 öğretmen adayına Strategy Inventory Language Learning (SILL)

uygulamışlardır. Yapılan analizler sonucunda öğretmen adaylarının dil stratejilerini orta düzeyde kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Öğretmen adaylarının, en fazla yürütücü biliş, telafi ve sosyal stratejileri kullandıklarını belirlemişlerdir. Dil öğrenme stratejileri kullanımının cinsiyet açısından ve okudukları sınıflar açısından anlamlı bir farklılık yaratmadığını bulmuşlardır.

Kelime ve dil öğrenme stratejileri genel olarak öğrenme stratejileri ile ilişkili olduğundan daha önce öğrenme stratejileri ile ilgili yapılan çalışmalara da yer verilmiştir. Bu çalışmalar şu şekilde belirtilmiştir:

Arsal ve Özen (2007) sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stratejileri ve öğrenme biçimi tercihlerini incelemişlerdir. Araştırmanın örneklemini Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği programına kayıtlı, farklı sınıflarda öğrenim gören 235 öğretmen adayından oluşmaktadır. Kullanılan öğrenme stratejileri ile ilgili verileri toplamak için Pintrich ve arkadaşları (1991) tarafından geliştirilen “Öğrenme ve Motivasyon Stratejileri” anketi, öğrenme biçimi ve tercihleri ile ilgili verileri toplamak için ise Eren (2002) tarafından geliştirilen “Öğrenme Biçimi Tercihleri Envanteri (ÖBTE) kullanılmıştır. Araştırmanın öğrenme stratejileri boyutunda, sınıf öğretmeni adaylarının en fazla örgütleme, tekrar ve ekleme stratejilerini kullandıkları saptanmıştır. Ayrıca, araştırmada kız öğretmen adaylarının öğrenme stratejilerini daha fazla kullandıkları, sınıf düzeylerinin farklılaşmasının öğrenme stratejilerini kullanma durumlarında anlamlı bir farklılığa yol açmadığı bulunmuştur. Araştırmanın öğrenme biçimi tercihleri boyutunda ise sınıf öğretmeni adaylarının çoğunluğunun düşünsel öğrenme biçimini tercih ettikleri, sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetleri ile öğrenme biçimi tercihleri arasında işitsel ve görsel öğrenme biçimleri tercihleri arasında kız öğrenciler lehine anlamlı bir farkın olduğu ve sınıf öğretmeni adaylarının sınıf düzeyleri ile öğrenme biçimi tercihleri arasında anlamlı bir farkın bulunmadığı saptanmıştır. Öğrencilerin kullandıkları öğrenme stilleri ile öğrenme stratejileri arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Somuncuoğlu ve Yıldırım (2000) öğrencilerin kullandığı çeşitli öğrenme stratejilerini etkileyen faktörleri incelemişlerdir. Araştırmanın örneklemini Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nde verilen Eğitim Psikolojisi dersini alan 189 öğrenci oluşturmuştur. Veriler, öğrencilerin kullandıkları yüzeysel bilişsel, anlamlı bilişsel ve

biliş yönlendirici öğrenme stratejilerinin çeşitli değişkenler ile ilişkisini ölçmek amacıyla hazırlanan bir anket aracılığı ile toplanmıştır. Sonuçlar, öğrencilerin anlamlı bilişsel stratejileri diğer öğrenme stratejilerinden daha sık kullandıklarını ve sadece anlamlı bilişsel ve biliş yönlendirici strateji kullanımının değişkenlere göre farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu farklılıklara sağlayan araştırma ile ilgili olan bağımsız değişkenlerden cinsiyet ele alındığında kız öğrencilerin erkek öğrencilere kıyasla anlamlı bilişsel ve biliş yönlendirici stratejileri daha çok kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Öğrencilerin akademik başarılarını yansıtan not ortalaması puanının anlamlı bilişsel ve biliş yönlendirici stratejilerin kullanımını ile önemli ölçüde ilişkili olduğunu ortaya çıkarmışlardır. Genel not ortalaması arttıkça bu iki tür stratejinin kullanımı da anlamlı ölçüde arttırdığı sonucuna ulaşmışlardır. Diğer bir değişken olarak öğrencilerin anne ve babalarının eğitim düzeylerinin öğrenme stratejileriyle ilişkisidir. Bulgulara göre anne ve babası üniversite ve üstü eğitim düzeyine sahip öğrenciler anlamlı bilişsel ve biliş yönlendirici stratejilerini, yüzeysel biliş stratejilerine ve biliş yönlendirici stratejilerine göre daha çok kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Derse ilişkin tutumun anlamlı biliş ve biliş yönlendirici kullanmalarını olumlu yönde etkilediği saptanmıştır.

Tay ve Taşdemir (2007) öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanmalarının başarılarına olan etkisini incelemişlerdir. Araştırmanın örneklemini Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, 3. sınıfta okuyan 300 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerden 1 deney, 1 kontrol grubu oluşturulmuştur. Ders olarak Fen Bilgisi Öğretimi I seçilmiştir. Verilerin toplanması için araştırmacılar tarafından 25 maddeden oluşan başarı testi geliştirilmiştir. Her iki grubun ön test puanlarının anlamlı bir fark oluşturmadığı, birbirlerine denk oldukları belirlenmiştir. Deney ve kontrol gruplarının başarı son test puanları arasında, deney grubundaki öğrencilerin lehine anlamlı bir fark görülmüştür. Deney grubundaki öğrencilerin Fen Bilgisi Öğretimi konularında öğrenme stratejilerini kullanmaları onların başarılarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlardır.

Şimşek ve Karakoç (2004) öğretmen tarafından kullanılan öğretim stratejilerinin, öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri üzerinde belirleyici etkilerinin olup olmadığını, (varsa) bu etkinin nitelik ve düzeyini belirlemek amacıyla planlanmış ve gerçekleştirilmiştir. Araştırma Ankara Üniversitesi Sağlık

Eğitim Fakóltesi üçüncü sınıfında okuyan, 18-22 yaş arası, 24 kadın ve 8 erkek olmak üzere toplam 32 öğrenci üzerinde yürütölmüştür. Uygulama öncesinde ve sonrasında deneklerin kullandıkları öğrenme stratejilerini belirlemek amacıyla Öztürk (1995) tarafından geliştirilen Genel Öğrenme Stratejileri Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır. Altı haftalık öğretim uygulaması süresince bir grupta sorgulayıcı, diğer grupta sunun yoluyla öğretim stratejisi kullanılmıştır. Araştırma bulguları öğretmen tarafından kullanılan öğretim stratejilerinin, öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejilerinin türünü, sayısını ve kullanılma biçimini etkilediğini belirlemişlerdir.

Belet ve Yaşar (2007) öğrenme stratejilerinin okuduğunu anlama ve yazma becerileri ile Türkçe dersine ilişkin tutumlara etkisini belirlemeye yönelik olarak yapılan bu araştırma deneme modellerinden kontrollü ön test son test modele göre gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 2004-2005 öğretim yılı güz döneminde Ahmet Olcay İlköğretim Okulu'na devam eden 5-A ve 5-B sınıflarındaki öğrenciler katılmış; araştırma deney grubunda 22, kontrol grubunda 21 olmak üzere toplam 43 öğrenci üzerinde yürütölmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen başarı testleri, ders materyalleri ve yapılandırılmış gözlem formları ile Acat (2000) tarafından geliştirilen “Türkçe Dersine İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrenme stratejilerini kullanmanın okuduğunu anlama ve yazma becerilerini geliştirdiği ve öğrencilerin Türkçe dersine ilişkin olumlu tutumlar geliştirmeleri yönünde etkili olduğu bulunmuştur.

Hamurcu (2002), okul öncesi öğretmen adaylarının kullandıkları öğrenme stratejilerini araştırmıştır. Araştırmanın örneklemini Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakóltesi, Okul Öncesi Öğretmenliğinde okuyan 136 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Yüksel ve Koşar'ın (2001) geliştirdiği 32 maddelik Likert tipi bir “Öğrenme Stratejileri Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen bulgularda öğretmen adaylarının en çok tekrar stratejilerini, daha sonra da duyuşsal stratejileri kullandıkları sonucuna ulaşmıştır.

Gök ve Sılay (2008), işbirlikli problem çözme stratejileri öğretiminin, öğrencilerin fizik başarısı, strateji düzeyleri ve problem çözmeye yönelik tutumları üzerindeki etkilerini araştırmak amacıyla 25 lise öğrencisiyle deney grubu, 21 lise öğrencisiyle kontrol grubu oluşturularak deneysel çalışma yapılmıştır. Araştırma

sonucunda strateji öğretimi yapılan deney grubunda başarı, tutum ve problem çözme stratejileri ortalamasının, kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Belirtilen araştırmalarda öğrencilerin kullandıkları dil, kelime ve öğrenme stratejilerinin cinsiyet, grup, başarı açısından incelendiği ve sonuçlarında strateji kullanımının araştırılan öğrenci gruplarına göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Strateji kullanımının öğrenci başarısını arttırdığını, başarılı öğrencilerin stratejileri daha fazla kullandıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmada, yukarıda belirtilen çalışmalardan farklı olarak kullanılan kelime öğrenme stratejilerinin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre farklı gösterip göstermediği bilgisine de ulaşılmaya çalışılmıştır.

III. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi olarak; Araştırmanın Modeli, Araştırmanın Katılımcıları, Ölçme Araçları, Araştırma Süreci ve Verilerin Analizi hakkında açıklamalar yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli araştırmalarda geçmişte yaşanan veya şu anda var olan bir durumun ya da araştırma konusu olan birey, nesne ya da olayın kendi koşulları içinde, olduğu gibi betimlenmesini amaçlayan bir araştırma modelidir (Karasar, 2006:77). Bu araştırma betimsel bir çalışma olup veri toplama araçları olarak ölçek, başarı testleri, tutum ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca görüşme yapılarak nitel sonuçlara da ulaşılmıştır. “Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırma türüdür” (Şimşek, 2006).

3.2. Araştırmanın Katılımcıları

Araştırma 2007-2008 öğretim yılında Bolu Gazipaşa İlköğretim Okulu 6. ve 7. sınıf toplam 337 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıflarına göre dağılımları Tablo.2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıflara göre dağılımı.

Sınıf	f	%
6. sınıf	172	51,0
7.sınıf	165	49,0
Toplam	337	100,0

Tablo 2’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğrencilerin % 51,0 (N= 172)’i 6. sınıf, % 49 (n= 165)’i 7. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmaya toplam 337 öğrenci katılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımları.

Cinsiyet	f	%
Kız	158	46,9
Erkek	179	53,1
Toplam	337	100,0

Tablo 3’te görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğrencilerin % 46,9 (n= 158)’u kız öğrencilerden, %53,1 (N= 179)’i erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, dershaneye gitme durumları Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Araştırmaya katılan öğrencilerin dershaneye gitme dağılımı.

	f	%
Dershaneye Giden	156	46,3
Dershaneye Gitmeyen	181	53,7
Toplam	337	100,0

Tablo 4’te görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğrencilerin %46,3 (n=156)’ü dershaneye gitmekte, %53,7 (N=181)’si dershaneye gitmemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, özel ders alma durumları Tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 5. Araştırmaya katılan öğrencilerin özel ders alma durumları.

	f	%
Özel Ders Alan	36	10,7
Özel Ders Almayan	301	89,3
Toplam	337	100,0

Tablo 5’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğrencilerin %10,7 (n=36)’si İngilizce dersinden özel ders almakta, %89,3 (n=301)’ü ise İngilizce dersinden özel ders almamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, anne eğitim durumları Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Araştırmaya katılan öğrencilerin anne eğitim durumları dağılımı.

Mezuniyet	f	%
İlkokul	158	46,9
Ortaokul	64	19,0
Lise	80	23,7
Üniversite	35	10,4
Toplam	337	100,0

Tablo 6’da görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin %46,9 (n= 158)’u İlkokul mezunu, %19 (n=64)’u Ortaokul mezunu, %23,7 (n= 80)’si Lise mezunu, %10,4 (n=35)’ü ise üniversite mezunudur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, baba eğitim durumları Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Araştırmaya katılan öğrencilerin, baba eğitim durumları dağılımı.

Mezuniyet	f	%
İlkokul	73	21,7
Ortaokul	57	16,9
Lise	140	41,5
Üniversite	66	19,6
Toplam	337	100,0

Tablo 7’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının % 21,7 (n= 73)’si İlkokul mezunu, %16,9 (n= 57)’u Ortaokul mezunu, % 41,5 (n= 140)’i Lise mezunu ve %19,6 (n= 66)’sı ise Üniversite mezunudur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin başarı durumları, uygulanan toplam 28 soruluk İngilizce Kelime Başarı Testi’nde doğru cevaplanan soru sayısına göre tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin, Kelime Başarı Testi’ndeki başarı dağılımları Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Araştırmaya katılan öğrencilerin, başarılarına göre dağılımları.

Başarı Durumu	f	%
Başarılı (21 ve üstü doğru)	134	39,8
Orta (14-20 doğru)	106	31,5
Başarısız (13-0 doğru)	97	28,8
Toplam	337	100,0

Tablo 8’de araştırmaya katılan öğrencilerin kelime testinde %39,8 (n=134)’si başarılı, %31,5 (N=106)’i orta başarılı, %28,8 (N=97)’i ise başarısız olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutum düzeyleri, uygulanan toplam 28 maddelik İngilizce Dersine Karşı Tutum Ölçeği ile belirlenmiştir. Tutum düzey aralıkları Tablo 9’da gösterilmektedir.

Tablo 9. Araştırmaya katılan öğrencilerin, İngilizce dersine karşı tutum düzey aralıkları.

Madde Puanı	Tutum Düzeyi
112-140 puan arası	1
57- 111 puan arası	2
28-56 puan arası	3

Tablo 9’da görüldüğü gibi, öğrencilere uygulanan “İngilizce Dersine Karşı Tutum Ölçeği”nde verdikleri cevaplar doğrultusunda 112 ve 140 puan arasında puan alanların İngilizce dersine karşı tutumlarının “yüksek” (1), 57- 111 puan arasında alanların İngilizce dersine karşı tutumlarının “orta” (2), 28- 56 puan arasında alanların İngilizce dersine karşı tutumlarının “düşük” (3) olarak sınıflandırılmışlardır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, İngilizce dersine Karşı tutum düzeyleri Tablo 10’da gösterilmektedir.

Tablo 10. Araştırmaya katılan öğrencilerin, İngilizce dersine karşı tutum düzeyleri.

Tutum Düzeyleri	f	%
Yüksek	150	44,5
Orta	178	52,8
Düşük	9	2,7
Toplam	337	100,0

Tablo 10’da, araştırmaya katılan öğrencilerin, İngilizce dersine karşı tutumları % 44,5 (N=150)’i yüksek seviyede, %52,8 (N=178)’i orta seviyede, %2,7 (N= 9)’si düşük seviyede tutum içinde oldukları belirlenmiştir.

İngilizce kelime kullanma stratejileri ile ilgili yapılan görüşme için seçilen öğrencilerin dağılımları Tablo 11’de gösterilmektedir.

Tablo 11. Araştırmada görüşme için seçilen öğrencilerin dağılımı.

Öğrenci	Başarı Düzeyi	Tutum Düzeyi	Öğrenci Sayısı
6. sınıf	1 (başarılı)	1 (yüksek)	5
6. sınıf	2 (orta)	2 (orta)	5
6. sınıf	3 (başarısız)	3 (düşük)	5
7. sınıf	1 (başarılı)	1 (yüksek)	5
7. sınıf	2 (orta)	2 (orta)	5
7. sınıf	3 (başarısız)	3 (düşük)	5
Toplam			30

Tablo 11’de görüldüğü gibi öğrenciler, uygulanan İngilizce Kelime Başarı Testi’ndeki başarı durumları ve İngilizce Dersine Karşı Tutum ölçeğindeki tutum düzeylerinin aynı olanlar seçilmiştir. Buna göre, Başarı Testinde “başarılı” ve Tutum

Ölçeğinde “yüksek” tutumda olan 6. sınıflardan 5, 7. sınıflardan 5 öğrenci, Başarı Testinde “orta” ve Tutum Ölçeğinde “orta” tutumda olan 6. sınıflardan 5, 7. sınıflardan 5 öğrenci, Başarı Testinde “başarısız ” ve Tutum Ölçeğinde “düşük” tutumda olan 6. sınıflardan 5, 7. sınıflardan 5 öğrenci, seçilmiştir. Görüşme toplam 30 öğrenci ile yapılmıştır.

3.3 Veri Toplama Araçları

1. Kelime Öğrenme Stratejileri Kullanma Ölçeği

Öğrencilerin İngilizcede kullandıkları kelime öğrenme stratejilerini belirlemek üzere araştırmacı tarafından geliştirilen “Kelime Öğrenme Stratejileri Kullanma Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek geliştirilirken Oxford (1990)’un geliştirmiş olduğu Dil Öğrenme Stratejileri Ölçeği (Strategy Inventory Language Learning) (SILL) temel alınarak, kelime öğrenme stratejilerini içeren 40 madde hazırlanmıştır. Maddelere verilecek cevaplar 5’li Likert modelinde “Tamamen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum”, “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde hazırlanmıştır. Ölçek SILL’de olduğu gibi 6 boyuttan oluşmaktadır. 1-10 maddeler Bellek-Hafıza Strateji, 11-20 maddeler Bilişsel Strateji, 21-26 maddeler Telafi Edici Stratejiler, 27-35 maddeler Yürütücü Biliş Stratejileri ve 36-40 maddeler Sosyal Stratejilerden oluşturulmuştur. Yapılan geçerlik güvenirlik çalışması sonucunda 16 maddelik nihai ölçek formu oluşturulmuştur.

Geliştirilen ölçek geçerlik ve güvenirlik çalışması için 176 6. sınıf ve 161 7. sınıf, toplam 337 öğrenciye uygulanmıştır. SPSS 13.0 Veri Analizi Programıyla yapılan faktör analizi sonucunda toplam 16 madde 5 boyut altında toplanmıştır. Buna göre 1-6 maddeler Yürütücü Biliş Stratejileri, 7-10 maddeler Örgütlenme Stratejileri, 11-12 maddeler Not Alma Stratejileri, 13-14. maddeler Tekrar Stratejileri, 15-16 maddeler ise Sosyal Stratejileri kapsamaktadır. Maddelerin bütünü açıklama yüzdesi 57,79 olarak bulunmuştur. Ölçeğin KMO değeri, 85 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin güvenirliği ise 0,82’dir. Geliştirilen ölçeğin faktör yükleri Tablo 12’de gösterilmiştir. Ölçekte yer alan her boyutun güvenirlik katsayıları Tablo 16’da yer almaktadır.

Kelime Öğrenme Stratejileri Kullanma Ölçeği, EK 1’de sunulmuştur.

Tablo 12. “Kelime Öğrenme Stratejileri Kullanma Ölçeği” nin faktör yükleri.

Maddeler	1. Faktör	2. Faktör	3. Faktör	4. Faktör	5. Faktör
1	,72				
2	,65				
3	,63				
4	,67				
5	,61				
6	,56				
7		,71			
8		,64			
9		,64			
10		,63			
11			,82		
12			,74		
13				,79	
14				,72	
15					,79
16					,75

Tablo 12’de, geliştirilen ölçeğin faktör analizi sonucunda elde edilen faktör yükleri maddelere göre dağılımları gösterilmektedir. Buna göre nihai ölçekte 1. madde (,72), 2. madde (,65), 3. madde (,63), 4. madde (,67), 5. madde (,61) ve 6. madde (,56) birinci boyut altında, 7. madde (,71), 8. madde (,64), 9. madde (,64) ve 10. madde (,63) ikinci boyut altında, 11. madde (,82) ve 12. madde (,74) üçüncü boyut altında, 13. madde (,79) ve 14. madde (,72) dördüncü boyut altında ve 15. madde (,79) ve 16. madde (,75) beşinci boyut altında toplandığı görülmektedir. Nihai ölçeğin KMO değeri , 85 olarak hesaplanmıştır.

Araştırmacı tarafından geliştirilen “Kelime Öğrenme Stratejileri Ölçeği”nin alt boyutlarının güvenilirlik katsayıları Tablo. 13’te gösterilmiştir.

Tablo 13. “Kelime Kullanma Stratejileri Ölçeği”nin alt boyutlarının güvenilirlik katsayıları.

Boyutlar	Maddeler	Cronbach's Alpha
1. Boyut (Yürütücü Biliş Stratejileri)	1,2,3,4,5,6	,59
2. Boyut (Örgütlenme Stratejileri)	7,8,9,10	,57
3. Boyut (Not Alma Stratejileri)	11,12	,48
4. Boyut (Tekrar Stratejileri)	13,14	,50
5. Boyut (Sosyal Stratejiler)	15,16	,46

Tablo 13'te görüldüğü gibi, araştırmacı tarafından geliştirilen “Kelime Kullanma Stratejileri Ölçeği”nin birinci alt boyutun güvenilirliği, 59, ikinci alt boyutun güvenilirliği ,57, üçüncü alt boyutun güvenilirliği ,48, dördüncü alt boyutun güvenilirliği ,50 ve beşinci alt boyutun güvenilirliği ,46 olarak bulunmuştur.

2. İngilizce Kelime Başarı Testleri

6. ve 7. sınıf öğrencilerinin 2007- 2008 eğitim öğretim yılının ilk dönem ünitelerinin kelimeleri ile ilgili akademik başarılarını ölçmek amacıyla araştırmacı tarafından 30 soruluk çoktan seçmeli kelime testi hazırlanmıştır. Testlerin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları için, 6. sınıflardan 147 öğrenci, 7. sınıflardan 134 öğrenciye bir ders saati (40 dk.) süresinde deneme uygulaması yapılmıştır. Uygulama sonucunda yapılan madde ve test analizi sonucunda madde ayırıcılık gücü 0,30 dan büyük olan maddeler alınmış, madde ayırıcılık gücü 0,20-0,30 arası olan maddeler düzeltilmiş ve madde ayırıcılık gücü 0,20'den küçük olan maddeler çıkarılmıştır. Maddelerin madde güçlük değerleri EK 2'de sunulmuştur.

- **6. Sınıf İngilizce Kelime Başarı Testi:** Geçerlik ve güvenilirlik uygulaması sonucunda toplam 28 maddelik 6. sınıf başarı testinin nihai formu oluşturulmuştur. Nihai testin KR-20: 0, 92 olarak bulunmuştur. Hazırlanan nihai test, Bolu Gazipaşa İlköğretim Okulu'nda toplam 172 6. sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Veriler SPSS 13.0 veri analizi programına girilmiştir ve yapılan analizler sonucunda 6. sınıf Başarı Testi'nin güvenilirliği 0, 87, 6. sınıf nihai testinin ortalaması (\bar{X})18,91, güçlüğü 0,67 (p) ve standart sapması (Ss) 7,17 olarak bulunmuştur. 6. sınıf kelime başarı testi EK 3'te sunulmuştur.

Başarı testi birinci dönem ünitelerinin kelime bilgisini içermektedir.

6. sınıf İlköğretim İngilizce Programı 1. dönem üniteleri:

Ünite 1. Ders 1. The first day at school

Ders 2. Good morning children!

Ders 3. Where are you from?

Ders 4. Are you English?

Ders 5. How old are you?

Ders 6. What is your father's job?

Ünite 2. Ders 1. What is this/that?

Ders 2. What are these/those?

Ders 3. What is your favourite color?

Ders 4. It is new.

Ünite 3. Ders 1. Ataturk and his family.

Ders 2. This is our flat.

Ünite 4. Ders 1. I can ride a bike.

Ders 2. There is some water in the glass.

Ders 3. How many.....? / How much...?

Ders 4. This is our living room.

• **7. Sınıf İngilizce Kelime Başarı Testi:** Geçerlik ve güvenilirlik uygulaması sonucunda toplam 28 maddelik 7. sınıf başarı testinin nihai formu oluşturulmuştur. Hazırlanan nihai test, Bolu Gazipaşa İlköğretim Okulu'nda toplam 165 7. sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Veriler SPSS 13.0 veri analizi programına girilmiştir ve yapılan analizler sonucunda 7. sınıf Başarı Testi'nin güvenilirliği 0,89, 7. sınıf nihai testinin ortalaması (\bar{X}) 16,06, güçlüğü 0,57 (p) ve standart sapması (Ss) 6,24 olarak bulunmuştur. 7. sınıf kelime başarı testi EK 4 'te sunulmuştur.

Başarı testi birinci dönem ünitelerinin kelime bilgisini içermektedir.

7. sınıf İlköğretim İngilizce Programı 1. dönem üniteleri:

Ünite 1. Ders 1. The first day at school.

Ders 2. You are a student, aren't you?

Ünite 2. Ders 1. Where were you last weekend?

Ders 2. Why did they lose the match?

Ders 3. I'm sorry, I'm late.

Ünite 3. Ders 1. Our car is bigger and more comfortable.

Ders 2. I'd like to buy a pullover.

Ders 3. I do my homework by myself.

Ünite 4. Ders 1. Jane says she is ill.

Ders 2. What is the matter with you?

Ders 3. I have to tidy my room.

3. İngilizce Dersine Karşı Tutum Ölçeği

6. ve 7. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine karşı tutumlarını belirlemek amacıyla, Erdem (2007) tarafından geliştirilen İngilizce Dersine ilişkin tutum ölçeği, araştırmaya katılan öğrencilere uygulanmıştır. Ölçeğin geliştirilme sürecinde 373 ilköğretim 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri kullanılmıştır. Geçerlik analizi için Temel Bileşen Analizi (Principal Component Analysis) ve güvenilirlik için Cronbach Alpha değerleri bulunmuştur. Faktör analizinde maddeler tek boyut altında toplanmış ve maddelerin açıklama yüzdesinin %61,2 görülmüştür. Tutum Ölçeği 14'ü olumlu (1, 2, 5, 8, 9, 10, 14, 15,18, 19, 23, 24, 26, 28) , 14'ü olumsuz (3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 16, 17, 20, 21, 22, 25, 27) toplam 28 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin cevaplandırılması için Likert tipi 5 seçenekli “Tamamen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum”, Kesinlikle Katılmıyorum” kullanılmıştır. İç tutarlık ,97 olarak hesaplanmıştır. Buna göre ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu söylenebilir. Tutum Ölçeği EK 5'te sunulmuştur.

4. Görüşme Formu

Öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejileriyle ilgili nitel veriler elde edebilmek için 6 sorudan oluşan Görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu EK 6'da sunulmuştur.

Görüşme formunda yer alan sorular ve bu sorularla ulaşılmak istenen öğrenme stratejileri aşağıda verilmiştir.

1. Yeni kelime öğrenirken neler yaparsınız? Sorusu ile öğrencilerin yeni kelime öğrenirken genel olarak hangi kelime öğrenme stratejilerini kullandıkları hakkında bilgi elde etmeye çalışılmıştır.
2. İngilizce kelime öğrenirken veya çalışırken ne tür hedefler koyarsınız? Sorusu ile öğrencilerin motivasyonları hakkında bilgi elde etmeye çalışılmıştır.
3. İngilizce kelimelere nasıl çalışıyorsunuz? Günde ya da haftada ne kadar zaman ayırıyorsunuz? Sorusu ile öğrencilerin planlama bilgilerine ulaşılmaya çalışılmıştır.
4. İngilizce sınavlarınızdan önce kelimeleri tekrar etmek için neler yaparsınız? Sorusu ile genel olarak öğrencilerin hangi öğrenme stratejilerini kullandıkları ile ilgili bilgi elde etmeye çalışılmıştır.
5. Kelime çalışmalarınızı kiminle ya da ne ile yapıyorsunuz? Sorusu ile öğrencilerin kelimelere çalışırken faydalandıkları kaynaklar hakkında bilgi edinilmeye çalışılmıştır.
6. Öğrendiğiniz kelimeleri kullanmak için neler yaparsınız? Nerede ve nasıl kullanırsınız? Sorusu ile öğrencilerin öğrendikleri kelimeleri nasıl hayata geçirdikleri konusunda bilgi edinilmeye çalışılmıştır.

3.4. Araştırma Süreci

Araştırma sürecinde öğrenme stratejileri, dil öğrenme stratejileri, kelime öğrenme stratejileri çeşitleri ve tanımları, öne sürülen fikirlerin önemini ortaya koymaya yönelik literatür taraması yapılmıştır. Bu amaçla araştırma konusu ile ilgili tez, makale, kitap gibi çeşitli yayınlar incelendi.

Araştırmada, araştırmacı tarafından geliştirilen, araştırmanın katılımcılarına ilk olarak kelime öğrenirken kullandıkları stratejileri belirlemek amacıyla “Kelime Öğrenme Stratejileri Ölçeği” uygulandı. İkinci olarak öğrencilerin İngilizce kelime başarılarını ölçmek amacıyla 6. sınıf öğrencilerine ve 7. sınıf öğrencilerine ayrı ayrı olmak üzere “Kelime Başarı Testleri” uygulandı. Üçüncü olarak araştırmanın katılımcılarının İngilizce dersine karşı tutumlarını ölçmek için “İngilizce Dersine

Karşı Tutum Ölçeği” uygulandı. Son olarak ise öğrencilerle kelime öğrenirken kullandıkları stratejileri nitel verilerle desteklemek amacıyla Görüşme yapıldı.

“Kelime Öğrenme Stratejileri Ölçeği” ile öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejiler belirlendi. Uygulamanın bulguları “Kelime Başarı Testleri” ve “İngilizce Dersine Karşı Tutum Ölçeği”nde elde edilen bulgularla ilişkilendirildi. Buna göre, öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejileri, başarıları ve tutumlarına göre farklılık gösterip göstermediği araştırıldı. Uygulamalar sonucunda elde edilen bulgular, görüşme yapılarak nitel verilerle desteklenerek araştırma süreci tamamlandı.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizi bilgisayar ortamında “SPSS 13.0 for Windows” programı kullanılarak yapılmıştır.

Araştırmanın 1. alt problemi olan “6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları nelerdir?” sorusuna ilişkin verilerin aritmetik ortalamaları (\bar{X}) ve Standart Sapmaları (Ss) değerleri hesaplanmıştır.

Araştırmanın 2. alt problemi olan “6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir? sorusuna ilişkin veriler t testi kullanılarak hesaplanmıştır.

Araştırmanın 3. alt problemi olan “6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, dershaneye gitme durumlarına göre farklılık göstermekte midir? sorusuna ilişkin veriler t testi kullanılarak hesaplanmıştır.

Araştırmanın 4. alt problemi olan “6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, özel ders alma durumları açısından farklılık göstermekte midir? sorusuna ilişkin veriler t testi kullanılarak hesaplanmıştır.

Araştırmanın 5. alt problemi olan “6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, kelime ile ilgili akademik başarıları açısından anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna ilişkin veriler varyans analizi yapılarak hesaplanmıştır.

Araştırmanın 6. alt problemi olan “6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, İngilizce dersine karşı tutum düzeyleri açısından farklılık göstermekte midir?” sorusuna ilişkin veriler varyans analizi yapılarak hesaplanmıştır.

Araştırmanın 7. alt problemi olan “6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, anne ve babalarının eğitim durumları açısından farklılık göstermekte midir? sorusuna ilişkin veriler için varyans analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda çıkan farkların kaynağını belirlemek amacıyla Tukey Hds değerleri hesaplanmıştır.

6. ve 7. sınıf öğrencileriyle yapılan, kelime kullanma stratejilerine ilişkin Görüşme sorularına verilen cevapların verilerinde frekans (f) ve yüzde (%) oranları hesaplanmıştır.

IV. BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde öğrencilere uygulanan ölçme araçları sonrasında elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Araştırmanın bulguları, belirlenen alt problemlere göre sırası ile sunulmuştur.

1. Birinci alt probleme ait bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi olan “6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları nelerdir?” ile ilgili bulgular Tablo.14’te gösterilmiştir.

Tablo14. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları.

Kelime Stratejileri	\bar{X}	Ss
Yürütücü Biliş	3,44	,67
Örgütleme	3,60	,82
Not alma	3,91	1,01
Tekrar	3,57	,99
Sosyal	4,13	,93
Genel	3,64	,60

Tablo 14 incelendiğinde öğrencilerin genel olarak kelime stratejilerini kullandıkları ($\bar{X}=3.64$, Ss= 0.60) görülmektedir. Öğrencilerin sırasıyla en fazla sosyal stratejileri ($\bar{X} = 4,13$ Ss= 0,60), not alma stratejilerini ($\bar{X} = 3,91$, Ss= 1,01), örgütleme ($\bar{X} = 3,60$, Ss= ,82), tekrar stratejilerini ($\bar{X} = 3,57$, Ss= ,99), en az ise

biliş üstü stratejileri ($\bar{X} = 3,44$ Ss= 0,67) kullandıkları bulunmuştur. Buna göre öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerini genel olarak kullandıkları söylenebilir.

2. İkinci alt probleme ait bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?” ile ilgili bulgular t testi sonuçları ile Tablo 15’te gösterilmiştir.

Tablo 15. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumlarının cinsiyet ile ilgili t testi sonuçları.

Kelime Stratejileri	Kız (N = 158)		Erkek (N = 179)		t	P
	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss		
Yürütücü Biliş	3,52	0,70	3,36	0,63	2,27	0,02
Örgütlenme	3,72	0,79	3,50	0,84	2,44	0,01
Not alma	4,14	0,87	3,71	1,08	3,99	0,00
Tekrar	3,74	0,96	3,43	0,99	2,87	0,004
Sosyal	4,33	0,84	3,94	0,97	3,87	0,00
Genel	3,78	0,55	3,52	0,61	4,02	0,00

Tablo 15 incelendiğinde öğrencilerin genel kelime öğrenme stratejileri kullanmaları cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($t = 4,02$ $P = 0,000$ $P < 0,05$). Kız öğrenciler yürütücü biliş stratejileri ($\bar{X} = 3,52$, Ss=0,70) erkek öğrencilere göre ($\bar{X} = 3,36$, Ss=0,63) daha fazla kullandıkları, örgütlenme stratejilerini ($\bar{X} = 3,72$, Ss= 0,79) erkek öğrencilere göre ($\bar{X} = 3,50$, Ss=0,84), not alma stratejilerini ($\bar{X} = 4,14$, Ss=0,87) erkek öğrencilere göre ($\bar{X} = 3,71$, Ss=1,08), tekrar stratejilerini ($\bar{X} = 3,74$, Ss=0,96) erkek öğrencilere göre ($\bar{X} = 3,43$, Ss=0,99), sosyal stratejileri ise ($\bar{X} = 4,33$, Ss=0,84) erkek öğrencilere göre ($\bar{X} = 3,94$, Ss=0,97) daha fazla kullandıkları görülmektedir. Buna göre kız öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerini ($\bar{X} = 3,78$, Ss =0,55), erkek öğrencilere göre daha çok kullandıkları ($\bar{X} = 3,52$ Ss = 0,61) görülmektedir. Sonuç olarak kız öğrencilerin

kelime öğrenme stratejilerini erkek öğrencilere göre daha fazla kullandıkları söylenebilir.

3. Üçüncü alt probleme ait bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, dershaneye gitme durumlarına göre farklılık göstermekte midir?” ile ilgili bulgular t testi sonuçları ile Tablo 16’da gösterilmiştir.

Tablo 16. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumlarının, dershaneye gitme ile ilgili t testi sonuçları.

Kelime Stratejileri	Dershaneye Giden (N= 156)		Dershaneye Gitmeyen (N= 181)		t	P
	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss		
Yürütücü Biliş	3,45	0,70	3,43	0,64	0,27	0,78
Örgütlenme	3,62	0,87	3,59	0,78	0,37	0,70
Not alma	3,97	1,00	3,86	1,02	0,99	0,32
Tekrar	3,59	0,97	3,56	1,00	0,27	0,78
Sosyal	4,22	0,95	4,04	0,91	1,74	0,08
Genel	3,67	0,60	3,61	0,59	0,84	0,39

Tablo 16’da görüldüğü gibi öğrencilerin genel kelime öğrenme stratejileri dershaneye gitme durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir. ($t = 0,84$ $P = 0,39$). Buna göre öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejileri, dershaneye gitme durumları açısından anlamlı bir farklılığa yol açmadığı söylenebilir.

4. Dördüncü alt probleme ait bulgular

Araştırmanın 4. alt problemi olan “6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, özel ders alma durumları açısından farklılık göstermekte midir?” ile ilgili bulgular t testi sonuçları ile Tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumlarının, özel ders almaları ile ilgili t testi sonuçları.

Kelime Stratejileri	Özel ders alan (N= 36)		Özel ders almayan (N= 301)		t	P
	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss		
Yürütücü Biliş	3,57	0,71	3,42	0,66	1,30	0,19
Örgütleme	3,80	0,93	3,58	0,81	1,53	0,12
Not alma	4,08	1,00	3,89	1,01	1,03	0,30
Tekrar	3,75	1,00	3,55	0,98	1,10	0,26
Sosyal	4,48	0,70	4,08	0,95	2,41	0,01
Genel	3,83	0,64	3,62	0,59	1,99	0,04

Tablo 17’te görüldüğü gibi öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejileri, özel ders alma durumlarına göre sadece sosyal stratejilerde anlamlı bir farklılık göstermektedir (t =2,41 P=0,01). Öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejileri özel ders alma durumlarına göre, yürütücü biliş stratejileri (t=1,30, P=0,19), örgütleme stratejileri (t=1,53, P=0,12), not alma stratejileri (t=1,03, P=0,26) ve tekrar stratejileri (t=1,10, P=0,26) kullanımında anlamlı bir farklılığa yol açmamaktadır. Buna göre, öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejilerinin özel ders alma durumlarına göre sadece sosyal stratejiler kullanımında anlamlı bir farklılık yarattığı, yürütücü biliş, örgütleme, not alma ve tekrar stratejilerinde anlamlı bir farklılığa yol açmadığı söylenebilir.

5.Beşinci alt probleme ait bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumu, kelime ile ilgili akademik başarıları açısından anlamlı farklılık var mıdır?” ile ilgili bulgular Tablo 18’de gösterilmiştir.

Tablo 18. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumlarının, akademik başarıları ile ilgili varyans analizi sonuçları.

Kelime Stratejileri		Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p	Farkın Kaynağı
Yürütücü Biliş	Gruplar Arası	2,00	2	1,00	2,22	,110	
	Gruplar İçi	150,26	334	,45			
	Toplam	152,26	336				
Örgütlenme	Gruplar Arası	3,67	2	1,83	2,72	,067	
	Gruplar İçi	225,47	334	,67			
	Toplam	229,154	336				
Not alma	Gruplar Arası	11,54	2	5,77	5,75	,003	1-3
	Gruplar İçi	334,96	334	1,00			
	Toplam	346,50	336				
Tekrar	Gruplar Arası	5,21	2	2,68	2,68	,070	
	Gruplar İçi	324,27	334	,97			
	Toplam	329,49	336				
Sosyal	Gruplar Arası	8,55	2	4,27	4,97	,007	1-3
	Gruplar İçi	286,82	334	,85			
	Toplam	295,37	336				
Genel	Gruplar Arası	3,49	2	1,74	4,93	,008	1-3
	Gruplar İçi	118,12	334	,35			
	Toplam	121,61	336				

P < ,05

Tablo 18 incelendiğinde, öğrencilerin akademik başarılarına göre kelime stratejilerini kullanma durumunun genel olarak anlamlı farklılık gösterdiği (F= 4,93, P< ,05) görülmektedir. Kelime kullanma stratejilerinden Not Alma stratejileri (F= ,25, P< ,05), Sosyal stratejiler (F =,97, P< ,05) öğrencilerin akademik başarılarına göre önemli farklılık göstermektedir. Buna göre öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumu akademik başarılarına göre farklılık gösterdiği söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik başarılarına göre not alma stratejilerinde belirlenen farkın kaynağı Tablo 19’da gösterilmiştir.

Tablo 19. Öğrencilerin akademik başarılarına göre, not alma stratejilerini kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hsd testi sonuçları.

Başarı		N	Subset for Alpha= ,05	
			1	2
Tukey B ^{a,b}	3 (başarısız)	97	3,62	
	2 (orta)	106		4,00
	1 (başarılı)	134		4,05

Tablo 19 incelendiğinde, öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumları, akademik başarılarına göre Not Alma stratejilerinde başarılı öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmektedir. Buna göre, başarılı öğrencilerin Not Alma stratejilerini, orta ve başarısız düzeydeki öğrencilere göre daha fazla kullandıkları söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik başarılarına göre Sosyal stratejilerde belirlenen farkın kaynağı Tablo 20'de gösterilmiştir.

Tablo 20. Öğrencilerin akademik başarılarına göre, sosyal stratejileri kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hsd testi sonuçları.

Başarı		N	Subset for Alpha= ,05	
			1	2
Tukey B ^{a,b}	3 (başarısız)	97	3,88	
	2 (orta)	106		4,18
	1 (başarılı)	134		4,26

Tablo 20 incelendiğinde öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumları, akademik başarılarına göre Sosyal stratejilerde başarılı öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmektedir. Buna göre, başarılı öğrencilerin Sosyal stratejileri, orta ve başarısız düzeydeki öğrencilere göre daha fazla kullandıkları söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik başarılarına göre genel olarak kelime kullanma durumlarında belirlenen farkın kaynağı Tablo.21'de gösterilmiştir.

Tablo 21. Öğrencilerin akademik başarılarına göre, kelime stratejilerini genel kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hsd testi sonuçları.

Başarı		N	Subset for Alpha= ,05	
			1	2
Tukey B ^{a,b}	3 (başarısız)	97	3,51	
	2 (orta)	106	3,62	3,62
	1 (başarılı)	134		3,75

Tablo 21 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin genel olarak kelime öğrenme stratejilerini kullanma durumları akademik başarılarına göre, başarılı öğrencilerin lehine farklılık gösterdiği görülmektedir. Buna göre başarılı öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerini, orta ve başarısız düzeyde olan öğrencilere göre daha çok kullandıkları söylenebilir.

Başarı ve tutum düzeylerine göre seçilen öğrencilerle kelime kullanma stratejileri ile ilgili yapılan görüşmede sorulara verdiklere cevaplar Tablo.22-23-24-25-26-27’de gösterilmiştir.

Tablo 22. Görüşmenin 1. sorusu olan “Yeni kelime öğrenirken neler yaparsınız?” sorusuna verilen cevapların, öğrencilerin başarı düzeylerine göre dağılımı.

Öğrencilerin Cevapları	Başarılı		Orta		Başarı sız	
	f	%	f	%	f	%
Not alma	9	33	1	8	1	13
Kelime kutusu kullanma	3	11	1	8	0	0
Yazarak tekrar etme	7	26	4	33	2	25
Cümleler kurma	3	11	0	0	1	13
Sözlü tekrar etme	2	7	5	42	2	25
Kelime Oyunu Oynama	3	11	1	8	1	13
Hiçbir şey yapmama	0	0	0	0	1	13
Toplam	27	100	12	100	8	100

Tablo 22’de görüldüğü gibi başarılı öğrenciler orta ve başarısız öğrencilere göre, kelime öğrenme stratejilerini daha fazla kullanmaktadırlar. Buna göre başarılı öğrenciler en fazla not alma ve yazarak tekrar etme stratejilerini kullanırlarken, orta düzeyde olan öğrenciler en fazla tekrar stratejilerini ve başarısız öğrencilerin de düşük düzeyde tekrar stratejilerini kullandıkları görülmektedir. Görüşmede bu soruya verilen cevap, elde edilen nicel veriler ile de paralellik göstermektedir. Uygulanan başarı testinde, başarılı olan öğrencilerin en fazla not alma stratejilerini ve sosyal stratejileri kullandıkları bulgusuna ulaşılmıştı.

Tablo 23. Görüşmenin 2. sorusu olan “İngilizce kelime öğrenirken ya da çalışırken ne tür hedefler koyarsınız?” sorusuna verilen cevapların, öğrencilerin başarı düzeylerine göre dağılımı

Öğrencilerin Cevapları	Başarılı		Orta		Başarısız	
	f	%	f	%	f	%
Her gün 20 kelime öğrenme	1	9	0	0	0	0
Her gün 10 kelime	3	27	2	29	0	0
Hedef Koymama	2	18	3	43	10	100
Günde 1 saat çalışma	2	18	0	0	0	0
İleride İngilizceyi iyi bilen biri olmayı düşünme	3	27	2	29	0	0
Toplam	11	100	7	100	10	100

Tablo 23’de görüldüğü gibi başarılı gruptaki öğrencilerin kelime çalışırken ya da öğrenirken genel olarak, orta ve başarısız daha fazla hedef koydukları görülmektedir. Buna göre, başarılı öğrencilerin en çok “günde 10 kelime öğrenme” hedefi koymaları ve “ileride İngilizceyi iyi bilen biri olmayı düşünme” cevaplarıyla motivasyon stratejilerini daha fazla kullandıkları söylenebilir.

Tablo 24. Görüşmenin 3. sorusu olan “İngilizce kelime çalışmaya günde ya da haftada ne kadar zaman ayırıyorsunuz?” sorusuna verilen cevapların, öğrencilerin başarı düzeylerine göre dağılımı.

Öğrencilerin Cevapları	Başarılı		Orta		Başarısız	
	f	%	f	%	f	%
Her gün 1 saat	5	45	1	10	1	10
Zaman Ayırmama	0	0	1	10	7	70
Günde 2 saat	2	18	0	0	1	10
Haftada 2 saat	1	9	3	30	0	0
İngilizce derslerinden sonra 1 saat	3	27	2	20	0	0
Günde 30 dk.	0	0	3	30	1	10
Toplam	11	100	10	100	10	100

Tablo 24’te görüldüğü gibi, Başarılı öğrencilerin çoğu İngilizce kelime çalışmaya ya da tekrarına her gün 1 saat ayırmaktadırlar. Orta düzeydeki öğrenciler İngilizce kelimelere günde 30 dk ve haftada 2 saat ayırdıklarını belirtmişlerdir. Başarısız öğrencilerin çoğu ise İngilizce kelime çalışmaya günde ya da haftada hiç zaman ayırmadıklarını belirtmişlerdir. Buna göre, başarılı öğrenciler, günde ya da haftada İngilizce kelime çalışmalarına, orta ve başarısız öğrencilere göre daha fazla zaman ayırdıkları söylenebilir.

Tablo 25. Görüşmenin 4. sorusu olan “İngilizce sınavlarınızdan önce kelimeleri tekrar etmek için neler yaparsınız?” sorusuna verilen cevapların, öğrencilerin başarı düzeylerine göre dağılımı.

Öğrencilerin Cevapları	Başarılı		Orta		Başarısız	
	f	%	f	%	f	%
Yazarak Tekrar Etme	5	28	4	40	5	56
Biriyle karşılıklı Kelime Sorma	4	22	2	20	0	0
Test Çözme	1	6	1	10	0	0
Kelime Kutusu ile çalışma	2	11	0	0	0	0
Kelime Defterinden Tekrar Etme	5	28	2	20	3	33
Kelime Oyunu Oynama	1	6	1	10	0	0
Cümleler Kurma	0	0	0	0	1	11
Toplam	18	100	10	100	9	100

Tablo 25’te görüldüğü gibi, Başarılı öğrencilerin İngilizce sınavlarından önce kelimeleri tekrar etmek için yaptıkları etkinlikler, verdikleri cevaplara göre orta düzeydeki öğrenciler ve başarısız öğrencilere göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, başarılı öğrenciler İngilizce kelime sınavlarından önce kelimeleri tekrar etmek için en çok “yazarak tekrar etme” stratejilerini ve “kelime defteri tutarak” not alma stratejilerini kullandıkları görülmektedir. Bununla beraber, başarılı öğrencilerin İngilizce sınavlarından önce “biriyle karşılıklı kelime sorma” cevabı ile sosyal stratejileri kullandıkları da görülmektedir. Orta düzeydeki ve başarısız öğrencilerin de en fazla yazarak tekrar etme stratejilerini kullandıkları görülmektedir. Görüşmede elde edilen bu veri, nicel bulgular ile tutarlılık göstermektedir. Uygulanan ölçek bulgusuna göre, öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejilerinin akademik başarılarına göre not alma ve sosyal strateji kullanımda anlamlı farklılık göstermekteydi.

Tablo 26. Görüşmenin 5. sorusu olan “Kelime çalışmalarınızı kiminle ya da ne ile yapıyorsunuz?” sorusuna verilen cevapların, öğrencilerin başarı düzeylerine göre dağılımı.

Öğrencilerin Cevapları	Başarılı		Orta		Başarısız	
	f	%	f	%	f	%
Aile bireyleri ile çalışma	6	30	4	27	4	33
Kelime Defteri ile çalışma	3	15	2	13	4	33
Okul kitap-defteri ile Çalışma	2	10	0	0	0	0
Kendi kendine Çalışma	6	30	3	20	3	25
Sözlük	2	10	3	20	0	0
Bilgisayar ile Çalışma	0	0	1	7	0	0
Arkadaş İle Çalışma	1	5	2	13	1	8
Toplam	20	100	15	100	12	100

Tablo 26’da görüldüğü gibi, öğrencilerin kelime çalışırken, kiminle ya da ne ile çalıştıkları, başarılı öğrencilerin kullandıkları stratejiler genel olarak, orta ve başarısız öğrencilere göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, başarılı öğrencilerin en fazla “aile bireyleriyle çalışma” cevabı ile sosyal stratejileri, “kendi kendine çalışma” cevabı ile yürütücü biliş stratejilerini kullandıkları görülmüştür. Orta düzeydeki öğrencilerin de “aile bireyleri ile çalışma” cevabı ile en fazla sosyal stratejileri, başarısız öğrencilerin ise “aile bireyleri ile çalışma” cevabı ile sosyal

stratejilerini kullanmalarının yanında “kelime defteri ile çalışma” cevabı ile tekrar stratejilerini kullandıkları görülmektedir. Buna göre öğrencilerin İngilizce kelime çalışırken genel olarak en fazla sosyal stratejileri kullandıkları söylenebilir.

Tablo 27. Görüşmenin 6. sorusu olan “Öğrendiğiniz kelimeleri kullanmak için ne yaparsınız? Nerede ve Nasıl kullanırsınız?” sorusuna verilen cevapların, öğrencilerin başarı düzeylerine göre dağılımı.

Öğrencilerin Cevapları	Başarılı		Orta		Başarısız	
	f	%	f	%	f	%
Aile içinde konuşma	5	25	0	0	1	10
İngilizce Hikaye Yazma	2	10	0	0	0	0
Cümleler kurma	3	15	5	50	0	0
İngilizce Dersinde Konuşma	4	20	0	0	0	0
Arkadaşlar ile Konuşma	3	15	3	30	2	20
İnternette Konuşma	2	10	1	10	0	0
Turistlerle Konuşma	1	5	1	10	0	0
Hiçbir yerde Kullanmama	0	0	0	0	7	70
Toplam	20	100	10	100	10	100

Tablo 27’de görüldüğü gibi öğrencilerin öğrendikleri kelimeleri nerede ve nasıl kullandıklarına dair verdikleri cevaplar başarılı, orta ve başarısız öğrencilere göre farklılık göstermektedir. Başarılı öğrencilerin öğrendikleri kelimeleri en fazla aile içinde, orta düzeydeki öğrencilerin en çok cümleler kurarak, başarısız öğrencilerin ise öğrendikleri kelimeleri hiçbir yerde kullanmadıkları görülmektedir. Buna göre başarılı öğrenciler, öğrendikleri kelimeleri kullanırken en çok sosyal stratejileri kullandıkları, başarısız öğrencilerin ise öğrendikleri kelimeleri hiçbir yerde kullanmadıkları söylenebilir.

6. Altıncı alt probleme ait bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi olan “6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumu, İngilizce dersine karşı tutum düzeyleri açısından farklılık göstermekte midir?” ile ilgili bulgular Tablo 28’de gösterilmiştir.

Tablo 28. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumu, İngilizce dersine tutumları ile ilgili varyans analizi sonuçları.

Kelime Stratejileri		Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p	Farkın Kaynağı
Yürütücü Biliş	Gruplar Arası	18,58	2	9,29	23,212	,000	1-3
	Gruplar İçi	133,68	334	,40			
	Toplam	152,26	336				
Örgütlenme	Gruplar Arası	29,20	2	14,60	24,38	,000	1-3
	Gruplar İçi	199,95	334	,59			
	Toplam	229,15	336				
Not alma	Gruplar Arası	33,35	2	16,676	17,78	,000	1-3
	Gruplar İçi	313,15	334	,938			
	Toplam	346,50	336				
Tekrar	Gruplar Arası	33,21	2	16,60	18,72	,000	1-3
	Gruplar İçi	296,27	334	,88			
	Toplam	329,49	336				
Sosyal	Gruplar Arası	35,52	2	17,76	22,82	,000	1-2
	Gruplar İçi	259,85	334	,77			
	Toplam	295,37	336				
Genel	Gruplar Arası	26,08	2	13,04	45,59	,000	1-3
	Gruplar İçi	95,53	334	,28			
	Toplam	121,61	336				

P < ,05

Tablo 28’de öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre kelime kullanma stratejileri genel olarak anlamlı farklılık gösterdiği (F=45,59, P=,000) görülmektedir. Öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre sırasıyla en fazla örgütlenme stratejilerini (F= 24,38, P < ,05), yürütücü biliş stratejilerini (f= 23,21, P < ,05), sosyal stratejileri (F= 22,82 P < ,05), tekrar stratejilerini (F= 18,72, P< ,05) ve not alma stratejilerini (F= 17,78 P < ,05) kullandıkları görülmektedir. Buna göre öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumları, İngilizce dersine karşı tutumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre yürütücü biliş stratejilerde belirlenen farkın kaynağı Tablo 29’da gösterilmiştir.

Tablo 29. Öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre, yürütücü biliş stratejilerini kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hds testi sonuçları.

Tutum		N	Subset for Alpha= ,05	
			1	2
Tukey B ^{a,b}	3 (düşük)	9	2,94	
	2 (orta)	178	3,24	
	1 (yüksek)	150		3,69

Tablo 29 incelendiğinde, öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre yürütücü biliş stratejilerini kullanmaları tutumu yüksek olan öğrenciler lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Buna göre, İngilizce dersine karşı yüksek tutumda olan öğrenciler yürütücü biliş stratejilerini, orta ya da düşük tutumda olan öğrencilere göre daha fazla kullandıkları söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre örgütlenme stratejilerinde belirlenen farkın kaynağı Tablo 30’da gösterilmiştir.

Tablo 30. Öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre, örgütlenme stratejilerini kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hds testi sonuçları.

Tutum		N	Subset for Alpha= ,05	
			1	2
Tukey B ^{a,b}	3 (düşük)	9	3,02	
	2 (orta)	178	3,36	
	1 (yüksek)	150		3,93

Tablo 30 incelendiğinde, öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre örgütlenme stratejilerini kullanmaları tutumu yüksek olan öğrenciler lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Buna göre, İngilizce dersine karşı yüksek

tutumda olan öğrenciler örgütlenme stratejilerini, orta ya da düşük tutumda olan öğrencilere göre daha fazla kullandıkları söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre Not Alma stratejilerinde belirlenen farkın kaynağı Tablo 31’de gösterilmiştir.

Tablo 31. Öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre, not alma stratejilerini kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hds testi sonuçları.

Tutum		N	Subset for Alpha= ,05	
			1	2
Tukey B ^{a,b}	3 (düşük)	9	2,94	
	2 (orta)	178		3,69
	1 (yüksek)	150		4,24

Tablo 31 incelendiğinde, öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre Not Alma stratejilerini kullanmaları tutumu yüksek olan öğrenciler lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Buna göre, İngilizce dersine karşı yüksek tutumda olan öğrenciler Not Alma stratejilerini, orta ya da düşük tutumda olan öğrencilere göre daha fazla kullandıkları söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre Tekrar stratejilerinde belirlenen farkın kaynağı Tablo 32’de gösterilmiştir.

Tablo 32. Öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre, Tekrar stratejilerini kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hds testi sonuçları.

Tutum		N	Subset for Alpha= ,05	
			1	2
Tukey B ^{a,b}	3 (düşük)	9	2,72	
	2 (orta)	178		3,33
	1 (yüksek)	150		3,91

Tablo 32 incelendiğinde, öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre Tekrar stratejilerini kullanmaları tutumu yüksek olan öğrenciler lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Buna göre, İngilizce dersine karşı yüksek tutumda olan öğrenciler Tekrar stratejilerini, orta ya da düşük tutumda olan öğrencilere göre daha fazla kullandıkları söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre sosyal stratejilerinde belirlenen farkın kaynağı Tablo 33'te gösterilmiştir.

Tablo 33. Öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre, sosyal stratejileri kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hds testi sonuçları.

Tutum		N	Subset for Alpha= ,05	
			1	2
Tukey B ^{a,b}	3 (düşük)	178	3,83	
	2 (orta)	9	4,00	4,00
	1 (yüksek)	150		4,49

Tablo 33 incelendiğinde öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarına göre sosyal stratejileri kullanma durumları, tutumu orta düzeyde olan öğrenciler lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Buna göre İngilizce dersine karşı orta düzeyde tutumu olan öğrenciler sosyal stratejileri, düşük ve yüksek tutumda olan öğrencilere göre daha çok kullandıkları söylenebilir.

7. Yedinci alt probleme ait bulgular

Araştırmanın yedinci alt problemi olan “6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, anne ve babalarının eğitim durumları açısından farklılık göstermekte midir?” ile ilgili bulgular Tablo 34 ve Tablo 36’de gösterilmiştir.

Tablo 34. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, anne eğitim durumları ile ilgili varyans analizi sonuçları.

Kelime Stratejileri		Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p	Farkın Kaynağı
Yürütücü Biliş	Gruplar Arası	1.04	3	,34	,76	,51	
	Gruplar İçi	151,22	333	,45			
	Toplam	152,26	336				
Örgütlenme	Gruplar Arası	4,40	3	1,47	2,17	,09	
	Gruplar İçi	224,74	333	,67			
	Toplam	229,15	336				
Not alma	Gruplar Arası	3,451	3	1,15	1,90	,12	
	Gruplar İçi	343,05	333	1,03			
	Toplam	346,50	336				
Tekrar	Gruplar Arası	5,56	3	1,85	1,90	,12	
	Gruplar İçi	323,92	333	,97			
	Toplam	329,49	336				
Sosyal	Gruplar Arası	12,89	3	4,30	5,06	,002	1-4
	Gruplar İçi	282,47	333	,84			
	Toplam	295,37	336				
Genel	Gruplar Arası	2,605	3	,86	2,43	,06	
	Gruplar İçi	119,01	333	,35			
	Toplam	121,61	336				

P< ,05

Tablo 34'te görüldüğü gibi, anne eğitim durumuna göre, öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumları, sosyal strateji (F= 5,59 P= ,002) dışında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir (F = 2,43 P= ,065). Buna göre öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumu, anne eğitim düzeyine göre farklılık gösterdiği söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin mezuniyet durumlarına göre Sosyal stratejilerinde belirlenen farkın kaynağı Tablo 35'te gösterilmiştir.

Tablo 35. Öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre, sosyal stratejileri kullanma durumundaki farkın kaynağı ile ilgili Tukey Hds testi sonuçları.

Anne Mezuniyet Durumu		N	Subset for Alpha= ,05	
			1	2
Tukey B ^{a,b}	1 (İlkokul)	158	3,97	
	2 (Ortaokul)	64	4,04	
	3 (Lise)	80	4,33	4,33
	4(Üniversite)	35		4,52

Tablo 35 incelendiğinde, öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumları, anne eğitim durumuna göre, sadece sosyal strateji kullanımında farklılık göstermektedir. Farkın kaynağı ise öğrencilerin annelerinin ilkokul ve üniversite mezunu olmalarıdır. Buna göre öğrencilerin kullandıkları kelime stratejileri, annesi üniversite mezunu olan öğrenciler lehine farklılık gösterdiği söylenebilir.

Tablo 36. 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, baba eğitim durumları ile ilgili varyans analizi sonuçları.

Kelime Stratejileri		Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p	Farkın Kaynağı
Yürütücü Biliş	Gruplar Arası	,362	4	,09	,19	,93	
	Gruplar İçi	151,90	332	,45			
	Toplam	152,26	336				
Örgütlenme	Gruplar Arası	2,23	4	,55	,81	,51	
	Gruplar İçi	226,91	332	,68			
	Toplam	229,15	336				
Not alma	Gruplar Arası	1,88	4	,47	,45	,77	
	Gruplar İçi	344,62	332	1,03			
	Toplam	346,50	336				
Tekrar	Gruplar Arası	2,62	4	,65	,66	,61	
	Gruplar İçi	326,86	332	,98			
	Toplam	329,49	336				
Sosyal	Gruplar Arası	3,40	4	,85	,96	,42	
	Gruplar İçi	291,96	332	,87			
	Toplam	295,37	336				
Genel	Gruplar Arası	,53	4	,13	,36	,83	
	Gruplar İçi	121,08	332	,36			
	Toplam	121,61	336				

.P< ,05

Tablo 36 incelendiğinde öğrencilerin babalarının eğitim durumları kelime öğrenme stratejilerini kullanmalarına göre anlamlı farklılık göstermemektedir (F= ,36 P=,83). Buna göre öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerini kullanma durumu babalarının eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılığa yol açmadığı söylenebilir.

V. BÖLÜM

SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Bu araştırmada 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin İngilizce kelime öğrenirken kullandıkları stratejilerin, akademik başarılarıyla ve İngilizce dersine karşı tutumlarıyla ilişkileri incelenmiştir. Öğrencilere uygulanan ölçme araçları sonucunda elde edilen verilerin istatistiksel analizleri yapılarak ulaşılan bulgular doğrultusunda sonuçlara ve tartışmalara yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

1. Öğrencilerin genel olarak kelime öğrenme stratejilerini kullandıkları, en fazla sosyal stratejileri kullandıkları, en az yürütücü biliş stratejilerini kullandıkları saptanmıştır.
2. Öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumları, cinsiyete göre incelendiğinde kızlar lehine anlamlı fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kızların erkeklere göre genel olarak kelime öğrenme stratejilerini daha çok kullandıkları belirlenmiştir.
3. Öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumları, dershaneye gitme durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.
4. Öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumları, İngilizceden özel ders alma durumlarına göre sadece sosyal stratejilerin kullanımında farklılıklar göstermektedir. Buna göre özel ders alan öğrenciler kelime

öğrenme stratejilerinden sosyal stratejileri, özel ders almayan öğrencilere göre daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

5. Öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerini kullanma durumları akademik başarılarına göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Akademik başarısı yüksek olan öğrenciler, diğer öğrencilere göre not alma ve sosyal stratejileri daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.
6. Öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerini kullanma durumları İngilizce dersine karşı tutumlarına göre farklılıklar göstermektedir. İngilizce dersine karşı tutumu yüksek olan öğrencilerin, diğer öğrencilere göre örgütleme, yürütücü biliş, sosyal, tekrar, not alma stratejilerini daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Sadece İngilizce dersine karşı tutumu orta düzeyde olan öğrencilerin, diğer öğrencilere göre sosyal stratejileri daha fazla kullandıkları belirlenmiştir.
7. Öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumları, anne ve babalarının eğitim düzeylerine göre sadece anneleri üniversite mezunu olan öğrenciler için anlamlı farklılık göstermektedir. Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin sosyal stratejileri, diğer stratejilere göre daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumları babalarının eğitim düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Tartışma

6. ve 7. sınıf öğrencilerinin genel olarak kelime stratejilerini kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerinden en çok sosyal stratejileri kullandıkları bulunmuştur. Öğrencilerin en çok sosyal stratejileri kullanmalarının sebebi ise, günlük yaşamda aileleri ile öğrendikleri kelimeleri karşılıklı çalışarak, günlük hayatlarına geçirebilme çabaları olabilir. Öğrenciler ile

yapılan görüşmede 5. soru olan: “İngilizce kelime çalışmalarınızı kiminle ya da ne ile yaparsınız?” sorusuna verdikleri cevaplar da “ailemle çalışırım” cevapları, sosyal stratejilerin kullanıldığını desteklemektedir. Magogwe ve Oliver (2007) da ilköğretim öğrencilerinin, Altan (2003) üniversite öğrencilerinin kelime öğrenirken en çok sosyal stratejilerin sık kullanılan stratejiler arasında olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Arsal ve Özen (2006) İngilizce öğretmeni adaylarının dil öğrenme stratejilerini orta düzeyde kullandıkları, sosyal stratejilerin sık kullanılan stratejiler arasında olduğunu belirlemişlerdir. Araştırmanın bu bulgusu diğer çalışmalarla tutarlılık göstermektedir. Öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerinden en az yürütücü biliş stratejilerini kullandıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Bunun sebebi öğrencinin öğrenmede hedef koyma, dil gelişimini takip etme gibi önemli yürütücü biliş stratejilerini bilmemesi olabilir.

6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumu, cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Buna göre, kız öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerini, erkek öğrencilere göre daha fazla kullandıkları görülmüştür. Arsal ve Özen (2007), Peacock ve Ho (2003), Somuncuoğlu ve Yıldırım (2000), Maria ve Catalan (2003), Oflaz (2008)’in araştırma sonuçlarında strateji kullanımını kızlar lehine olduğunu bulmuşlardır. Araştırmanın bu bulgusu daha önce yapılan araştırmaların bulguları ile tutarlılık göstermektedir. Buna karşılık Arsal ve Özen (2006) dil öğrenme stratejileri kullanımının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır. Kelime öğrenme stratejilerini en çok kız öğrencilerin kullanma sebebi, araştırmanın yapıldığı 12-13 yaşlarında, gelişim ve öğrenmeye göre kız öğrencilerin erkeklere göre daha çabuk olgunlaşması ve öğrenme becerilerini daha erken geliştirmeleri olabilir.

6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumlarının, dershaneye gitme durumlarına göre anlamlı bir farklılığa yol açmadığı bulunmuştur. 6. ve 7. sınıf öğrencileri eğitim sistemimizde yer alan Seviye Belirleme Sınavı (SBS)’nda başarılı olabilmek için dershaneye gitmektedirler. Bu sınavda sorulan İngilizce soru sayısının ve doğru sayısı ile çarpılacak katsayının diğer derslere göre daha az oluşu İngilizce dersini daha az önemsemelerine yol açabilir. Bu sebeple,

dershaneye giden öğrenciler ile gitmeyen öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejileri arasında bir fark oluşmayabilir.

6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumlarının, özel ders alma durumları açısından sadece sosyal strateji kullanımında farklılık gösterdiği bulunmuştur. İngilizce dersinden özel ders alan öğrenciler, öğretmen ile birebir çalışmaktadırlar. Okuldaki İngilizce eğitimi yanında, öğrenci öğretmen ile çalışırken daha fazla etkinlik, alıştırma, konuşma becerileri ile karşılaşabilir. Öğrenci bu etkinlikleri yerine getirirken öğretmeni ile birebir iletişim içinde olması sosyal stratejileri daha fazla kullanmasını gerektirebilir. Bunun yanında özel ders almayan öğrenciler sadece okul ortamındaki konuşma etkinlikleriyle sınırlı kalabildiklerinden sosyal stratejileri keşfetmeleri zor olabilir. Öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma durumlarının, özel ders alma durumlarına göre örgütleme, not alma, tekrar ve yürütücü biliş stratejilerinde anlamlı farklılık göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır. Bunun sebebi, okulda verilen öğretimde not alma, örgütleme, tekrar ve yürütücü biliş stratejilerinin kullanımına sosyal stratejilerin kullanımından daha çok yer verilmesi olabilir. Öğrencilerin sınıf ortamında konuşmaktan çekinmesi, bunun yanında derse not alarak, kelimeleri tekrar ederek katılması diğer sebepler arasında olabilir. Sınıf ortamında İngilizce konuşmaktan çekinen öğrenci, özel derste öğretmeniyle çekinmeden İngilizce konuşabilir ve böylece sosyal stratejileri daha fazla kullanıyor olabilir.

6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumunda, kelime ile ilgili akademik başarıları açısından anlamlı farklar bulunmuştur. Araştırmanın bulgularına göre öğrencilerin not alma ve sosyal stratejileri kullanmaları, akademik başarılarını etkileyebilir. Görüşmenin 1. sorusu olan “Yeni kelime öğrenirken neler yaparsınız?” ile ilgili verilerde de başarılı öğrencilerin en fazla not alma stratejilerini kullandıkları ve görüşmenin 5. sorusu: “İngilizce kelime çalışmalarınızı kiminle ya da ne ile yaparsınız?” ile ilgili verilerde de başarılı öğrencilerin en fazla sosyal stratejileri kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre görüşme sonucunda elde edilen bulguların, nicel verileri desteklediği görülmektedir. Başarılı öğrencilerin en fazla not alma ve sosyal stratejilerini kullanmalarının sebebi öğrencilerin derste yeni bir kelime geçtiğinde kelime defterine ya da herhangi bir yere kelimeyi anlamıyla beraber yazmaları ve kelimelere çalışırken not aldığı

kelimeleri gözden geçirmeleri olabilir. Ailesiyle ya da çevresiyle öğrendiği kelimeleri kullanabilen öğrencilerin akademik başarıları, kelimeleri kullanamayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Çünkü öğrenilen kelimeleri kullanabilme dil becerisini yükseltebilir. Yapılan araştırmalarda Somuncuoğlu ve Yıldırım (2000) akademik başarıları yüksek öğrencilerin anlamlı ve bağımsız öğrenmeye yönelik stratejileri daha çok kullandıkları, Tay ve Taşdemir (2007) yaptıkları deneysel çalışmada öğrenme stratejilerini kullanan öğrencilerin Fen Bilgisi Öğretimi konularında akademik başarılarının yüksek olduğu, Bin (2008) başarılı öğrencilerin öğrenme stratejilerini daha iyi yönettikleri, Megogwe ve Oliver (2007) dil yeterliği yüksek olan öğrencilerin dil öğrenme stratejilerini, dilde daha az yeterli olan öğrencilere göre daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Griffiths (2007) düşük dil seviyesindeki öğrencilerin, yüksek dil seviyesindeki öğrencilere göre daha az düzeyde strateji kullandıkları araştırmanın sonuçları arasındadır. Altan (2003) dil öğrenme stratejileri ile yabancı dil öğrenme başarıları arasındaki ilişkinin doğrusal olduğunu bulmuştur. Tunçer ve Güven (2007) öğrenme stratejilerinin öğretimiyle öğrencilerin akademik başarıları ve hatırd tutma düzeylerinde olumlu yönde farklılık oluştuğu sonucuna ulaşmışlardır. Gök ve Sılay (2008), strateji öğretiminin öğrencilerin başarıları ve problem çözme becerileri üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Buna göre, stratejilerin kullanımı akademin başarıyı olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumu, İngilizce dersine karşı tutum düzeyleri açısından anlamlı farklılık gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin kelime stratejileri kullanma durumları, İngilizce dersine karşı tutum düzeyleri sosyal stratejiler dışında tutumları yüksek olan öğrencilerin lehine olduğu görülmüştür. Sosyal stratejilerin kullanımı ise, İngilizce dersine karşı tutumları orta düzeyde olan öğrencilerin lehine olduğu bulunmuştur. Somuncuoğlu ve Yıldırım (2000) da derse duyulan ilginin tutumun, dersi öğrenirken kullanılan anlamlı biliş ve biliş yönlendirici stratejileri kullanmayı olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Gök ve Sılay (2008) öğrenme stratejileri öğretiminin öğrencilerin derse karşı tutumlarını üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Buna karşın Tunçer ve Güven (2007) yaptıkları deneysel çalışmada, öğrenme stratejilerinin öğretimi sonucunda deney ve kontrol grubu arasında derse

ilişkin tutumlarında anlamlı bir fark oluşmadığını bulmuşlardır. Tutumun kullanılan kelime stratejileri etkilemesinin sebebi, derse karşı olumlu düşünceler hissedilen öğrenci dersin gerektirdikleri yapmaya çalışabilir, motivasyonu yüksek olabilir ve öğrenme için kendine uygun öğrenme stratejilerini keşfedip geliştirip kullanmaya çalışması olarak düşünülebilir.

6. ve 7. sınıf öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, annelerinin mezuniyet durumuna göre sosyal stratejilerde, anneleri üniversite mezunu olan öğrenciler adına anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Yabancı dili, çocuğuyla beraber günlük yaşamına geçirmeye çalışan anne, çocuğuna İngilizce için okulla beraber yardımcı olmaktadır. Evde, annesi ile İngilizce konuşmaya çalışan öğrencinin, sosyal stratejileri daha fazla kullandığı söylenebilir. Araştırmanın bu bulgusu Somuncuoğlu ve Yıldırım (2000)'ın anne-baba eğitim düzeyi yüksek öğrencilerin öğrenme stratejilerini, anne-baba eğitim düzeyi daha düşük öğrencilere oranla daha çok kullandıkları bulgusu ile tutarlılık göstermektedir. Xuesong (2006) Çin öğrencilerinin dil öğrenmelerinde aile desteğini araştıran çalışmanın sonucunda, ailelerin öğrencinin dil gelişimine tanıklık ettikleri, dil öğrenmelerini kolaylaştırdıkları, dil öğrenme ile ilgili tavsiyede buldukları ve öğretmen veli işbirliği sonucunda öğrencinin dil öğreniminde olumlu sonuçlar elde edildiğini bulmuştur. Öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerini kullanma durumlarının, babalarını eğitim durumlarına göre farklılık göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır. Bunun sebebi günümüz çocuklarının babalarının işlerinden dolayı anneleriyle daha çok vakit geçirmeleri olabilir. Çalışan ya da çalışmayan anneler çocuklarının her türlü sorunlarıyla ilgilenmeleri, okul ile ilgili konularda onlara babalarından daha fazla yardımcı olma durumu neden olabilir.

VI. BÖLÜM

ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgularına bağlı olarak öneriler sunulmuştur.

6.1. Kelime Öğrenme Stratejilerinin Geliştirilmesine Yönelik Öneriler

1. Öğrenme sürecinde sosyal stratejiler kadar yürütücü biliş, örgütleme, not alma, tekrar stratejilerinin de önemli olduğu ve akademik başarıyı olumlu yönde etkileyebileceği düşünüldüğünde öğrencilerin bu stratejileri kullanma durumları geliştirilmelidir.

2. Stratejiler birbiriyle ilişkili olduğundan özellikle araştırma sonucunda en az yürütücü biliş stratejilerin kullanılması, bu stratejilerin de en az diğer stratejiler kadar önemli olduğu için, öğrencilere yürütücü biliş strateji öğretiminin yapılması önemli olmaktadır.

3. Kelime öğrenme stratejilerinin küçük yaşlardan itibaren geliştirilebilmesi için amaca uygun öğretim yapılmalıdır. Bu konuda özellikle İlköğretim birinci kademe öğretmenleri başta olmak üzere İlköğretim ikinci kademe öğretmenlerine öğrenme stratejilerini öğrencilerine öğretebilme, uygun eğitim ortamlarının hazırlanması, öğretimin planlanması konusunda hizmet içi eğitim verilmelidir.

4. Akademik dil kullanım başarısı yüksek olan öğrencilerin en çok not alma ve sosyal stratejileri kullandıkları bulgusuna dayanarak, öğretmenler, anne ve babalar ile iletişim içinde olup, öğrencilere strateji öğretiminde anne ve babanın da katkısını

sağlamaya çalışılmalıdır. Bu iletişim için velilerle sık aralıklarla topluca ya da bireysel olarak yapılacak toplantılar yararlı olabilir.

5. Öğretmenler sınıflarında uygun eğitim durumlarını hazırlayarak (örneğin başarılı ve başarısız öğrencilerin birlikte oturmalarını sağlamak) öğrencilerin stratejilerin kullanımı konusunda birbirlerine model olmalarını, birbirlerine yardımcı olmalarını sağlamalıdır.

6. İngilizce dersine karşı tutumu yüksek olan öğrencilerin stratejilerden çoğunu, diğer öğrencilere oranla daha çok kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Stratejilerin kullanımının akademik başarıyı arttırdığı düşünülerek, derse karşı olumlu tutum geliştirilmesi sağlanmalıdır. Eğer ders öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılıyorsa, bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak ona uygun eğitim ortamı düzenleniyorsa öğrencinin derse karşı olumlu tutum içinde olacağı beklenebilir. İngilizce dersinde yapılacak kelime öğrenme stratejilerinin öğretimi sürecinde, öğrenci kelime öğrenme stratejilerini kendi öğrenme sürecine uyguladığında akademik başarısı yükselebilir ve tutumu da olumlu yönde değişebilir.

7. Kelime stratejilerini öğretimi ile ilgili anne ve babalara eğitim seminerleri düzenlenmelidir. Anne babanın çocuğunun öğrenme sürecine dahil olmaları, çocuğun sadece sosyal stratejileri değil, diğer stratejileri de etkili olarak kullanmayı öğrenmesini sağlayacaktır.

6.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Bu çalışmada İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencileri ile çalışılmıştır. İlköğretim birinci kademe, lise ve üniversite öğrencileriyle de kelime öğrenme stratejilerini araştıran çalışmalar yapılmalıdır.

2. İngilizce öğretmenlerinin sınıflarında kelime öğrenme stratejilerinin öğretimini araştıran betimsel çalışmalar da yapılmalıdır.

3. Öğrencilere kelime öğrenme stratejilerinin öğretimi yapılarak, uygulanan sürecin etkililiğini araştıran deneysel çalışmalar da yapılabilir.

4. Öğrenme stratejilerin öğretimini hedefleyen, öğretmenlere yönelik bir hizmet içi eğitim ihtiyaç belirleme araştırması da yapılabilir.

5. İngilizce öğretmenlerinin derslerinde kelime öğrenme strateji öğretimini ne kadar yaptıkları konusunda çalışmalar yapılmalıdır.

6. İngilizce öğretmenlerinin kelime öğrenme stratejilerinin önemi konusundaki görüşlerini almayı amaçlayan çalışmalar da yapılmalıdır.

7. Öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerinin önemi konusundaki görüşlerini almayı amaçlayan çalışmalar da yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Altan, Zülküf, Mustafa. "Language Learning Strategies and Foreign Language Achievement". **Eğitim ve Bilim**. Cilt:28. Sayı:129. S.25-31. 2003.
- Arsal, Zeki. Özen, Raşit. "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğrenme Staratejileri ve Öğrenme Biçimi Tercihlerinin İncelenmesi". **Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Cilt:7. Sayı: 2. Aralık. 2007
- Arsal, Zeki. Özen, Raşit. "**The Language Learning Strategies Of Elt Teacher Canditates**". The 10th "International INGED ELT Conference on the Subject of Practice and Progress" Selcuk University Konya- Turkey. 3-5 Kasım. 2006.
- Atay, Derin. Ozbulgan, Cengiz. "Memory strategy instruction, contextual learning and ESP vocabulary recall". **English for Specific Purposes** 26 s.39-51. 2007.
- Bağçeci, Birsen. Yaşar, Mehmet. "Ortaöğretim Kurumlarında İngilizce Öğretimine İlişkin Öğrenci Görüşleri". **Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**. 6(1):9-16 .2007.
- Belet, Dilek, Ş. Yaşar, Şefik. "Öğrenme Stratejilerinin Okuduğunu Anlama ve Yazma Becerileri İle Türkçe Dersine İlişkin Tutumlara Etkisi". **Eğitimde Kuram ve Uygulama**. Sayı:3, Sayfa: 69-86. 2007.
- Bin, Xu. "Application of Learning Strategies and Collage English Reading Achievements". US- ChinaForeign Language, ISSN1539-8080,USA. Vol:6, No:5. 2008

- Bull, Susan. Ma, Yingxin. "Raising Learner Awareness of Language Learning Strategies in Situations of Limited Resources". *Interactive Learning Environments*. Vol.9, No:2, pp:171-200. 2001.
- Cameron, Lynne. **Teaching Language to Young Learners**. Cambridge: Cambridge University Press. 2001.
- Chamot, Anna Uhl. "Language Learning Strategy Instruction: Current Issues and Research". **Annual Review of Applied Linguistics**. No:25, Sayfa:112-130. 2005.
- Coady, James. "L2 Vocabulary Acquisition, A Synthesis of the research". **Second Vocabulary Acquisition, Editörler: James Coady, Thomas Huckin**. Cambridge Applied Linguistics. Cambridge University Press. Sayfa:273-290. 1997.
- Ekmekçi, M, Neslihan. "Vocabulary Learning Strategies And Their Effects Onturkish Efl Learners Outcomes" Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi. **Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**. 1999.
- Erdem, Ali Rıza. "Öğrenmede Etkili Yollar: Öğrenme Stratejileri ve Öğretimi" *İlköğretim-Online*,4(1), 1-6. 2005.
<http://ilkogretim-online.org.tr> Ağustos, 2008.
- Erdem, Devrim. "A Study of Developing an Attitude Scale toward an English Course". **Eurasian Journal of Educational Research**, Sayı: 28, Sayfa: 45-54. 2007
- Gagne, R.M. **Essentials of Learning for Instruction**. 2nd Ed., New Jersey, Prentice Hall, Inc. 1988.
- Griffiths, Carol. "Language Learning Strategies: Students' and Teachers' Perceptions". **Oxford Journals, ELT Journal**, No:61, Sayfa:91-99. 2007.

Gencil, Ufuk. “Türkiye!de Yabancı Dil Öğrenme ve Yabancı Dil Yoğun Eğitimlerin Ekonomik ve Sosyal Maliyetleri”. **Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt 7, Sayı 2. 2005.

Ghazal, Lotfi. “Learning Vocabulary in EFL Contexts through Vocabulary Learning Strategies”. **Novitas Royal**. Vol: 1(2). Pp:84-91, 2007.

Gök, Tolga. Sılay, İlhan. “ Fizik Eğitiminde İşbirlikli Öğrenme Gruplarında Problem Çözme Stratejileri Öğretiminin Problem Çözmeye Yönelik Tutum Üzerindeki Etkileri”. **Eğitimde Kuram ve Uygulama**. Cilt:4, Sayı:2, Sayfa: 253-266. 2008.

Gu, Peter Yongqi. “Vocabulary Learning in a Second Language: Person, Task, Context and Strategies”. **Teaching English as a Second or Foreign Language**. Vol:7, No:2, 2003.

Gu, Peter.Yongqi. “Learning Strategies: Prototypical Core and Dimensions of Variation”. **Centre for Research in Pedagogy and Practice National Institute of Education Nanyang Technological University**, Working Paper No. 10, 2005.

Hamurcu, Hülya. “ Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Kullandıkları Öğrenme Stratejileri”. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Sayı:23. Sayfa: 127-134. 2002

Hancıoğlu, Selcan. “Adana Anadolu Öğretmen Lisesinde Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Uyguladıkları Kelime Öğrenme Stratejileri”. Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi. **Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**. 2004
<http://sosyalbilimler.cu.edu.tr/tez/765/>

Jurkovic, Violeta. “Vocabulary Learning Strategies in an ESP Context”
www.sdutsj.edus.si/ScriptaManent/2006_1/Jurkovic.pdf

- Kabadayı, Abdülkadir. “Öğrenci Merkezli Yabancı Dil Öğretim Modeli Tercih Ölçeği”. **Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**. Cilt: 5. Sayı:1, 2003
- Karasar, Niyazi. **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Nobel Yayın Dağıtım. 16. Baskı. Ankara. Eylül, 2006.
- Kudo, Y. 1999, L2 Vocabulary learning strategies. 1999.
<http://nflrc.hawaii.edu/Networks> . Şubat, 2007.
- Kütük, Raziye. “The effect of Mnemonic Vocabulary Learning Strategy and Story Telling on Young Learners’ Vocabulary Learning and Retention”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. **Cukurova University, The Institute of Social Sciences, Department of English Language Teaching**. 2007.
- Lai, Yu-Ling. “Teaching Vocabulary Learning Strategies: Awareness, Beliefs, and Practices. A survey of Taiwanese EFL Senior High School Teachers”. **MA in English Language Teaching, Department of Language & Linguistics, University of Essex**. 2005.
- Magogwe, Joel.Mokuedi, Oliver, Rohanda.. “The relationship between language learning strategies, proficiency, age and self-efficacy beliefs: A study of language learners in Botswana” . **System 35**. p.330-352. 2007.
- Maria, Rosa. Catalan, Jimenez. “Sex differences in L2 Vocabulary Learning Strategies”. **International Journal of Applied Linguistics**. Sayı:13, No:1, 2003.
- Mayer, R.E. **Educational Psychology: A Cognitive Approach**. Little, Brown and Company Limited, U.S.A. 1987

- Nation, Paul. **Learning vocabulary in another language**. Cambridge: Cambridge University Press. 2001.
- Nation, Paul. **Tecahing and Learning Vocabulary**. Heinle & Heinle, Boston, MA, 1990.
- Nyikos, Martha., & Oxford, Rebecca.L., 1993: "A factor-analytic study of language learning strategy use: Interpretations from information processing theory and social psychology". **Modern Language Journal**,77 (1), 11-23.
- Oflaz, Adnan. "Almanca Öğretmeni Adaylarının Dil Öğreniminde Kullandıkları Öğrenme Stratejileri" **Uluslar arası Sosyal Araştırma Dergisi**. Cilt 1/3 Bahar. 2008
- Oxford, Rebacca.L. , 1990. **Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know**. Newbury House, New York.
- Özer, Bekir. Öğrenmeyi Öğretme. Eğitim Bilimlerinde Yenilikler. Editör: Ayhan Hakan, İlköğretim Öğretmenliği Lisans Tamamlama Programı. **Anadolu Üniversitesi Yayınları**, No:1016, ss.149-160. 1998.
- Özer, Bekir. İlköğretim ve ortaöğretim okullarının eğitim programlarında öğrenme stratejileri. **Eğitim Bilimleri ve Uygulama**, 1(1), 17-32. 2002
<http://www.emu.edu.tr/bekirozer/newsite/index.php?pgid=3>
- Peacock, Matthew. Ho, Belinda. "Student Language Learning Strategies Across Eight Disciplines". **International Journal of Applied Linguistics**, Sayı:13, No:2. 2003.
- Rasekh, Zohreh Eslami ve Ranjbary, Reza. "Metacognitive Strategy Training for Vocabulary Learning". **Teaching English as a Second or Foreign Language**. Vol:7, No:2, 2003.

- Rubin, John. **Learner strategy: Theoretical assumption, research history and typology.** In Wenden & Rubin (Eds), **Learner strategies in language learning** .15- 30. New jersey Hall: Prince Hall. 1987.
- Schmitt, Norbert. Vocabulary learning strategies. **Vocabulary: description, acquisition and pedagogy** Editörler: Norbert Schmitt & Michael McCarthy. Cambridge University Press. 1997.
- Schmitt, Norbert. **Vocabulary in Language Teaching.** Cambridge: Cambridge University Press. 2000
- Segler, Thomas, M. “PhD Research Proposal: Second Language Vocabulary Acquisition and Learning Strategies in ICALL Environments”. 2001.
<http://homepages.inf.ed.ac.uk/s9808690/newprop.pdf>
- Senemoğlu, Nuray. **Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya.** Ankara Gazi Kitabevi. 12. Baskı. 2005
- Somuncuoğlu, Yeşim. Yıldırım, Ali. “Öğrenme Stratejileri Kullanımının Çeşitli Değişkenlerle İlişkisi”. **Eğitim ve Bilim.** Cilt: 25. Sayı: 115, Ocak S. 57-64. 2000.
- Song, Xiaomei. “Language Learner Strategy Use and English Proficiency in the Michigan English Language Assessment Battery”. **Spain Fellow Working Papers in Second or Foreign Language Assessment**, Vol:3, 2005.
- Şahin, Özlem.. “Yabancı dil İngilizce eğitiminde kelime öğrenme stratejilerinin öğretimi”. Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi. **Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü** 2003.
<http://kybele.uludag.edu.tr/kybcgi.cgi?DL=0&TR=2&SP=66413&IS=DETAY&PR=00&KD=370&KN=66427&N1=&N2=>

Şimşek, Hasan. “Nitel Araştırma Yöntemleri”.

www.teged.org/dosyalar/2006sunumlar/HasanSimsek.ppt

Şimşek, Nurettin. Karakoç, Şerife. “Öğretme Stratejilerinin Öğrenme Stratejileri Kullanımına Etkisi”. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (KUYEB) Uluslar arası ve hakemli **Eğitim Bilimleri Dergisi**. Cilt:4, Sayı: Mayıs 2004.

Tay, Bayram. Taşdemir, Adem.. “Fen Bilgisi Öğretiminde Öğrencilerin Öğrenme Stratejilerini Kullanmalarının Akademik Başarıya Etkileri”. **Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Sayı: XX, Sayfa: 173-187. 2007

Tay, Bayram. “Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Öğrenme Stratejileri”. **Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi**. Cilt: 6, Sayı:1, Sayfa: 209-225. 2005.

Thompson, Paul. Campbell, Colin. “Learning Vocabulary – A Practical Approach”. 2002.

<http://www.usingenglish.com/files/pdf/learning-vocabulary.pdf> .

Tunçer, Berfu,K. Güven, Bülent. “Öğrenme Stratejileri Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarıları, Hatırda Tutma Düzeyleri Ve Derse İlişkin Tutumları Üzerindeki Etkisi”. **Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi**. Cilt:4, Sayı:2, Sayfa:1-20. Aralık, 2007.

Üredi, Işıl. Üredi Lütü. “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Öz-düzenleme Stratejileri ve Motivasyonel İnançlarının Matematik Başarısını Yordama Gücü”. **Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, ss. 250-260, Aralık 2005.

Üredi, Işıl. Üredi Lütü. “Öğrencilerin Öz-Düzenleme Becerilerini Geliştiren Öğrenme Ortamının Oluşturulması”. **EDU 7**. Cilt:2, Sayı:2. Eylül, 2007.

- Üstünel, Eda. “Aile Bireylerinin İngilizce Öğrenimine Katkıları İle Öğrencilerin Üniversite Yabancı Dil Sınavı’ndaki Başarılarının Karşılaştırılması”. **Milli Eğitim Dergisi**. S.192-202. 2008.
- Xuesong, Gao. “Strategies Used By Chinese Parents to Support English Language Learning”. **RELC Sage Publications**. Cilt: 37,No: 3 Sayfa: 285-298, 2006.
- Wharton, Glenn. “Language Learning Strategy Use of Bilingual Foreign Language Learners in Singapore”. **Language Learning**. Sayı:50, No:2, Sayfa:203-243. Haziran 2000.
- Wu, Wei-Shi. “Use and Helpfulness Rankings of Vocabulary Learning Strategies Employed by EFL Learners in Taiwan” **Journal of Humanities and Social Sciences**. Vol.1. No.2, pp7-13. 2005.
- Zengin, Buğra. Seven, Mehmet Ali. “İkinci Dil Öğrenme Stratejileri ve Algılama Farklılıkları”. **Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi**. Cilt:9, Sayı:2. 2007.
- Zimmerman, B. J. “Self-regulated learning and academic achievement: An overview”. **Educational Psychologist**, 25(1), 3-7. 1990.
- Zhang, Lawrence Jun. “Research into Chinese EFL Learner Strategies: Methods, Findings and Instructional Issues”. **The Continuum Publishing Group. RELC**. No: 34.3. pp. 284-322. 2003.

EKLER

- EK. 1. Kelime Öğrenme Stratejileri Kullanma Ölçeği
- EK. 2. İngilizce Kelime Başarı Testi Maddelerinin Madde Güçlük,Ayırıcılık Gücü, Standart Sapma ve Varyans Değerleri
- EK. 3. 6. Sınıf İngilizce Kelime Başarı Testi
- EK 4. 7. Sınıf İngilizce Kelime Başarı Testi
- EK 5. İngilizce Dersine Karşı Tutum Ölçeği
- EK 6. Görüşme Formu

EK. 1.

KELİME ÖĞRENME STRATEJİLERİ KULLANMA ÖLÇEĞİ

Sevgili Öğrenciler,

Bu ölçeğin amacı sizlerin İngilizce kelime öğrenirken kullandığınız yöntemleri araştırmaktır. Adınızı, soyadınızı, sınıfınızı yazdıktan sonra, lütfen verilen her ifadeyi dikkatlice okuyun ve yazılanı gerçekten yapma ya da yapmama durumuna göre uygun seçeneği işaretleyin.

Teşekkür ederim.

Seda ŞERBATIR

Adınız Soyadınız:

Sınıfınız:

	Tamamen Katılıyorum.	Katılıyorum.	Kararsızım.	Katılmıyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum.
1. Kelime öğrenirken hissettiklerimi, yakınlarımla paylaşıyorum.					
2. Öğrendiğim kelimeleri kullanırken korkuyorsam, kendimi rahatlatmaya çalışırım.					
3. Kelime çalışırken günlük tutup gelişmemi takip ederim.					
4. Grup çalışmalarında kelimeleri daha iyi öğrenirim.					
5. Kendime günlük ya da haftalık kelime sayısı hedefi koyarak, belirlediğim sayıda kelime öğrenirim (Günde 10 kelime gibi).					
6. Ne kadar kelime öğrendiğim konusundaki gelişimimi düşünürüm.					
7. Konuşma sırasında bir kelime aklıma gelmiyorsa onu yüz ifadeleriyle ya da beden dilimle anlatmaya çalışırım.					
8. Anlamca yakın olan kelimelere beraber çalışırım (school, classroom, student.. gibi).					
9. Kelimeleri kategorilere ayırırım (eylemler, sıfatlar, meslekler gibi).					
10. Anlamını bilmediğim bir kelimeyi anlatabilmek için varsa kelimenin eş ve zıt anlamlarıyla çalışırım.					
11. Kelime defteri tutarım.					
12. Derste geçen yeni bir kelimeyi anlamıyla beraber not alırım.					
13 Öğrendiğim yeni bir kelimeyi birkaç defa yazarım.					
14. Öğrendiğim yeni bir kelimeyi sesli olarak tekrarlarım.					
15. Anlamını bilemediğim kelimeyi İngilizce öğretmenime sorarım					
16. Tatil yörelerinde ya da herhangi bir yerde yabancı birileriyle karşılaştığımda bildiğim kelimeleri kullanarak konuşmaya çalışırım.					

EK. 2.**İNGİLİZCE KELİME BAŞARI TESTİ MADDELERİNİN MADDE GÜÇLÜK,
AYIRICILIK GÜCÜ, STANDART SAPMA VE VARYANS DEĞERLERİ****1. İngilizce Kelime Başarı Testi 6. Sınıf Maddeleri**

Madde	p	r	s	s²
1	0,80	0,31	0,4	0,16
2	0,83	0,29	0,37	0,14
3	0,87	0,28	0,33	0,11
4	0,80	0,34	0,4	0,16
5	0,69	0,34	0,45	0,21
6	0,48	0,23	0,48	0,24
7	0,67	0,27	0,46	0,22
8	0,86	0,29	0,34	0,12
9	0,58	0,30	0,48	0,24
10	0,76	0,28	0,42	0,18
11	0,56	0,29	0,48	0,24
12	0,52	0,29	0,48	0,24
13	0,63	0,30	0,47	0,23
14	0,66	0,37	0,46	0,22
15	0,78	0,31	0,41	0,17
16	0,50	0,38	0,5	0,25
17	0,73	0,25	0,43	0,19
18	0,65	0,32	0,46	0,22
19	0,71	0,31	0,44	0,20
20	0,72	0,33	0,44	0,20
21	0,70	0,27	0,45	0,21
22	0,59	0,26	0,48	0,24
23	0,52	0,37	0,48	0,24
24	0,78	0,31	0,41	0,17
25	0,54	0,34	0,48	0,24
26	0,69	0,35	0,45	0,21
27	0,70	0,33	0,45	0,21
28	0,59	0,32	0,48	0,24

2. İngilizce Kelime Başarı Testi 7. Sınıf Maddeleri

Madde	p	r	s	s ²
1	0,37	0,29	0,47	0,23
2	0,68	0,30	0,45	0,21
3	0,29	0,45	0,44	0,20
4	0,52	0,35	0,48	0,24
5	0,61	0,36	0,47	0,23
6	0,58	0,32	0,48	0,24
7	0,49	0,37	0,48	0,24
8	0,75	0,34	0,42	0,18
9	0,51	0,28	0,48	0,24
10	0,84	0,32	0,36	0,13
11	0,59	0,35	0,48	0,24
12	0,75	0,27	0,42	0,18
13	0,51	0,40	0,48	0,24
14	0,42	0,35	0,48	0,24
15	0,54	0,31	0,48	0,24
16	0,66	0,30	0,46	0,22
17	0,46	0,35	0,48	0,24
18	0,79	0,38	0,4	0,16
19	0,38	0,37	0,47	0,23
20	0,53	0,32	0,48	0,24
21	0,63	0,32	0,47	0,23
22	0,56	0,35	0,48	0,24
23	0,44	0,31	0,48	0,24
24	0,80	0,29	0,4	0,16
25	0,66	0,32	0,46	0,22
26	0,70	0,27	0,45	0,21
27	0,57	0,29	0,48	0,24
28	0,43	0,30	0,48	0,24

EK. 3.

Sevgili Öğrenciler;

Bu testin amacı sizin kelime bilginizi ölçmektir. Testte toplam 28 soru bulunmaktadır. Her bir soruyu dikkatlice okuyarak cevap kağıdında ilgili yere işaretleyin. Emin olmadığınız ya da bilemediğiniz soruyu boş bırakın.

Teşekkür ederim.

Seda ŞERABATIR

**Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Eğitim Programları ve Öğretimi
Yüksek Lisans Programı öğrencisi**

VOCABULARY TEST FOR 6th GRADES

Choose the correct answer. (Doğru seçeneği işaretleyin)

1. I'm a _____. I can pull out teeth.
a) farmer b) dentist
c) tailor d) soldier

2. A: What's your _____ ?
B: I'm a mechanic.
a) name b) age
c) nationality d) job

3. A: What colour is the Turkish flag?
B: It's _____ and _____.
a) pink-purple b) white-red
c) black- white d) green- pink

4. A: What colour is the _____ ?
B: It's red.
a) strawberry b) zebra
c) sea d) yoghurt

5. I'm not rich. I'm _____.
a) new b) poor
c) sad d) tall

6. I'm too _____. I can't touch the ceiling.
a) long b) angry
c) short d) cold

7. The month is August. It isn't cold. It's very _____.
a) windy b) snowy
c) rainy d) hot

8. She isn't ugly. She is _____.
a) beautiful b) new
c) empty d) hot

9. There is some water in the glass.
The glass is _____.
a) big b) small
c) full d) short

10. The dress is 250 YTL. It's very _____.
a) cheap b) beautiful
c) ugly d) expensive

11. The man is 2.00 m. He is very _____.
a) long b) tall
c) short d) tired

12. There are armchairs and sofas in the _____.
a) bathroom b) bedroom
c) livingroom d) kitchen

13. There are two bottles of milk, eggs and some butter in the _____.
a) table b) fridge
c) computer d) dish washer

14. Can a monkey _____ a tree?
a) climb b) walk
c) run d) fly

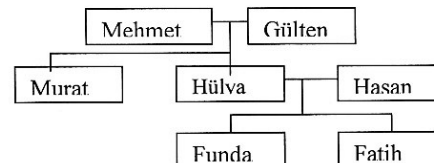
15. Are there any _____ ?
a) potatoes b) tomatoes
c) mushrooms d) carrots

16. There are some pictures _____ the wall.
a) in b) next to
c) on d) under

Look at the family tree. Answer the questions (19-20-21-22).

(17. 18. 19.20. soruları aile ağacına bakarak cevaplayın)

17. Hülya is Hasan's _____.
a) aunt b) mother
c) grandmother d) wife

18. Murat is Mehmet's and Gülten's _____.
a) son b) brother
c) father d) uncle

19. Funda is Fatih's _____.
a) sister b) daughter
c) mother d) brother

20. Murat is Funda's and Fatih's _____.
a) father b) brother
c) aunt d) uncle

Find the odd words in the groups (23-24-25-26).

(21. 22. 23.24. sorularda her 3 kelime bir grup oluşturuyor ve bir tanesi bu grubun dışında. Farklı olanı bulun).

21. a) lemonade b) tea c) oil d)meat
22. a) sugar b) rice c) tomato d) honey
23. a) behind b) bookstore c) between d) opposite
24. a) light b) purple c) white d) brown

Read the text and find the missing words.

(Parçayı okuyun ve boşluklara gelecek kelimeleri şıklardan seçin)

Hello! I'm Selim. I'm a student. I'm 12 years old. I'm from Ankara. It's a big city and it's in the ⁽²⁵⁾ _____ of Turkey.

There are shopping centres, museums and cinemas in Ankara.

I have got a ⁽²⁶⁾ _____. It's name is Pamuk and it likes milk. I like animals.

I can ⁽²⁷⁾ _____ an omelet and macaroni. My mother can make a cake well. My father is very strong. He can ⁽²⁸⁾ _____ 100 kilos.

25. a) west b) south c) middle d) east
26. a) turtle b) cat c) dog d) bird
27. a) ride b) drive c) draw d) cook
28. a) lift b) sing c) speak d) read

Circle your answers here (Cevaplarınızı buraya işaretleyin)

- 1 A B C D
2 A B C D
3 A B C D
4 A B C D
5 A B C D
6 A B C D
7 A B C D
8 A B C D
9 A B C D
10 A B C D
11 A B C D
12 A B C D
13 A B C D
14 A B C D
15 A B C D
16 A B C D
17 A B C D
18 A B C D
19 A B C D
20 A B C D
21 A B C D
22 A B C D
23 A B C D
24 A B C D
25 A B C D
26 A B C D
27 A B C D
28 A B C D
29 A B C D
30 A B C D

EK. 4.

VOCABULARY TEST FOR 7th GRADES**Choose the correct answer. (Doğru seçeneği işaretleyin)**

1. Our school _____ at 7:30 a.m. and it finishes at 12:30 p.m.
a) walks b) begins
c) studies d) gets
2. A: What is the _____ like today?
B: It's sunny.
a) rainy b) windy
c) weather d) warm
3. A: The teacher is _____ with you.
B: Why?
A: Because you were late.
a) angry b) happy
c) hungry d) thirsty
4. The buildings were small sixty years _____.
a) last b) past
c) ago d) yesterday
5. Rifat Ilgaz was a _____.
a) singer b) president
c) footballer d) writer
6. We were in England last month and we _____ Buckingham Palace.
a) had b) visited
c) ate d) told
7. I have my _____ at 8 o'clock every morning.
a) lunch b) dinner
c) school d) breakfast
8. My best friend _____ the guitar every weekend.
a) goes b) walks
c) plays d) swims
9. My father _____ in an office.
a) works b) studies
c) goes d) comes
10. Antalya is _____ than Ağrı.
a) colder b) hotter
c) thinner d) fatter
11. Planes are _____ than cars.
a) older b) younger
c) faster d) slower
12. My brother can _____ a cake by himself.
a) study b) play
c) clean d) make
13. I can _____ my room by myself.
a) have b) see
c) help d) tidy
14. A: What is the matter with you?
B: I have a _____.
a) cold b) watch
c) bike d) doctor
15. My car is very dirty. I have to _____ it.
a) go b) buy
c) wash d) cut
16. There isn't any food in the fridge.
We can go _____.
a) shopping b) library
c) bank d) theatre
17. Look at the dark _____. It's going to rain.
a) trees b) clouds
c) birds d) garden
18. A: Did you _____ the film yesterday night?
B: No I didn't.
a) eat b) drink
c) stay d) watch
19. Father: It is very sunny. Why don't we have a picnic?
Children: That's a good _____!
a) song b) skirt
c) idea d) friend
20. A: _____ did you go last summer?
B: We went to Izmir and Antalya.
a) Where b) What
c) When d) Which

Find the odd words in the groups (21-22-23-24).

(21. 22. 23.24. sorularda her 3 kelime bir grup oluşturuyor ve bir tanesi bu grubun dışında. Farklı olanı bulun).

21. a) stomachache b) flu c) temperature d) dentist
 22. a) cheap b) foot c) face d) eye
 23. a) butter b) cheese c) orange d) sugar
 24. a) brown b) dark c) black d) green

Read the text and find the missing words.**(Parçayı okuyun ve boşluklara gelecek kelimeleri şıklardan seçin)**

Hello! I'm Jane. I'm 15 years old. I ⁽²⁵⁾ _____ Maths and English lessons. I have a lot of ⁽²⁶⁾ _____ at school. We have a team. Yesterday, we had a volleyball match. Our team ⁽²⁷⁾ _____ the match, because we were very tired. We will ⁽²⁸⁾ _____ the match next time.

25. a) clean b) do c) send d) like
 26. a) uncles b) friends c) aunts d) fathers
 27. a) put b) heard c) lost d) flew
 28. a) win b) run c) ride d) find

Circle your answers here (Cevaplarınızı buraya işaretleyin)

- 1 A B C D
 2 A B C D
 3 A B C D
 4 A B C D
 5 A B C D
 6 A B C D
 7 A B C D
 8 A B C D
 9 A B C D
 10 A B C D
 11 A B C D
 12 A B C D
 13 A B C D
 14 A B C D
 15 A B C D
 16 A B C D
 17 A B C D
 18 A B C D
 19 A B C D
 20 A B C D
 21 A B C D
 22 A B C D
 23 A B C D
 24 A B C D
 25 A B C D
 26 A B C D
 27 A B C D
 28 A B C D
 29 A B C D
 30 A B C D

EK. 5.

İNGİLİZCE DERSİNE İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ

Sevgili Öğrenciler,

Bu ölçeğin amacı sizlerin İngilizce dersine karşı tutumlarınızı belirlemektir. İlk bölümdeki kişisel bilgilerinizi doldurun. İkinci bölümde verilen ifadeleri dikkatlice okuyup, duygu ve düşüncenize uygun olan seçeneği işaretleyin.

Teşekkür ederim.

Seda ŞERABATIR
Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Eğitim Programları ve Öğretimi
Yüksek Lisans Öğrencisi

Örnek:

Tamamen Katılıyorum.	Katılıyorum.	Kararsızım.	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
			X	

Adınız:

Soyadınız:

Sınıfınız:

Cinsiyetiniz:

 K

 E

İngilizce için dershaneye gidiyor musunuz?

 Evet

 Havır

İngilizce için özel ders alıyor musunuz?

 Evet

 Havır

Annenizin eğitim durumu nedir? (Lütfen işaretleyin)

İlkokul Ortaokul Lise Üniversite

Babanızın eğitim durumu nedir? (Lütfen işaretleyin)

İlkokul Ortaokul Lise Üniversite

	Tamamen Katılıyorum.	Katılıyorum.	Kararsızım.	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1. İngilizceyi mümkün olduğunca geliştirmek isterim.					
2. İngilizce dersi, önem verilmesi gereken derslerden biridir.					
3.İngilizce derslerinde kendimi tedirgin ve mutsuz hissedirim.					
4. İngilizce öğrenmek ilgimi çekmez.					
5. İngilizce öğrenmek bana çok eğlenceli gelir.					
6. İngilizce haftalık ders saatinin azaltılmasını isterim.					
7. Zamanımı İngilizce öğrenmeye çalışarak harcamaktansa, başka şeylerle ilgilenmeyi tercih ederim.					
8. İngilizce derslerinde, farklı dil ve kültürleri tanımak ilgimi çeker.					
9. İngilizce öğrenmenin hayat boyu bana yararlı olacağını düşünürüm.					
10. İngilizce derslerini iple çekerim.					
11.İngilizce dersinde öğrendiğim kelimeleri veya cümle kalıplarını unuttuğumda ders çalışma isteğim azalır.					
12.Bir konu hakkında İngilizce yazı yazmak veya konuşmak zorunda olduğumda kendimi çok sıkıntılı hissedirim.					
13.İngilizce olarak iletişim kurmanın anlamsız olduğunu düşünürüm.					
14. İngilizce öğrenmek insanın bakış açısını genişletir.					
15. İngilizce konuşabileceğim veya mektuplaşabileceğim bir arkadaşım olsun isterim.					
16.İleride İngilizce kullanmamı gerektirecek bir meslek seçmeyi düşünmem.					
17. İngilizce dersiyle ilgili bir problemim olduğunda çalışma hevesimi kaybederim.					
18. İngilizce derslerinde zamanın nasıl geçtiğini anlamam.					
19. İngilizce derslerinde ileride bana gerekli olan becerileri kazandığımı hissedirim.					
20. İngilizce dersi zorunlu olmasa, İngilizce öğrenmek için hiç çaba harcamam.					
21.İngilizce öğrenmenin günlük hayatta bir yararı olmayacağını düşünürüm.					
22. İngilizce dersi, gereksiz bir derstir.					
23. İngilizce dersinde yeni şeyler öğrenmek hoşuma gider.					
24. İngilizce, sevdiğim dersler arasındadır.					
25. İngilizce öğrenmek zorunda olmayı istemezdim.					
26. İngilizceyi geliştirmek için daha fazla ders almak isterim.					
27. İngilizce derslerinden nefret ederim.					
28. Boş zamanlarımı İngilizce çalışarak geçirmekten zevk alırım.					

EK. 6.**GÖRÜŞME FORMU**

1. Yeni kelime öğrenirken neler yaparsınız?
2. İngilizce kelime öğrenirken veya çalışırken ne tür hedefler koyarsınız?
3. İngilizce kelimelere nasıl çalışıyorsunuz? Günde ya da haftada ne kadar zaman ayırıyorsunuz?
4. İngilizce sınavlarınızdan önce kelimeleri tekrar etmek için neler yaparsınız?
5. Kelime çalışmalarınızı kiminle ya da ne ile yapıyorsunuz?
6. Öğrendiğiniz kelimeleri kullanmak için ne yaparsınız? Nerede ve nasıl kullanırsınız?

ÖZGEÇMİŞ

- Adı Soyadı** : Seda ŞERABATIR
- Sürekli Adresi** :Borazanlar Mah. Fevzi Bey Cad. No:27 Bakkalbaşı Apt. Daire: 9 BOLU
- Doğum Yeri ve Yılı** : Sakarya, 1981
- Yabancı Dili** : İngilizce
- İlköğretim** :Atatürk İlköğretim Okulu, Sakarya. 1992
- Ortaokul** : Dr. Nuri Bayar İlköğretim Okulu, Sakarya 1995
- Lise** : Arifiye Anadolu Öğretmen Lisesi, Sakarya 1999
- Üniversite** : İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, İngilizce Öğretmenliği, İstanbul 2003
- Yüksek Lisans** : Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretimi 2008
- Anabilim Dalı:** : Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı
- Bilim Dalı** : Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı
- Çalışma Hayatı** : Sakarya Üniversitesi Vakıf Koleji, Sakarya İngilizce Öğretmeni (2003-2004)
- Dr. Nuri Bayar İlköğretim Okulu, Sakarya İngilizce Öğretmeni (2004-2006)
- Gazipaşa İlköğretim Okulu, Bolu İngilizce Öğretmeni (2006 -)